

ભરેલો કળશ અને ત્રિશૂલ પણ છે. કાશીસ્થિત ત્રણ કારીગર મેટલ આર્ટિસ્ટ અનિલ કાશેરા તેમ જ રઘુનાથ કાશેરા અને મીનાકારી નિષ્ણાત અરુણકુમાર વર્મા દ્વારા આ કૃતિ તૈયાર કરવામાં આવી હતી. વડા પ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીએ આ પ્રસંગે કારીગરોને ‘સ્વદેશી અને લોકલ ટૂ લોકબલ’ મંત્ર થકી ભારતના હસ્તઉદ્યોગને વૈશ્વિક સ્તરે લઈ જવાની વિનંતી કરી હતી. કારીગરોનો એસોસિયેશન વડા પ્રધાનની આ પ્રતિક્રિયાને ગૌરવની ક્ષણ લેખાવી વધાવી લીધી હતી અને કાશીની પરંપરાગત કલા તેમ જ સંસ્કૃતિને વૈશ્વિક મંચ પર લઈ જવાની દિશામાં મહત્વનું પગલું લેખાવ્યું હતું. વર્ષ ૨૦૧૪થી અન્યાર સુધીની ત્રીજી મુદત દરમિયાન વડા પ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીની તેમનાં સંસદીય મંદાદારક્ષેત્ર વારાણસીની આ એકાલમ્મ મુલાકાત હતી. (એજન્સી)

સાપ્તાહિક ભવિષ્ય - પંડિત જિતેન હરિદર મહેસાણાવાના

તા. ૩-૮-૨૦૨૫ થી તા. ૯-૮-૨૦૨૫

ગ્રહગોચરઃ સૂર્યનારાયણ સમગ્ર સપ્તાહમાં કર્ક રાશિમાં ભ્રમણ કરે છે. મંગળ કન્યા રાશિમાં ભ્રમણ કરે છે. વક્રી બુધ કર્ક રાશિમાં ભ્રમણ કરે છે. ગુરુ મિથુન રાશિમાં માર્ગાભ્રમણ કરે છે. શુક્ર મિથુન રાશિમાં ભ્રમણ કરે છે. વક્રી શનિ મીન રાશિમાં ભ્રમણ કરે છે. રાહુ કુંભ રાશિમાં ભ્રમણ કરે છે. ચંદ્ર પ્રારંભે વૃશ્ચિક રાશિમાં રહે છે. તા. પાંચમીએ ઘનુ રાશિમાં, તા. ૭મીએ મકર રાશિમાં આવે છે.

મેષ (અ, બ, ઇ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારમાં વાચદાના વેપારમાં અનુકૂળતા રહેશે. નોકરીના સ્થળની બદલી થાય. નોકરીના કામકાજમાં પરિશ્રમ અધિક જણાય છે. વિદ્યાર્થીઓને સ્મતગમત, હરીફાઈ ક્ષેત્રે સફળતા જણાશે.

વૃષભ (બ, વ, ઠ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજાર નવા રોકાણ માટે અનુકૂળ તકો દર્શાવે છે. નોકરીમાં તા. ૪, ૫, ૯ શુભ પુરવાર થશે. વેપારની પ્રવૃત્તિઓમાં પરિવર્તનો લાવી શકશો. નાણાંની આવકની વૃદ્ધિ થાય. કુટુંબીજનો સાથેના નાણાં વ્યવહાર પણ સફળતાથી સંપન્ન થઈ શકશે. કુટુંબીજનોમાં યશસ્વીપણું અનુભવશે. મહિલાઓને આ સપ્તાહમાં કુટુંબીજનોનો સહયોગ પ્રાપ્ત થતો જણાશે. વિદ્યાર્થીઓ નવા અભ્યાસનો પ્રારંભ કરી શકશે.

મિથુન (ક, છ, ઘ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારમાં નવા રોકાણમાં જન્મકુંડળીના આધારે નિર્ણય લેવા જરૂરી છે. નોકરી માટે તા.૩, ૪, ૯ શુભ જણાય છે. નોકરીના સહકાર્યકરો, મિત્રોની મદદ મેળવશે. જૂના ઉઘરાણીના નાણાંની વસૂલી શક્ય જણાય છે. વેપાર વધશે. વેપારના મિત્રોમાં યશ મેળવશે. ગૃહિણીઓને સંતાનના મૂંઝવતા પ્રશ્નોમાં ઉકેલ જણાશે. વિદ્યાર્થીઓને શિક્ષકની અપેક્ષિત મદદ પ્રાપ્ત થતી જણાશે.

કર્ક (ડ, દ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારમાં વેપાર અને નાણાં રોકાણની પ્રવૃત્તિઓમાં સફળતા મેળવશે. નોકરીમાં તા. ૫, ૬ શુભ જણાય છે. કારોબારના ઉઘરાણીના નાણાંની વસૂલી શક્ય છે. કારોબાર માટે પરિવર્તનો પણ લાવી શકશો. મહિલાઓને કુટુંબમાં તા. ૩, ૪, ૭, ૮ મંગલિક પ્રસંગો સફળતાથી સંપન્ન થતા જણાશે. વિભાગીય પરીક્ષામાં વિદ્યાર્થીઓને સફળતાનો અનુભવ થશે. અન્ય પ્રવૃત્તિઓ પણ યશસ્વી બની રહેશે.

સિંહ (મ, ટ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારનું લાંબા સમયના નાણાંના રોકાણનો નિર્ણય સફળ બનતો જણાશે. નોકરીમાં સહકાર્યકરો ઉપયોગી થાય. તા. ૬, ૭ શુભ પુરવાર થશે. નોકરીના અધિકારીનો સહયોગ મેળવશે. અકારણ નાણાં વ્યય કરવે સાવધાની નાણાંની જરૂરી છે. ભાગીદારીમાં પરિવર્તનો આવે તેમ છે. મહિલાઓને પતિનો સહયોગ કાર્યક્ષેત્રે પ્રાપ્ત થતો જણાશે. વિદ્યાર્થીઓને અભ્યાસના નિર્ણયોમાં અનુકૂળતા પ્રાપ્ત થાય.

કન્યા (પ, ઠ, ડા): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારમાં જરૂરી માર્ગદર્શન મેળવશે. નોકરીમાં હરીફાઈ, ઉંચાટ જેવું વાતાવરણ છતાંય પ્રગતિ જળવી શકશો. તા. ૩, ૪, ૯ કાર્યક્ષેત્રે શુભ જણાય. કારોબારની નાણાંની આવક જળવાઈ રહેશે. મહિલાઓને નોકરીના ક્ષેત્રે પ્રગતિનો અનુભવ થશે.

આજનું પંચાંગ

દક્ષિણાયન - સૌર વર્ષાર્ઝતુ પ્રારંભ

રવિવાર, તા. ૩-૮-૨૦૨૫, આદિત્ય પૂજન, શ્રી હરિ જયંતી

ભારતીય દિનાંક ૧૨, માઠે શ્રાવણ, શકે ૧૯૪૭ વિક્રમ સંવત ૨૦૮૧, શા. શકે ૧૯૪૭, શ્રાવણ સુદ-૯

જેન વીર સંવત ૨૫૫૧,માઠે શ્રાવણ, તિથિ સુદ-૯

પારસી શહેનશાહી રોજ ૨૪મો દીન, માઠે ૧૨મો સ્પેન્ડામ્દે, સને ૧૩૮૪ પારસી ફસાલી રોજ ૧૯મો ફરવરદીન, માઠે ૧૯ો ફરવરદીન, સને ૧૩૯૫ પારસી ફસાલી રોજ ૧૬મો મેહેર, માઠે ૬ઠ્ઠો શહેરવર, સને ૧૩૯૪ મુસ્લિમ રોજ ૮મો, માઠે ૨જો સફર, સને ૧૪૪૭ મોસીરી રોજ ૯મો, માઠે ૨જો સફર, સને ૧૪૪૭ નક્શર વિશાખા સવારે ક. ૦૬-૩૪ સુદી, પછી અનુરાધા

ચંદ્ર રાશિ નામાક્ષરઃ વૃશ્ચિક (ન, ય) સૂર્યોદયઃ મુંબઈ ક. ૦૬ મિ. ૧૭, અમદાવાદ ક. ૦૬ મિ. ૧૨, રસ્ટાટા., સૂર્યાસ્તઃ મુંબઈ ક. ૧૯ મિ. ૧૧, અમદાવાદ ક. ૧૯ મિ. ૧૮, રસ્ટા. ટા. મુંબઈ સમુદ્રમાં ભરતી ઓટફ્ર ભરતીઃ સવારે ક. ૦૭-૧૩, સાંજે ક. ૧૭-૪૯ ઓટઃ બપોરે ક.૧૨-૪૭, મધ્યરાત્રિ પછી ક. ૦૧-૧૫ (તા. ૪) વ્રત પર્વાદિઃ વિક્રમ સંવત ૨૦૮૧, ‘અનલ’ નામ

સાપ્તાહિક દૈનંદિની

તા. ૩-૮-૨૦૨૫ થી તા. ૯-૮-૨૦૨૫

રવિવાર, શ્રાવણ સુદ-૯, વિ. સં. ૨૦૮૧, તા. ૩જી ઓગસ્ટ, ઈ. સ. ૨૦૨૫. નક્ષત્ર વિશાખા સવારે ક. ૦૬-૩૪ સુદી, પછી અનુરાધા. ચંદ્ર વૃશ્ચિક રાશિ પર જન્માક્ષર. આદિત્ય પૂજન, શ્રી હરે જયંતી, બગીચાનોમ, નકુલ નોમ, વિંછુહો. સર્વેવ પ્રતિષ્ઠા, સામાન્ય દિવસ.

સોમવાર, શ્રાવણ સુદ-૧૦, તા. ૪થી, નક્ષત્ર અનુરાધા સવારે ક. ૦૯-૧૨ સુદી, પછી જ્યેષ્ઠા. ચંદ્ર વૃશ્ચિક રાશિ પર જન્માક્ષર. શિવપૂજન, શિવમુષ્ટિ તલ, ચૂલનચત્રા પ્રારંભ, વિંછુહો, ભક્ષ પ્રારંભ મધ્યરાત્રે ક. ૨૪-૩૦. ખાતમુહૂર્ત, વારતુકળશ, સપ્ટેવ પ્રતિષ્ઠા, શુભ દિવસ.

મંગળવાર, શ્રાવણ સુદ-૧૧, તા. ૫મી, નક્ષત્ર જ્યેષ્ઠા સવારે ક. ૧૧-૨૨ સુદી, પછી મૂળ. ચંદ્ર વૃશ્ચિકમાં સવારે ક. ૧૧-૨૨ સુદી, પછી ઘનુ રાશિ પર જન્માક્ષર. શ્રાવણ શુકલ - એકાદશી. મંગલાગોરી પૂજન, પુગદ એકાદશી (શિંગોડા), પવિત્રા એકાદશી, બપોરે ક. ૧૩-૧૩ પછી પવિત્રા ધરવા. દમોદર દ્વ્વદશી, વિંછુહો સમાપ્તિ સવારે ક. ૧૧-૨૩. ભક્ષ સમાપ્તિ બપોરે ક. ૧૩-૧૨. સામાન્ય દિવસ.

બુધવાર, શ્રાવણ સુદ-૧૨, તા. ૬ઠ્ઠી નક્ષત્ર મૂળ બપોરે ક. ૧૨-૫૯ સુદી, પછી પૂર્વાષાઢા. ચંદ્ર ઘનુ રાશિ પર જન્માક્ષર. બુધપૂજન, પવિત્રા બારસ, વિષ્ણુ પવિત્રારોપણ, બુધ દ્વ્વદશી, પ્રદોષ, ખાતમુહૂર્ત, વારતુકળશ, શુભ દિવસ.

વિદ્યાર્થીઓના અદ્યયનના કામકાજમાં સફળતા જણાશે.

તુલા (૨, ત): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારના વાચદાના વેપારમાં સાવધાની દાખવવી જરૂરી છે. ઉપરાંત લાંબા સમયનું કે ટૂંકા સમયના નાણાંના રોકાણમાં પણ સાવધાની દાખવવી જરૂરી છે. નોકરી માટે તા. ૬, ૭, ૮ શુભ જણાય છે. નોકરીમાં કામકાજમાં મંદ ગતિનો અનુભવ છતાંય પ્રગતિ જળવાઈ રહેશે. નાણાં આવક છતાંય ખર્ચનું પ્રમાણ અધિક જણાય છે. નવા કામકાજનો પ્રારંભ શક્ય જણાય છે . મહિલાઓને પરિવારના સંબંધીજનોનો સહયોગ પ્રાપ્ત થાય. વિદ્યાર્થીઓ અદ્યયનમાં એકાગ્રતા જાળવી શકશે.

વૃશ્ચિક (ન, ય): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારના વાચદાના વેપારમાં તથા ટૂંકા સમયના કે દૈનિક વેપારમાં સાવધાની દાખવવી જરૂરી છે. નોકરીમાં પરિવર્તનો શક્ય છે. નોકરીની બદલી પણ શક્ય છે. તા. ૩, ૭, ૮, ૯ પણ શુભ જણાય છે. કાર્યક્ષેત્રે મૌલિક પ્રવૃત્તિઓમાં યશસ્વી અનુભવ થાય. મહિલાઓ નોકરી ક્ષેત્રે યશ મેળવશે. વિદ્યાર્થીઓને આ સપ્તાહમાં અદ્યયીઓનો સહયોગ પ્રાપ્ત થતો જણાશે.

ઘનુ (બ, ઘ, ફ, ળ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારમાં વાચદાના વેપારમાં, દૈનિક વેપારમાં સાવધાની દાખવવી જરૂરી છે. નોકરીમાં પરિવર્તનો શક્ય છે. વેપારમાં નાણાં લેવડદેવડમાં સાવધાની દાખવવી જરૂરી છે. મિત્રો ઉપયોગી થાય. મિત્રો દ્વારા કાર્યક્ષેત્રે પ્રગતિનો અનુભવ કરશે. નાણાં આવકની વૃદ્ધિ થશે. મહિલાઓને સંતાનના મૂંઝવતા પ્રશ્નોમાં રાહત જણાશે. કુટુંબીજનોમાં મહિલાઓનું માનપાન વધશે. વિદ્યાર્થીઓના આ સપ્તાહના અભ્યાસના ક્રમ જળવાઈ રહેશે.

મકર (ખ, જ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારમાં સાહસિકતાથી મક્કમપણે આત્મવિશ્વાસપૂર્વક પ્રવૃત્તિઓ જાળવી શકશો. તા. ૩, ૪, ૯ નોકરી ક્ષેત્રે શુભ પરિણામ દર્શાવે છે. સાહસિકતાથી પ્રવૃત્તિઓનો ક્રમ જાળવી શકશો. નાણાં આવક જળવાઈ રહેશે. ભાગીદાર ઉપયોગી થશે. મહિલાઓને નોકરીના ક્ષેત્રે સફળતાનો અનુભવ થાય. વિદ્યાર્થીઓ આ સપ્તાહમાં કુટુંબના વડીલોનો સહયોગ, પ્રોત્સાહન પ્રાપ્ત કરશે.

કુંભ (ગ, શ, સ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારમાં ટ્રેડિંગ તથા વાચદાના વેપારમાં પણ સાવધાની દાખવવી જરૂરી છે. તા. ૩, ૪, ૬ નોકરીક્ષેત્રે શુભ જણાય છે. નોકરીમાં સહકાર્યકરો અને અધિકારીનો સહયોગ મેળવશે. પ્રવાસ દ્વારા વેપારના કામકાજ સફળતાથી પૂર્ણ કરી શકશો. કાર્યક્ષેત્રે નાણાં આવકની વૃદ્ધિ થશે. કુટુંબીજનોનો સહયોગ, પ્રોત્સાહન વિદ્યાર્થીઓને પ્રાપ્ત થશે. આત્મવિશ્વાસ જળવાશે.

મીન (દ, ચ, ઝ, થ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારમાં નવું નાણાં રોકાણ તથા દૈનિક વેપાર પણ પૂર્ણ થતો જણાશે. નોકરી માટે તા. ૩, ૪, ૬, ૭ શુભ જણાય છે. નકારાત્મક વિચારો દૂર કરી આત્મવિશ્વાસપૂર્વક નોકરીના કઠીન કામકાજ પૂર્ણ કરી શકશો. સંતાન પરિવારના કારોબારમાં જોડાશે. સંતાનના અપેક્ષિત જવાબદારીના કામકાજ પૂર્ણ કરવા માટે મહિલાઓ સફળ બની રહેશે. પરિવારના પ્રસંગો સરળતાથી પૂર્ણ થઈ શકશે. વિદ્યાર્થીઓને આ સપ્તાહમાં અદ્યયનનો સુખદ અનુભવ થાય. ■

સંવત્સર પ્રારંભ, શાલિવાહન શક સંવત ૧૯૪૭, ‘વિશ્વાવસુ’ નામ સંવત્સર, શ્રાવણ શુકલ – નવમી. આદિત્ય પૂજન, શ્રી હરે જયંતી, બગીચાનોમ, નકુલ નોમ, વિંછુહો. શુભાશુભ દિનશુદ્ધિઃ સામાન્ય દિવસ મુહૂર્ત વિશેષઃ સર્વદેવ પ્રતિષ્ઠા, ભગવાન સૂર્યનારાયણનું પૂજન, અગ્નિદેવતાનું પૂજન, શનિ દેવતાનું પૂજન, નાગદેવતાના ઔષધીય પ્રયોગો અગાઉ વારતુપૂજા થયેલ ઘરમાં રહેવા જવું, પરદેશગમનનું પરતાનું, મુંડન કરાવવું નહીં. પ્રચાણ, શુભ, નવાં વસો, આભૂષણ, મહેદી લગાવવી, વાસણ, વાહન, ચંત્રારંભ, પશુ લે-વેંચ, દુકાન, ધાન્ય ભરવું, બી વાવવું, શાંતિ પૌષ્ટિક સર્વશાંતિ પૂજા, ખેતીવાડીના કામકાજ, શ્રી વિષ્ણુ-લક્ષ્મી પૂજા.

આચમનઃ ચંદ્ર-હર્ષલ પ્રતિયુતિ જ્ઞાનતંતુ પર ભોજો આવે, ચંદ્ર-શનિ ત્રિકોણ કરકસારિયા, ચંદ્ર-નેપ્ચૂન ત્રિકોણ, સ્વપ્નનદષ્ટા, ચંદ્ર-બુધ ત્રિકોણ તીવ્ર બુદ્ધિ પ્રતિભાવાળા. ખગોળ જ્યોતિષઃ ચંદ્ર-હર્ષલ પ્રતિયુતિ, ચંદ્ર-શનિ ત્રિકોણ, ચંદ્ર-નેપ્ચૂન ત્રિકોણ, ચંદ્ર-બુધ ત્રિકોણ (તા. ૪) ગ્રહગોચરઃ સૂર્ય-કર્ક, મંગળ-કન્યા, વક્રી બુધ-કર્ક, ગુરુ-મિથુન, શુક્ર-મિથુન, વક્રી શનિ-મીન, રાહુ-કુંભ, કેતુ-સિંહ, માર્ગી હર્ષલ-વૃષભ, માર્ગી નેપ્ચૂન-મીન, વક્રી પ્ણુહો-મકર. ■

દેશની ચૂંટણી વ્યવસ્થા કેડ, ૨૦૨૪ની ચૂંટણીમાં ઘાલમેલ થયેલી: રાહુલ

નવી દિલ્હી : કોંગ્રેસના નેતા રાહુલ ગાંધીએ શનિવારે કહ્યું હતું કે હું ડેટાનો એટમ બોમ્બ ફોડીશ જેથી આખી ચૂંટણી સિસ્ટરમમાં આધાતના તરંગ ફેલાઈ જશે. તેમણે આક્ષેપ કર્યો હતો કે ચૂંટણીની પદ્ધતિ અગાઉ જ મરી પરવારી છે અને ૨૦૨૪ની લોકસભાની ચૂંટણીમાં ઘાલમેલ કરવામાં આવી હતી.

‘બંધારણના પડકારો : પરિપ્રેક્ષ અને પગદંડી’ની થીમ પર આધારિત એક દિવસની સભાના ઉદ્ઘાટન સમારોહમાં બોલતાં રાહુલે દાવો કર્યો હતો કે વડા પ્રધાન પાતળી બહુમતીના જોરે ખુરશી પર બેઠા છે. અને જો થોડી બેઠકનું અંતર હોત તો તેઓ ખુરશીમાં ન હોત.

રાહુલે કણાઉટકની વિધાનસભાની બેઠકમાં કોંગ્રેસે ભેગા કરેલા ડેટાનો ઉલ્લેખ કર્યો હતો જેમાં પક્ષે કુલ સાડાંછ લાખ મતદાતાના ફોટા અને નામ તપાસ્યા હતા અને જેમાંથી દોઢ લાખ મતદાતા નકલી નીકળ્યા હતા.

રાહુલે કહ્યું હતું કે યાદ રાખો કે વડા પ્રધાન પાતળી બહુમતી ધરાવે છે અને જો ૧૦-૧૫ બેઠકમાં ગોલમાલ કરવામાં આવી હોય અને અમને શંકા છે કે વાસ્તવિક આંકડો ૭૦-૮૦ કે ૧૦૦નો છે તો તેઓ ફરી વડા પ્રધાન બની શક્યા ન હોત. આગામી થોડા દિવસમાં અમે નિર્વિવાદ રીતે સાબિત કરીશું કે લોકસભાની ચૂંટણીમાં ઘાલમેલ થાય છે અને થઈ શકે છે. ગાંધી પાંચ ઑગસ્ટે બેંગ્લુરુના ફીડમ પાર્કમાં કણાઉટકના મતદારક્ષેત્રની મતદારયાદીમાં રહેલી વિસંગતિની વિગતો જાહેર કરશે. (એજન્સી)

નવું ભારત દુશ્મનના ઘરમાં ઘૂસીને તેને મારવાની ક્ષમતા ધરાવે છે: યોગી

વારાણસીઃ ઉત્તર પ્રદેશના મુખ્ય પ્રધાન આદિત્યનાથે શનિવારે કહ્યું કે આ નવા ભારતમાં આતંકવાદ ફેલાવનારને ક્યારી નાખવાની અને તેમના વિસ્તારમાં પ્રવેશ કરીને દુશ્મનોનો નાશ કરવાની હિંમત છે.

એમણે જણાવ્યું હતું કે વડા પ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીની વારાણસીની મુલાકાત એવા સમયે આવી છે જ્યારે ભારત અને વિશ્વ બંનેએ ઓપરેશન સિંદૂરના સફળ અમલ દ્વારા દેશની શક્તિ અને ક્ષમતાઓનો અનુભવ કર્યો છે.

બાવીસ એપ્રિલના પહેલગામ આતંકવાદી હુમલાના જવાબમાં લખ્કરી

કાર્યવાહીનો ઉલ્લેખ કરતા, આદિત્યનાથે કહ્યું કે,

“ઓપરેશન સિંદૂરની જીત પછી આજે કાશીમાં વડા પ્રધાન મોદીનું આગમન થયું છે. ઉત્તર પ્રદેશના લોકો વતી, હું વડા પ્રધાનનું સ્વાગત કરું છું અને તેમને અભિનંદન આપું છું.”

મોદીના વૈશ્વિક સ્તરે સ્થાન પર પ્રકાશ પાડતા એમણે કહ્યું કે, પીએમ મોદી વિશ્વના સૌથી લોકપ્રિય નેતા છે. છેલ્લા ૧૧ વર્ષમાં,

કુલગામમાં ત્રણ આતંકવાદી ઠાર

સુરેશ એસ. ડુગ્ગર

જમ્મુઃ કાશ્મીરના કુલગામમાં શુક્રવારે સુરક્ષા દળ સાથે થયેલી અથડામણમાં ત્રણ આતંકવાદી ઠાર મરાયા હોવાનું પોલીસે કહ્યું હતું.

દક્ષિણ કાશ્મીરના અખલ જિલ્લાના વન ક્ષેત્રમાં આતંકવાદીઓની હાજરીની મળેલી ગુપ્ત માતમીને આધારે સુરક્ષા દળે સંપૂર્ણ વિસ્તાર ઘેરી લીધો હતો અને તપાસ અભિયાન શરૂ કર્યું હતું.

ભારતીય સેના, જમ્મુ-કાશ્મીર પોલીસ, સીઆરપીએફ અને એસએઓ સિંદૂર અને સૈનિકોના શૌર્ય અને દાઢગોળો જપ્ત કરવામાં આવ્યો હતો.

પહેલા પાનાનું ચાલુ

ભારત ત્રીજું	ઓપરેશન સિંદૂર	બળાટકારના કેસમાં
પચીસ ટકા ટેરિફ લાદવાની જાહેરાત કરી હતી અને ચેતવણી આપી હતી કે જો ભારત દ્વારા રશિયા સાથેનો દ્વિપક્ષી વેપાર ચાલુ રખાશે, તો તેના પર ‘બેનલટી’ પણ લદાશે.	વડા પ્રધાને જણાવ્યું હતું કે હાલમાં વૈશ્વિક સ્તરે અસ્થિરતા જોવા મળે છે. બધા દેશ પોતાના હિતનું રક્ષણ કરવા વધુ ધ્યાન કેન્દ્રિત કરી રહ્યા છે. આપણે પણ સ્વદેશી બનાવટની ચીજો જ ખરીદવી જોઇએ અને અમારી સરકાર દેશને દરેક ક્ષેત્રે સ્વાવલંબી બનાવવા જરૂરી પગલાં લઇ રહી છે, પરંતુ દેશના નાગરિકોની પણ દેશના વિકાસમાં સહાય કરવાની જવાબદારી છે.	પાતાળ લોકમાં કેમ ન હોય. પોતાના સંસદીય મતદારક્ષેત્ર વારાણસીમાં એક જાહેર સભાને સંબોધન કરતાં મોદીએ કોંગ્રેસ પર ઓપરેશન સિંદૂરને ‘તમાશા’ લેખાવવાનો અને સશસ્ત્ર દળના શૌર્યનું સતત અપમાન કરવાનો આક્ષેપ કર્યો હતો. શું ‘સિંદૂર’ ક્યારેય મજાકનો વિષય હોઈ શકે? કોંગ્રેસે દેશની બહેનોનાં સોભાવળ્યાં પવિત્ર પ્રતીક સમા સિંદૂર અને સૈનિકોના શૌર્યનું અપમાન કરવાની હિંમત કરી છે.
અગાઉ, મોદીએ વારાણસીમાં આંતરિક માળખાના કુલ રૂપિયા ૨,૨૦૦ કરોડના ખર્ચવાળા વિવિધ પ્રકલ્પનું ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું અથવા શિલારોપણ કર્યું હતું, જેમાં અમુક રસ્તા પહોળા કરવાના, રેલવે ઓવરબ્રિજના નિર્માણના, ગ્રામીણ તેમ જ શહેરી વિસ્તારોમાં પરિવહનને લગતી સુવિધા વધારવાના પ્રોજેક્ટનો સમાવેશ થાય છે.	મોદી ૨૦૧૪થી સંસદમાં વારાણસીના જનપ્રતિનિધિ છે. (એજન્સી)	પહલગામ આતંકવાદી હુમલામાં ૨૬ નિદોષ નાગરિકોનાં મોતથી માડું હદય દ્રવી ઉઠ્યું છે એમ જણાવતાં મોદીએ કહ્યું હતું કે ભોળાનાયની કુધથી જ ‘સિંદૂર’ના બદલો લેવાનું માડું વચન પૂરું થયું છે.
	‘ઓપરેશન સિંદૂર’ની સફળતાનો યશ હું ભગવાન શિવને આપું છું, એમ તેમણે કહ્યું હતું. (એજન્સી)	

અરુણ જેટલીએ

ગયા હતા.ભૂતપૂર્વ કેન્દ્રીય પ્રધાનના દીકરા રોહન જેટલીએ પણ રાહુલ ગાંધીના સંબંધિત નિવેદનને વખોડી કાઢીને જણાવ્યું હતું કે મારા પિતાનું અવસાન થયું છે. કોંગ્રેસના નેતાએ તેમના (અરુણ જેટલીના) આત્માને શાંતિથી રહેવા દેવો જોઇએ. રાહુલ ગાંધીએ અગાઉ મનોહર પરિ્કરજી માટે પણ આવો જ બકાટ કર્યો હતો.

રાહુલ ગાંધીએ અહીંના વિજ્ઞાન ભવન ખાતે કાયદાને લગતા વાર્ષિક સંમેલનને સંબોધતા જણાવ્યું હતું કે મને બરાબર યાદ છે કે હું જ્યારે નવા કૃષિ કાયદાની વિરુદ્ધ આંદોલન ચલાવી રહ્યો હતો ત્યારે અરુણ જેટલીજીએ મને ધમકી આપી હતી. તેઓ ગુજરી ગયા છે અને તેને લીધે મારે તેમની વિરુદ્ધ ખરેખર તો બોલવું ન જોઇએ.

રાહુલ ગાંધીએ જણાવ્યું હતું કે મેં જવાબમાં જેટલીને કહ્યું હતું કે ‘તમે નથી જાણતા કે તમે કોની સાથે વાત કરી રહ્યા છો. અમે કોંગ્રેસના લોકો છીએ. અમે ડરપોક નથી. અમે કોઇની સામે ઝૂકતા નથી. એક જમાનાની મહાસત્તા બ્રિટન પણ અમને નમાવી નહોતું શક્યું, તો પછી તમારી શું વિસાત છે?’ભાજપે જણાવ્યું હતું કે નવા કૃષિ કાયદા ૨૦૨૦માં ચલાયા હતા, પરંતુ જેટલી તો ૨૦૧૯માં ગુજરી ગયા હતા અને તેથી જેટલીએ કોઇની સાથે આ મુદ્દે વાત કરી હોવાનો સવાલ જ ઊભો નથી થતો. (એજન્સી)

રાહુલનો ‘અણુબોમ્બ’ સુરસુરિયું સાબિત થશે: રાજનાથ સિંહ
પટનાઃ લોકસભામાં વિપક્ષના નેતા રાહુલ ગાંધીએ દાવો કર્યો છે કે ચૂંટણી પંચ બિહારમાં મત ચોરીમાં સંગ્રોવાયેલું છે અને આના તેમની પાસે નક્કર પુરાવા છે, જ અણુ બોમ્બ સમાન છે. કોંગ્રેસ નેતા રાહુલ ગાંધીના આ નિવેદન પર સંરક્ષણ પ્રધાન રાજનાથ સિંહે શનિવારે પ્રહાર કર્યા હતા.
બિહારની રાજધાની પટનામાં એક મીડિયા હાઉસ દ્વારા આયોજિત એક કાર્યક્રમને સંબોધતા રાજનાથ સિંહે આગામી વિધાનસભા ચૂંટણીઓની તુલના એક કૌસરોડ સાથે કરી હતી, જ્યાં એક રસ્તો (એનડીએ હેઠળ) વધુ પ્રગતિ તરફ દોરી જાય છે અને બીજો(ઇન્ડિયા બ્લોક હેઠળ) બિહારને અરાજકતા અને જાતિવાદના જૂના યુગમાં પાછો લઇ જાય છે.ભૂતપૂર્વ ભાજપ અધ્યક્ષે કટાક્ષમાં કહ્યું કે રાહુલ ગાંધી કહે છે કે તેમની પાસે જો ગુપ્તા માહિતીનો અણુ બોમ્બ છે. જો એવું છે તો તેમણે તરત ફોડવો જોઇએ. તેમણે ફક્ત એટલી ખાતરી કરવી જોઇએ કે તેઓ પોતે જોખમની બહાર રહે. તેમણે વધુમાં કહ્યું કે દેશ તેમના અગાઉના નિવેદનોને યાદ કરે છે. તેમણે સંસદમાં ભૂકંપ આવવાની ધમકી આપી હતી, પરંતુ જ્યારે તેમણે આ વાત કહી ત્યારે તે સુરસુરિયું સાબિત થયું હતું.

નેશનલ અવૉર્ડ મને સર્જન ચાલુ રાખવાની પ્રેરણા આપે છે: શાહરુખ

નવી દિલ્હી : સુપરસ્ટાર શાહરુખ નાગરિક પુરસ્કારોથી સન્માનિત કર્યા છે. દુનિયા તેમના જાહેર કલ્યાણ અને વૈશ્વિક ભલા માટેના દૃષ્ટિકોણનું સન્માન કરે છે. ગયા મહિને, ધાના, ટ્રિનિદાદ અને ટોબેગો, નામિબિયા અને બ્રાઝિલ જેવા દેશોએ વડા પ્રધાન મોદીને તેમના સર્વોચ્ચ નાગરિક સન્માનથી સન્માનિત કર્યા, જેનાથી તમામ ૧૪૦ કરોડ ભારતીયો ગર્વ અનુભવે છે, એમ તેમણે કહ્યું હતું. આદિત્યનાથે વારાણસી અથવા કાશીને મોદી દ્વારા સંસદ સભ્ય તરીકે રજૂ કરવા બદલ ગૌરવ પર પણ ભાર મૂક્યો હતો. વડા પ્રધાન મોદી સંસદમાં ‘અવિનાશી કાશી’ (કાશીનું અવિનાશી શહેર)નું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે તે ખૂબ જ ગર્વની વાત છે. છેલ્લા ૧૧ વર્ષમાં, કાશી પ્રાચીન અને અવાંચીનના એક અનોખા સંગમ તરીકે ઉભરી આવ્યું છે - આધ્યાત્મિકતા અને આધુનિકતાનું મિશ્રણ જે વૈશ્વિક ધ્યાન ખેંચી રહ્યું છે, એમ તેમણે કહ્યું હતું. તેમણે

ગુજરાત પોલીસના ૧૧૮ પોલીસ કર્મીઓને ઉત્કૃષ્ટ સેવા બદલ ચંદ્રક એનાયત

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

અમદાવાદઃ ગુજરાત પોલીસમાં ઉત્કૃષ્ટ સેવા બદલ રાજ્યના પોલીસ કર્મીઓનું સન્માન કરવામાં આવ્યું હતું. જેમાં ગુજરાત પોલીસ અકાદમી કરાઈ ખાતે યોજાયેલા સમારોહમાં ૧૧૮ પોલીસ કર્મીને ચંદ્રક એનાયત કરવામાં આવ્યા હતા. આ સમારોહમાં રાજ્યના મુખ્ય પ્રધાન ભૂપેન્દ્ર પટેલ અને ગૃહ રાજ્ય પ્રધાન હર્ષ સંઘવી ખાસ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. આ ચંદ્રક અલંકરણ સમારોહમાં ૫૦૦ જેટલા પરિવારજનો પણ હાજર રહ્યા હતા.

આ કાર્યક્રમમાં મુખ્યપ્રધાને પોલીસ દળની ફરજ નિષ્ઠા અને કર્તવ્યભાવનાની પ્રશંસા કરી હતી અને તેમના યોગદાનને કારણે ગુજરાતને શાંતિ-સલામતી અને સુરક્ષામાં અગ્રેસર ગણાવ્યું હતું. ભૂપેન્દ્ર પટેલે મેડલ્સ મેળવનાર સૌ પોલીસ અધિકારી-કર્મચારીઓને અભિનંદન પાઠવ્યા હતા. ગૃહ રાજ્યપ્રધાન હર્ષ સંઘવીએ આ પ્રસંગે ચંદ્રક મેળવનાર સૌ સેવાનિષ્ઠ અધિકારી-કર્મચારીઓને અભિનંદન પાઠવતા કહ્યું હતું કે, રાજ્યમાં શાંતિ-સલામતીની જાળવણી અને સૌ નાગરિકોને સુરક્ષા પ્રદાન કરવા પાછળ આપ સૌનું યોગદાન અમૂલ્ય છે. તેમ છતાં આ અભિનંદનના પ્રથમ હક્કદાર સૌ અધિકારી કર્મચારીઓના પરિવારના સભ્યો છે, તેમણે આપેલા સમયના ત્યાગનું આ પરિણામ છે. હર્ષ સંઘવીએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે, પોલીસ નિર્દોષ અને ભોળા નાગરિકોની રજૂઆતો અને પ્રશ્નો ઉપર ખૂબ જ સંવેદના સાથે કાર્યવાહી કરી રહી છે. તાજેતરમાં જ વ્યાજખોરોએ પચાવી પાંદેલી જમીન તેમજ અન્ય હિંમતી યીજવસ્તુઓ ગુજરાત પોલીસે મધ્યસ્થી કરીને નિર્દોષ નાગરિકોને પરત કરાવી દાખલારૂપ કામગીરી કરવામાં આવી છે. એટલું જ નહીં આવા વ્યાજખોરો સામે ડ્રાઇવ કરીને પોલીસ દ્વારા કડક કાયદાકીય કાર્યવાહી પણ કરવામાં આવી છે.

અમદાવાદમાં સાબરમતી નદી પર ૩૬ મીટર ઊંચો બુલેટ ટ્રેન પુલ બનશે

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

અમદાવાદઃ મુંબઈ-અમદાવાદ બુલેટ ટ્રેન પ્રોજેક્ટ હેઠળ અમદાવાદ શહેરમાં સાબરમતી નદી પર ૩૬ મીટર ઊંચો અને ૪૮૦ મીટર લાંબો ભવ્ય પુલ બાંધવાનું કામ ચાલી રહ્યું છે. પશ્ચિમ રેલવેની અમદાવાદ-દિલ્હી મેઈન લાઇનની બાજુમાં સ્થિત આ પુલ ૧૨ માળની ઈમારત જેટલી ઊંચાઈ ધરાવે છે. એકવાર તૈયાર થઈ ગયા બાદ આ પુલ દેશના હાઈ સ્પીડ રેલ ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર અને હાલના રેલ નેટવર્ક વચ્ચેના સુમેળનું અનોખું ઉદાહરણ બની રહેશે. પુલની ડિઝાઇન અને બાંધકામમાં આંતરરાષ્ટ્રીય ગુણવત્તાના માપદંડો અને સલામતીની કડક વ્યવસ્થાઓ અમલમાં રાખવામાં આવી છે.

જિલ્લામાં બુલેટ ટ્રેનની લાઈનદોરી અનેક નિર્માણ જેમ કે ફ્લાયઓવર, પુલ, રેલવે લાઇન અને મેટ્રો ક્રોસિંગોને પાર કરે છે. આઈઆરસી (ઈન્ડિયન રોડ્સ કોર્પોરેસ) માર્ગદર્શિકા અનુસાર ટોચના બાંધકામ બિંદુથી ૫.૫ મીટરની ફરજિયાત ઊભી ક્લિયરન્સ જાળવવા માટે સાબરમતી નદીના પુલના થાંભલાની વધારેલી ઊંચાઈ સાથે ડિઝાઇન કરવામાં આવ્યા છે. કુલ ૮ વર્તુળાકાર થાંભલા, જેમનો વ્યાસ ૬થી ૬.૫ મીટર છે તે બનાવવામાં આવ્યા છે. તેમાંથી ૪ નદીના પટમાં છે, બે નદીના કિનારાઓ પર (દરેક બાજુએ એક) છે અને બે નદીના કિનારા બહાર આવ્યા છે. થાંભલાની વ્યૂહાત્મક જગ્યાએ સ્થાપનાથી નદીના પાણીના પ્રવાહમાં ઓછામાં ઓછી અડચણ પડે તે પ્રકારની પુલની ડિઝાઇન તૈયાર કરવામાં આવી છે.

આ પુલ બેલેન્સડ કેન્ટ્રિલિવર પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરીને બાંધવામાં આવી રહ્યો છે, જે ઊંડા પાણી અને નદીઓ પરના લાંબા સ્થાપનાળા પુલ માટે યોગ્ય એવી વિશિષ્ટ બાંધકામ તકનીક છે. આ પદ્ધતિનું તાત્પર્ય એ છે કે, પુલની નીચે પાલમી લગાવ્યા વિના પુલનું બાંધકામ કરવામાં આવે છે અને દરેક થાંભલા પરથી ડાબી અને જમણી બાજુના સેગમેન્ટોને ક્રમશઃ જોડીને, પોસ્ટ-ટેન્શનિંગ અને સંતુલન દ્વારા પુલનું સુપરસ્ટ્રક્ચર પૂર્ણ કરવામાં આવે છે. આ રીતે સોલિડ અને સ્થિર પુલનો રૂક તૈયાર થાય છે.

ગુજરાતમાં સિઝનનો સરેરાશ ૬૩ ટકા વરસાદઃ નર્મદા ડેમ ૮૩ ટકા ભરાયો

અમદાવાદઃ ગુજરાતમાં હાલ વરસાદનું જોર ઘટ્યું છે. આ દરમિયાન હવામાન વિભાગે વરસાદી સિસ્ટમ રાજ્ય પરથી દૂર થઈ હોવાનું જણાવી ક્યાંક હળવા વરસાદી ઝાપટા પડવાની સંભાવના વ્યક્ત કરી હતી. રાજ્યમાં સરેરાશ વરસાદ ૬૩ ટકા થયો છે. દક્ષિણ ગુજરાતમાં સૌથી વધુ ૬૭.૧૧ ટકા વરસાદ વરસ્યો છે. કર્ણાટમાં ૬૪.૧૬ ટકા, ઉત્તર ગુજરાતમાં ૬૫.૪૭ ટકા, પૂર્વ મધ્યમાં ૬૪.૮૭ ટકા, સૌરાષ્ટ્રમાં ૫૫.૧૧ ટકા વરસાદ નોંધાયો છે. સરદાર સરોવર ડેમ ૮૨.૯૧ ટકા ભરાયો છે.

સીએમ મળ્યાં પીએમને: નવા પ્રદેશ પ્રમુખ, પ્રધાન મંડળના વિસ્તરણની શક્યતા

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

અમદાવાદઃ ગુજરાતના મુખ્ય પ્રધાન ભૂપેન્દ્ર પટેલ ગઇ કાલે સાંજે દિલ્હી પહોંચ્યા હતા અને પીએમ મોદી સાથે રૂબરૂ મુલાકાત કરી હતી. આ મીટિંગમાં ગુજરાતના નવા પ્રદેશ પ્રમુખ અને મંત્રીમંડળ વિસ્તરણ અંગે ચર્ચા થઈ હોવાનું સૂત્રોએ જણાવ્યું હતું. આ મુલાકાત બાદ ગુજરાતમાં ભાજપ નવા અધ્યક્ષની પસંદગી અને પ્રધાન મંડળના વિસ્તરણની ચર્ચા તેજ બની હતી. આ પહેલા આ સંદર્ભે નવી દિલ્હીમાં ભાજપના રાષ્ટ્રીય પ્રમુખ જેપી નડ્ડા, સંગઠન રાષ્ટ્રીય મહામંત્રી બી.એલ. સંતોષ અને કેન્દ્રીય પ્રધાન તથા ગુજરાત ભાજપના અધ્યક્ષની ચૂંટણી માટે નિરીક્ષક તરીકે નિમાયેલા ભૂપેન્દ્ર યાદવ વચ્ચે બેઠક મળી હતી. દિલ્હીમાં જે બેઠક મળી તેમાં પ્રમુખની ચૂંટણીની પ્રક્રિયા જલદી પૂરી કરવાનો નિર્ણય થયો હોવાનું સૂત્રો દ્વારા જાણવા મળ્યું હતું. ગુજરાતમાં રવિવારે કે સોમવારે આ માટેની પ્રક્રિયા અંગે કોઈ મોટી અપેક્ષ સામે આવી શકે છે. સૂત્રો દ્વારા એવું પણ જાણવા મળ્યું કે, ભૂપેન્દ્ર યાદવ ગમે ત્યારે ગુજરાતની મુલાકાતે આવી શકે છે. આ પહેલા ભાજપના અધ્યક્ષપદ માટે નામાંકનની પ્રક્રિયા પૂર્ણ કરી દેવામાં આવશે.

સૂત્રો મુજબ, હાઈ કમાન્ડ દ્વારા અધ્યક્ષનું નામ નક્કી કરી દેવામાં આવતું હોય છે, ચૂંટણીપ્રક્રિયા તો માત્ર ઔપચારિક હોય છે. જે વ્યક્તિનું નામ હાઈ કમાન્ડ નક્કી કરશે તેને જ નામાંકન ભરવાનો આદેશ ઉપરથી કરવામાં આવશે! સૂત્રોનું કહેવું એવું પણ છે કે, આ ચૂંટણીપ્રક્રિયા બિનહડેડીક રહેશે. આ સમગ્ર પ્રક્રિયા એટલે કે પાર્ટીના નવા અધ્યક્ષની ઔપચારિક ચૂંટણી પ્રક્રિયા એકાદ અઠવાડિયામાં પૂર્ણ કરી લેવામાં આવશે. મીડિયા

શ્રીમતી ટીના અંબાણીએ RoboGynIndia ૨૦૨૫ના વાર્ષિક સંમેલનનું ઉદ્ઘાટન કર્યું

મુંબઈઃ શ્રીમતી ટીના અંબાણી, અધ્યક્ષ, કોકીલાબેન ધીરુભાઈ અંબાણી હોસ્પિટલ એન્ડ રિસર્ચ સેન્ટરે મુંબઈ ખાતે યોજાયેલ "RoboGynIndia 2025" એસોસિએશન ઓફ ગાયનેકોલોજિકલ રોબોટિક્સ સર્જનોના ચોથા વાર્ષિક સંમેલનનું ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું. તેમની સાથે અતિથીવિશેષ તરીકે શ્રીમતી સોનાલી બેન્ને બહેલ અને ખાસ આમંત્રિત તરીકે હોસ્પિટલના સીઈઓ અને એક્ઝિક્યુટિવ ડાયરેક્ટર ડૉ. સંતોષ શેટ્ટી હાજર રહ્યા હતા. શ્રીમતી અંબાણીએ જણાવ્યું હતું કે ગાયનેકોલોજી ક્ષેત્રમાં રોબોટિક્સ એક ગેમચેન્જર સાબિત થયું છે. ભવિષ્યલક્ષી ટેકનોલોજી અને તબીબી નિપુણતા સાથે મળીને અદ્ભુત સિદ્ધિઓ મેળવી રહી છે. એટલે જ RoboGynIndia જેવા સંમેલનો

ફોટામાં ડાબેથી જમણે ડૉ. સંતોષ શેટ્ટી, ડૉ. અંશુમાલા શુક્લા કુલકર્ણી, ડૉ. રમા જોશી, શ્રીમતી સોનાલી બેન્ને બહેલ, શ્રીમતી ટીના અંબાણી, ડૉ. રૂમા સિંઘા, ડૉ. યોગેશ કુલકર્ણી

ખૂબ જ અગત્યના છે. આ પ્રસંગે શ્રીમતી સૌનાલી બેન્ને બહેલે જણાવ્યું હતું કે કોકીલાબેન હોસ્પિટલએ મને બીજી જિંદગી આપી છે એના માટે હું સદાય આભારી છું. અહીં મળતી કાળજી અને વિશ્વાસ માત્ર દર્દી સુધી સીમિત નથી રહેતો, પરંતુ સમગ્ર પરિવારને સ્પર્શે છે. ટેકનોલોજી અને સંવેદના સાથે મળીને અહીં જીવન કેવી રીતે બદલાય છે એ જોઈને પ્રેરણા મળે છે.

રાજકોટ એઈમ્સમાં ભરતી કૌભાંડનો પર્દાફાશ, પૂર્વ ડાયરેક્ટરે દિવ્યાંગ પુત્રને ક્લાસ-૨ અધિકારી બનાવ્યો

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

અમદાવાદઃ રાજકોટ એઈમ્સમાં ભરતી કૌભાંડનો પર્દાફાશ થયો હતો, એઈમ્સ સંસ્થાના પૂર્વ ડિરેક્ટર ડૉ. સી.ડી.એસ. કટોચે પોતાના દિવ્યાંગ પુત્ર ભાવેશ કટોચને ખોટી રીતે ક્લાસ-૨ અધિકારી તરીકે નિયુક્ત કરાવ્યા હોવાનો આરોપ થયો છે. મળતી માહિતી મુજબ, ભાવેશ કટોચને આંખમાં તકલીફ છે અને તેની પાસે ૬૦ ટકા ડિસેબિલિટીનું સર્ટિફિકેટ પણ છે, તેમ છતાં તેને મેડિકલ ફિટ બતાવીને આ પોસ્ટ આપવામાં આવી હતી. આ ગેરરીતિનો પર્દાફાશ થતાં રાજકીય વર્તુળોમાં પણ બળભગાટ મચી ગયો છે.

રાજકોટ એઈમ્સના પૂર્વ ડિરેક્ટર ડૉ. સી.ડી.એસ. કટોચે પોતાના દિવ્યાંગ દીકરા ભાવેશને મેડિકલ ફિટ બતાવીને ક્લાસ-૨ અધિકારી બનાવી દીધો છે. પૂર્વ ડિરેક્ટર ડૉ. સી.ડી.એસ. કટોચનો દીકરો ભાવેશ આંચકી (ઈપીલેસી) ના રોગથી પીડાય છે. ભાવેશને આંચકી ઊપડતા એઈમ્સમાંથી સારવાર લીધી હોય તેવી વિગતો પણ બહાર આવી છે. આ ઉપરાંત ભાવેશની બંને આંખમાં

પણ તકલીફ હોવાનું ચર્ચાઈ રહ્યું છે. ડૉ. સી.ડી.એસ. કટોચના દીકરા ભાવેશને આટલી શારીરિક તકલીફો હોવા છતાં મેડિકલ ફિટ હોવાનું સર્ટિફિકેટ ઈશ્યુ કરવામાં આવ્યું હતું. એટલું જ નહિ પરંતુ આ સર્ટિફિકેટને આધારે ભાવેશને ક્લાસ-૨ અધિકારી પણ બનાવી દેવાયો છે. કાયદાના લીરેલીરા ઉડાડીને આચરવામાં આવેલા આ કૌભાંડથી માત્ર રાજકોટ જ નહિ પરંતુ સમગ્ર ગુજરાતમાં ચકચાર મચી ગઈ છે.

સાંસદ પરપોત્તમ રૂપાલાએ આ મામલે નિવેદન આપતા જણાવ્યું હતું કે તેમને એઈમ્સમાં ગેરકાયદેસર ભરતી અંગે ફરિયાદ મળી હતી. તેમણે કહ્યું હતું કે, એઈમ્સમાં ભરતી મુદ્દે મને ફરિયાદ મળી હતી. આ ભરતીને લઈને વિવાદ સર્જાયો છે અને તેની તપાસ કરવામાં આવશે. અમે ફરિયાદના આધારે તપાસના આદેશ પણ આપ્યા છે. કોઈપણ ગેરરીતિ એઈમ્સમાં ચલાવી નહીં લેવાય. જે પ્રમાણે ભરતી કરવામાં આવી છે, તેના ડિરેક્ટર સાથે પણ અમે ચર્ચા કરીશું.

રિપોર્ટ્સ પ્રમાણે ભાજપ સૌરાષ્ટ્ર અથવા ઉત્તર ગુજરાતમાંથી પોતાના નવા અધ્યક્ષની પસંદગી કરી શકે છે.

આ વખતે ભારતીય જનતા પાર્ટી ઓબીસીમાંથી કોઈ વ્યક્તિને પાર્ટીના નવા પ્રદેશ અધ્યક્ષ બનાવી શકે છે. છેલ્લા ઘણાં વર્ષોથી ઓબીસીના કોઈ નેતાને આટલી મોટી જવાબદારી આપવામાં આવી નથી.

₹૧૫૦૦ કરોડના કૌભાંડમાં આરોપી ભાવનગરના હનીફ શેખના ઘર પર ઈડીના દરોડા

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

અમદાવાદઃ શેરબજારમાં ‘પમ્પ એન્ડ ડમ્પ’ કૌભાંડ થકી રૂ. ૧૫૦૦ કરોડની નાણાકીય હેરફેર કરનાર ભાવનગરના હનીફ શેખ ઉર્ફે ખાટકીના ઘર પર એન્ફોર્સમેન્ટ ડિરેક્ટોરેટ (ઈડી)ની ટીમે દરોડા પાડ્યા હતા. હનીફના ઘરમાં ૧ ઓગસ્ટથી શરૂ કરાયેલી તપાસ ૨ ઓગસ્ટ સવાર સુધી ચાલી હતી. ભાવનગરના અજય ટોફિઝ વિસ્તારમાં આવેલા હનીફના ઘર પરથી તપાસ પૂર્ણ કરી રવાના થઈ હતી. આ ઉપરાંત અમદાવાદ અને ભુજમાં પણ દરોડા પાડ્યા હોવાનું જાણવા મળ્યું હતું.

અત્રે ઉલ્લેખનીય છે કે, જુલાઇ ૨૦૨૩માં ૧૫૦૦ કરોડના એસ.એમ.એસ. સ્ટોક ટીપ કૌભાંડના માસ્ટર માઇન્ડ ભાવનગરના હનીફ કાસમભાઇ શેખ ઉર્ફે ખાટકીની અગાઉ સેબી દ્વારા તપાસ કરવામાં આવી હતી. સેબીની તપાસમાં કરોડો રૂપિયાના કૌભાંડની વિગતો ખુલતા અને કૌભાંડનાં નાણાં વિદેશમાં પણ ટ્રાન્સફર કરવામાં આવ્યા હોવાની શંકાના આધારે ઇ.ડી. દ્વારા હનીફ શેખના ભાવનગરના જૂની અજય ટોફીઝ નજીકના નિવાસસ્થાને શુક્રવારે બપોરે કાર્યવાહી માટે ગયા હતા, પરંતુ હનીફનું ઘર બંધ હતું. ઇ.ડી. દ્વારા સ્થાનિક પોલીસના બંદોબસ્ત અને પંચોની રૂબરૂમાં મોડી સાંજે બંધ ઘરની હનીફના સંબંધી પાસેથી ચાવી મંગાવી

અમેરિકાએ આ વર્ષે ૨૪૫ ગુજરાતીને પરત મોકલ્યાઃ લોકસભામાં સરકારે માહિતી આપી

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

અમદાવાદઃ લોકસભામાં શુક્રવારે ડીએમકેના સાંસદ કનીમોઝીએ અમેરિકાથી કેટલા ભારતીયોને વતન પરત મોકલવામાં આવ્યા તે અંગે પ્રશ્ન પૂછ્યો હતો. તેમણે પૂછ્યું કે, શું સરકાર જાન્યુઆરી ૨૦૨૫થી અમેરિકાથી ભારત પરત મોકલવામાં આવેલા લોકોનો ડેટા રાખે છે અને તેમને ક્યા કારણોસર પરત મોકલવામાં આવ્યા તેની માહિતી છે? શું સરકાર સ્ટુડન્ટ વિઝા પ્રક્રિયામાં હાલના બદલાવ, સ્ટુડન્ટ વિઝા અને અન્ય વિઝામાં થઈ રહેલા વિલંબ અંગે અમેરિકા સાથે કોઈ ઔપચારિક કમ્યુનિકેશન થયું છે કે કેમ? શું સરકાર પાસે વિઝા રિજેક્ટ કરવામાં આવ્યા બાદ કે સોશિયલ મીડિયા આધારિત તપાસ પ્રક્રિયાનો સામનો કરી રહેલા ભારતીય વિદ્યાર્થીઓ અને પ્રવાસીઓની સ્થિતિની દેખરેખ માટે કોઈ તંત્ર છે કે નહીં સવાલ પૂછ્યા હતા.

જેના જવાબમાં વિદેશ રાજ્ય પ્રધાન કીર્તિવર્ધન સિંહે જણાવ્યું હતું કે, અમેરિકા દ્વારા ૧૭૦૩ ભારતીયને વતનમાં રિપોર્ટ કરાયા હતા. તેમાં ૧૫૬૨ પુરુષ અને ૧૪૧ મહિલા સામેલ હતા. રિપોર્ટ કરાયેલા ભારતીયોમાં ૧૪ ટકા ગુજરાતી છે. આ

વિરમગામ શહેરમાં પણ બગીચા, લાયબ્રેરી, ટાવર, તળાવનું બ્યુટીફિકેશન સહિત અનેક વિકાસનાં કામોની શહેરના લોકોને ભેટ મળી છે. વિરમગામના વિકાસ માટે લોકોએ સ્વયંભુ દબાણ હટાવવામાં પણ સાથ આપ્યો છે.

પરંતુ વિરમગામ શહેરના લોકોની મારી પાસે મહત્વની એક અપેક્ષા હતી કે વિરમગામ શહેરના ગટરનાં પાણી ઊભરાવવાની જે સમસ્યા છે તેનું કાયમી નિરાકરણ આવે પરંતુ કોઈ કારણસર આ નિરાકરણ નથી આવી રહ્યું. વિરમગામ શહેરમાં છેલ્લાં કેટલાય વર્ષે ઈથી ઊભરાતી ગટરના કારણે ઐતિહાસિક વિરમગામ શરમ અનુભવી રહ્યું છે. વિરમગામ શહેરના અનેક વિસ્તારોમાં ગટર ઊભરાવી, પીવાના પાણી સાથે ગંદુ પાણી

જુલાઈમાં ગુજરાતની જીએસટી આવક ૧૫ ટકા વધી, ૧૦,૩૮૧ કરોડની રેકોર્ડ આવક

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

અમદાવાદઃ ગુજરાત રાજ્યની ગુડ્ઝ એન્ડ સર્વિસ ટેક્સ (જીએસટી) આવક સતત વધતા સરકારી તિજોરીઓ છલકાઈ રહી છે. જુલાઈ-૨૦૨૫માં જીએસટી હેકળ રૂ.૬,૭૦૨ કરોડની આવક થઈ હતી. જે જુલાઈ-૨૦૨૪માં થયેલ આવક રૂ.૫,૮૩૭ કરોડ કરતા ૧૫ ટકા વધુ છે. અત્રે ઉલ્લેખનીય છે કે જુલાઈ ૨૦૨૫માં રાષ્ટ્રીય કક્ષાએ જીએસટી આવકનો ગ્રોથ ૮ ટકા રહ્યો હતો.

રાજ્યને જુલાઈ-૨૦૨૫માં વેટ હેકળ રૂ.૨,૬૨૦ કરોડ, વિદ્યુત શુલ્ક હેકળ રૂ.૧,૦૩૮ કરોડ અને વ્યવસાય વેરા હેકળ રૂ.૨૨ કરોડની આવક થઈ હતી. આમ, રાજ્ય કર વિભાગને જીએસટી, વેટ, વિદ્યુત શુલ્ક અને વ્યવસાય વેરા થકી કુલ રૂ.૧૦,૩૮૧ કરોડની આવક થઈ હતી.

આવકમાં વધારાની સાથે સાથે,

ગુજરાતમાં કરદાતાઓની સંખ્યામાં પણ ઉલ્લેખનીય વધારો થયો છે. જીએસટી લાગુ થયા પછી, ૨૦૨૪-૨૦૨૫ ના આર્થિક વર્ષમાં કરદાતાઓની સંખ્યા બમણાથી પણ વધુ થઈ ગઈ છે. આ ઉપરાંત, મોબાઈલ સ્કવોડ દ્વારા પણ રેવન્યુ કલેક્શનમાં મહત્વનો ફાળો આપવામાં આવ્યો છે. જુલાઈ ૨૦૨૫ માં, મોબાઈલ સ્કવોડ દ્વારા ૩૦.૯૯ કરોડની આવક થઈ, જે ગયા વર્ષના સમાન મહિનામાં થયેલી ૨૪.૬૫ કરોડની આવક કરતાં ૨૫.૭૨ ટકા વધુ છે. આ આંકડા ગુજરાતના કર વિભાગની કાર્યક્ષમતા અને રાજ્યની વધતી જતી કરપાત્ર વસ્તી દર્શાવે છે.

જુલાઈ-૨૦૨૫માં મોબાઈલ સ્કવોડ દ્વારા અન્વેષણની કામગીરી થતી રૂ.૩૦.૯૯ કરોડની આવક થઈ હતી જે ગત વર્ષના સમાન માસ દરમ્યાન થયેલ રૂ.૨૪.૬૫ કરોડ સામે ૨૫.૭૨ ટકા વધારે છે.

આચરવામાં આવ્યું હતું. ૧૫૦૦ કરોડથી વધુના કૌભાંડમાં સેબીની તપાસ બાદ આર્થિક વ્યવહારોના તાર વિદેશમાં પણ ફેલાયેલા હોવાની શંકાથી ઇ.ડી.એ પણ તપાસમાં ઝંપલાવ્યું છે. સેબીની તપાસમાં ખુલ્લું હતું કે, હનીફે ૫ શેરોની હેરાફેરી કરી અને રૂપિયા ૧૪૪ કરોડનો ગેરકાયદે લાભ મેળવ્યો હતો. શેખે મોરિયા ઉઘોગ, ડબ્લ્યુએન રિટેલ, જીબીએલ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ અને દાજીલિંગ રોપ-વે કું. સહિતની ઘણી કંપનીઓના શેરમાં પણ ગોટાળા કર્યા હોવાની તપાસ સેબી કરી રહ્યું છે. ઉપરાંત લીડિંગ લીડિંગ ફાયનાન્સ એન્ડ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ, એગ્રોફોડિસ ઇન્ડિયા પ્રાઇવેટ લિમિટેડ, વી.બી. ઇન્ડસ્ટ્રીઝ લિમિટેડ સહિતની સ્કિપ્ટમાં હેરાફેરી કરવામાં આવી હતી અને તેની તપાસ ચાલુ છે.

હનીફ શેખ દ્વારા અનેક કંપનીઓના શેરમાં કરેલા ગોટાળા બદલ સેબી દ્વારા અનેક વખત તેને સમન્સ પાઠવવામાં આવ્યા હતા, પરંતુ તે હાજર થઇ રહ્યો ન હતો તેથી સેબી દ્વારા ૭ લાખ રૂપિયાનો દંડ પણ ફટકારવામાં આવેલો હતો. હનીફે ઉર્ફે ખાટકીનું ભાવનગરના અલંગ શિપ રીસાયક્લિંગ યાર્ડમાં, શ્રીજી યાર્ડમાં પાઇપ ઉઘોગ, ભાવનગરના મુસ્લિમ પોશ વિસ્તાર-અમદાવાદ, મુંબઇના રિઅલ એસ્ટેટ ક્ષેત્રે પણ કરોડો રૂપિયાનું રોકાણ છે. ઇ.ડી. દ્વારા આ તમામની તપાસ કરવામાં આવી રહી છે.

અમેરિકાએ આ વર્ષે ૨૪૫ ગુજરાતીને પરત મોકલ્યાઃ લોકસભામાં સરકારે માહિતી આપી

સમયગાળામાં ૨૪૫ ગુજરાતીઓને પરત મોકલવામાં આવ્યા હતા. કેન્દ્ર સરકારે લોકસભામાં આપેલા જવાબ મુજબ, ૨૦૨૫માં આ સમયગાળા દરમિયાન સૌથી વધુ પંજાબના ૬૨૦ અને હરિયાણાના ૬૦૪ નાગરિક સામેલ હતા. અન્ય એક સવાલના જવાબમાં સરકારે જણાવ્યું હતું કે, સૌથી વધુ ૫૬.૯૩ લાખ ભારતીયો અમેરિકામાં વસે છે. તેમાંથી ૧૯ લાખથી વધુ નોન રેસીડન્ટ ઇન્ડિયન છે અને ૩૭ લાખ અમેરિકન નાગરિક છે. રિપોર્ટ થયેલા લોકોમાં ભારતના ૨ રાજ્યના નાગરિકો સામેલ છે.ઉપરોક્ત રાજ્ય સહિત ભારતના ૨૨ રાજ્યના નાગરિકને અમેરિકાથી રિપોર્ટ કરાયા હતા. મહારાષ્ટ્ર અને દિલ્હીના ૨૦-૨૦, તેલંગાણાના ૧૯, તમિલનાડુના ૧૭, આંધ્ર પ્રદેશ અને ઉત્તરાખંડના ૧૨-૧૨, હિમાચલ પ્રદેશ અને જમ્મુ કાશ્મીરના ૧૦-૧૦ નાગરિકોને અમેરિકાથી ભારત રિપોર્ટ કરાયા હતા. ઉપરાંત અન્ય નવ રાજ્યના કુલ ૫૦ નાગરિકોને પણ પરત વતનમાં રિપોર્ટ કરાયા હતા. આ ઉપરાંત જણાવ્યું કે, વિદેશમાંથી ભારતીયોને પરત મોકલતી વખતે તેમની સાથે માનવીય વ્યવહાર સુનિશ્ચિત કરવા માટે અમેરિકા સાથે સતત સંપર્કમાં રહે છે.

મિકસ થયું અને સ્વસ્થતા બાબતે લોકોની ખૂબ ફરિયાદો છે.

રાજ્યમાં ૨૩ ડેમ એલર્ટ અને ૨૧ ડેમ વોર્નિંગ પર છે. રાજ્યમાં હજુ પણ ૫૦ રોડ રસ્તા બંધ છે. પંચાયત હસ્તકના ૪૫, સ્ટેટ હાઇવે ૨, અન્ય માર્ગો ૨ તથા નેશનલ હાઇવે ૧ મળી કુલ ૫૦ રોડ રસ્તા બંધ છે.

રાજ્યમાં સાંજે ૬ વાગ્યા સુધીમાં ૪૩ તાલુકામાં વરસાદ પડ્યો હતો. મહેસાણાના જોટાણામાં સૌથી વધુ ૧.૦૨ ઇંચ વરસાદ પડ્યો હતો. આ સિવાય એક પણ તાલુકામાં એક ઇંચથી વધુ વરસાદ નોંધાયો હતો. નેત્રંગમાં ૦.૩૫ ઇંચ, તળાજામાં ૦.૩૧ ઇંચ, તિલકવાડામાં ૦.૨૮ ઇંચ, કપરાડામાં પણ ૦.૨૮ ઇંચ વરસાદ વરસ્યો હતો.

પુણેના ચપતમાં કોમી હિંસા

૫૦૦થી વધુ લોકો વિરુદ્ધ પાંચ એફઆઈઆર દાખલ, ૧૮ની ધરપકડ

સોશયલ મીડિયા પર વાંધાજનક પોસ્ટ અપલોડ કરનારા ચુપકની પણ ધરપકડ

પુણેઃ સોશયલ મેસેજિંગ પ્લેટફોર્મ પર વાંધાજનક પોસ્ટ બાદ પુણેના દોઢ તાલુકાના ચવત ગામમાં ફાટી નીકળેલી કોમી હિંસા પ્રકરણે પોલીસે ૫૦૦થી વધુ લોકો સામે પાંચ એફઆઇઆર દાખલ કરી છે, જ્યારે હિંસા સમયે આગ ચાંપવા તેમ જ મિલકતને નુકસાન પહોંચાડવા બદલ ૧૭ની ધરપકડ કરવામાં આવી છે. બીજી તરફ સોશિયલ મીડિયા પર વાંધાજનક પોસ્ટ અપલોડ કરનારા ચુપકની ધરપકડ કરીને તેની સામે અલગથી કેસ દાખલ કરાયો છે.

ચવત ગામમાં શુક્રવારે સોશિયલ મીડિયા પર વાંધાજનક પોસ્ટને કારણે કોમી હિંસા ફાટી નીકળી હતી અને ઉછેરાયેલા ટોળાએ મિલકતોની તોડફોડ

કરીને આગ ચાંપી હતી.

ચવત પોલીસ સ્ટેશનના અધિકારીએ જણાવ્યું હતું કે અત્યાર સુધી અમે હિંસા સંબંધે પાંચ કેસ દાખલ કર્યા છે. મિલકતને નુકસાન પહોંચાડવા અને આગ ચાંપવા બદલ ૫૦૦થી વધુ લોકો સામે ચાર કેસ દાખલ કરાયા છે, જેમાંથી ૧૦૦થી વધુ લોકોને ઓળખી કાઢવામાં આવ્યા છે અને ૧૭ની ધરપકડ કરવામાં આવી હતી.

વાંધાજનક પોસ્ટ અપલોડ કરનારા ચુપક સામે ધાર્મિક ભાવના દુભવવાના આરોપસર એફઆઇઆર દાખલ કરીને તેની ધરપકડ કરવામાં આવી છે.

હિંસામાં સામેલ ટોળાએ મોટરસાઇકલ, બે કાર, એક ધાર્મિક સ્થળ અને બેકરીને નિશાન બનાવ્યા

હતા અને આગ ચાંપી હતી. પોલીસે ટોળાને વિખેરવા માટે લાઠીચાર્જ કરવા સાથે ટિયર ગેસના શેલ પણ છોડ્યાં હતા. ચવતમાં પ્રતિબંધાત્મક આદેશ લાગુ કરવામાં આવ્યો છે અને હાલ પરિસ્થિતિ નિયંત્રણમાં છે, એમ પોલીસ અધિકારીએ કહ્યું હતું.

પુણેના પોલીસ સુપરિન્ટેન્ડેન્ટ સંદીપ સિંહ ગિલે કહ્યું હતું કે પૂર્વનિયોજિત કાવતરાના કોઇ સંકેત મળતા નથી અને તપાસ પૂર્ણ ન થાય ત્યાં સુધી કોઇ નિષ્કર્ષ કાઢી શકાતો નથી. શનિવાર બપોર સુધીમાં પોલીસે હિંસા સંબંધે પાંચ એફઆઇઆર દાખલ કર્યા છે. જે વ્યક્તિની વાંધાજનક પોસ્ટથી હિંસા ફાટી નીકળી હતી તે ગામમાં ઘણાં વર્ષથી રહે છે.

કોમી હિંસા બાદ ગામમાં સ્ટેટ રિઝર્વ પોલીસ ફોર્સ (એસઆરપીએફ) સહિત મોટી સંખ્યામાં સુરક્ષા કર્મચારીઓને તહેનાત કરવામાં આવ્યા છે. સત્તાવાળાઓએ ભારતીય ન્યાય સુરક્ષા સંહિતાની કલમ ૧૬૩ અને ભારતીય ન્યાય સંહિતાની કલમ ૧૪૪ હેઠળ શુક્રવાર રાતેથી પ્રતિબંધાત્મક આદેશ લાગુ કર્યો હોઇ આગળની પરિસ્થિતિની સમીક્ષા ન થાય ત્યાં સુધી તે અમલમાં રહેશે, એમ પણ એસપી ગિલે જણાવ્યું હતું.

એડિશનલ એસપી ગણેશ બિરાદરે કહ્યું હતું કે સોશિયલ મીડિયા પ્લેટફોર્મ પર અમે દેખરેખ રાખી રહ્યા છીએ. અમે ગામો પર ડ્રોનથી નજર રાખી રહ્યા છીએ.

દાદર કબૂતરખાનાને બંધ કરવા મુંબઈ મહાનગરપાલિકા દ્વારા શનિવારે બાંધકામ કરવામાં આવી રહ્યું હતું. બીજી તરફ આને પગલે દેરાસરની બહાર મોટી સંખ્યામાં શ્રાવકો એકઠા થઈ ગયાં હતાં. (અમય ખરાડે)

અયોધ્યાના રામ મંદિર પર હુમલાની ધમકીનો મેસેજ બીડના ચુપકને ઈન્સ્ટાગ્રામ પર મળ્યો

છત્રપતિ સંભાજીનગરઃ અયોધ્યાના રામ મંદિર પર હુમલાની ધમકીનો મેસેજ સોશિયલ મીડિયા પર ચુપકને મળ્યા બાદ બીડ જિલ્લાની પોલીસે ગુનો દાખલ કરીને તપાસ આદરી હતી.

પોલીસ અધિકારીના જણાવ્યા અનુસાર ફરિયાદી સૂરજ ગોડકર (૨૪) શિવર કાસારનો રહેવાસી છે. સૂરજે આક્ષેપ કર્યો હતો કે તે ૧૧ જુલાઇએ ઇન્સ્ટાગ્રામ પર રીલ જોઇ રહ્યો હતો ત્યારે તેને એક અકાઉન્ટ દ્વારા કરાયેલી વાંધાજનક ટિપ્પણી જોવા મળી હતી. સૂરજે બાદમાં ઇન્સ્ટાગ્રામ યુઝર

સાથે ગુસ્સામાં ચેટ્સની આપ-લે કરી હતી, જેમાં યુઝરે દાવો કર્યો હતો કે તે પાકિસ્તાનનો રહેવાસી છે અને કરાચીમાં તેનું લોકેશન શેર કર્યું હતું. ફરિયાદીએ દાવો કર્યો હતો કે આરોપીએ ચેટ્સમાં હિન્દુ ધર્મ વિશે ટિપ્પણી કરી હતી અને ઑડિયો ક્લિપ મોકલાવી હતી, જેમાં અયોધ્યાના રામ મંદિર પર હુમલાની ધમકી અપાઇ હતી. દરમિયાન સૂરજે આ પ્રકરણે નોંધાવેલી ફરિયાદને આધારે ભારતીય ન્યાય સંહિતાની સંબંધિત કલમો હેઠળ ગુનો દાખલ કરીને પોલીસે તપાસ આદરી હતી. (પીટીઆઇ)■

અંબોલીના હિંદુ સ્મશાનભૂમિમાં નાના બાળકોની દફનભૂમિ ત્રણ મહિના બંધ રહેશે

મુંબઈઃ મુંબઈ મહાનગરપાલિકાના કે-પશ્ચિમ વોર્ડમાં અંબોલી(અંબેલી) હિંદુ સ્મશાનભૂમિમાં અત્યાધુનિકરણનું કામ હાથ ધરવામાં આવવાનું છે. તેથી સ્મશાનભૂમિમાં નાના બાળકોના અંતિમસંસ્કાર માટેની સ્મશાનભૂમિમાં રહેલી દફનભૂમિની સુવિધા ત્રણ મહિનાના સમય માટે બંધ રહેશે. કામ પૂરું થયા બાદ દફનભૂમિની સુવિધા ફરી ઉપલબ્ધ કરી આપવામાં આવશે. ત્યાં સુધી ઓશિવરા હિંદુ સ્મશાનભૂમિ અને ઢાકે કોલોની હિંદુ સ્મશાનભૂમિમાં આવેલી દફનભૂમિનો પર્યાય ઉપલબ્ધ રહેશે એવું પાલિકાના કે-પશ્ચિમ વોર્ડ દ્વારા જણાવવામાં આવ્યું હતું.

મુંબઈ મેટ્રોના થાંભલાઓ પર થીમ આધારિત ડેકોરેશન

અત્યાર સુધી ૮૬ ટકા થાંભલાનું ડેકોરેશનનું કામ પૂરું

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) મુંબઈઃ મુંબઈ મેટ્રોપોલિટન રિજન ડેવલપમેન્ટ ઓથોરિટીએ શહેરના સુશોભીકરણ અને સાર્વજનિક સુવિધા ઉપક્રમ હેઠળ મુંબઈ મેટ્રોપોલિટન રિજનની મેટ્રોના કુલ ૨,૯૫૫ થાંભલામાંથી ૨,૫૩૭ થાંભલા (૮૬ ટકા) પર થીમ આધારિત પેઇન્ટિંગનું કામ પૂરું કર્યું છે. એમએમઆરડીએના

જણાવ્યા મુજબ મેટ્રો રૂટ સાથે સંબંધિત થાંભલા પર સ્પેશિયલ થીમ આધારિત કલર કરવામાં આવ્યા છે. ઉદાહરણ તરીકે મેટ્રો લાઇન જે રેડ લાઇન તરીકે ઓળખાય છે, તેના થાંભલામાં ડેકોરેશન કરવામાં લાલ રંગ વાપરવામાં આવ્યો છે. મેટ્રો નેટવર્કમાં કુલ ૨,૯૬૨ થાંભલા છે, તેમાંથી ૨,૫૩૭ થાંભલાને અત્યાર સુધી રંગી દેવામાં આવ્યા છે. બાકીના

થાંભલાના કામ ચોમાસા બાદ કરવામાં આવશે. મેટ્રો ટુ-બી ડી.એન.નગર-મંગલેના કુલ ૬૫૩ પીલરમાંથી ૬૨૩ થાંભલાને રંગી દેવામાં આવ્યા છે. અહીં માત્ર ૨૫ થાંભલા બાકી રહ્યા છે. મેટ્રો ચાર અને ચાર-એ વડાલા-કાસારવડવલી-ગાયમુખ રૂટ પર કુલ ૧,૦૨૩ થાંભલામાંથી ૮૪૧ થાંભલા રંગી દેવામાં આવ્યા હોઈ ૮૨ ટકા કામ

કબૂતરોને ચણઃ મુંબઈ પોલીસે નોંધ્યો પહેલો ગુનો

મુંબઈઃ જાહેર સ્થળે કબૂતરોને ચણ નાખવા પર પ્રતિબંધ મૂકતા મુંબઈ હાઇ કોર્ટના આદેશ બાદ શહેરમાં બે મુખ્ય કબૂતરખાનાં ખાતે કબૂતરોને ચણ નાખવાને મુઠે મુંબઈ પોલીસે શહેરનો પહેલો ગુનો દાખલ કર્યો છે. મુંબઈ મહાનગરપાલિકા દ્વારા નોંધાવાયેલી ફરિયાદને આધારે માહિમ પોલીસ સ્ટેશનમાં અજાણી વ્યક્તિ વિરુદ્ધ ગુનો

કરાયો હતો. પોલીસ અધિકારીના જણાવ્યા અનુસાર માહિમમાં એલ.જે. રોડ પર હોસ્પિટલ નજીક કબૂતરખાના ખાતે આ ઘટના બની હતી. એવો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો છે કે ટૂ-વ્હીલર પર અજાણી વ્યક્તિ ત્યાં આવી હતી અને કબૂતરોને ચણ નાખ્યું હતું. પાલિકાએ બાદમાં અજાણી વ્યક્તિ વિરુદ્ધ ફરિયાદ નોંધાવી હતી. આથી

માહિમ પોલીસે અજાણી વ્યક્તિ વિરુદ્ધ ભારતીય ન્યાય સંહિતાની સંબંધિત કલમ હેઠળ ગુનો દાખલ કર્યો હતો. મુંબઈ હાઇ કોર્ટ દ્વારા પાલિકાને આપવામાં આવેલા કડક નિર્દેશને પગલે આ એફઆઇઆર દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો. કોર્ટે કબૂતરોને ચણ નાખનારાઓ સામે ફોજદારી ફરિયાદ નોંધાવવાનો આદેશ પાલિકાને આપ્યો છે.

ઈડીના દરોડા જેવી એસટીપીની તપાસ કરો

મહારાષ્ટ્રના પ્રધાને પ્રદૂષણ નિયંત્રણ અધિકારીઓને જણાવ્યું

મુંબઈઃ મહારાષ્ટ્રના પર્યાવરણ પ્રધાન પંકજા મુએએ શનિવારે જણાવ્યું હતું કે રાજ્યના પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ પ્રવર્તમાન ધારાધોરણોનું પાલન બરાબર થાય એ માટે એન્ફોર્સમેન્ટ ડિરેક્ટોરેટ દરોડા પાડે છે એ જ ધોરણે સુએઝ ટ્રીટમેન્ટ પ્લાન્ટ્સ (એસટીપી)માં અણધારી તપાસ કરવી જોઈએ.

નાશિકમાં ઉદ્યોગપતિઓ અને મહારાષ્ટ્ર પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડના અધિકારીઓ સાથેની સંયુક્ત બેઠકને સંબોધતા મુએએ એમ પણ કહ્યું હતું કે ઉદ્યોગોનો વિકાસ થવો જ જોઈએ, પરંતુ પર્યાવરણીય સંરક્ષણને પ્રાધાન્ય આપવું પણ જરૂરી છે. જે રીતે ઇડી દરોડા પાડે છે, તે જ રીતે પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડે એસટીપી પ્લાન્ટ્સ પર દરોડા પાડવા જોઈએ. પાણી નદીઓમાં છોડવામાં આવે તે પહેલાં એનામાં રહેલી અશુદ્ધિઓ દૂર કરવામાં આવી રહી છે કે કેમ એ ચકાસવું જોઈએ.’

મુએએ પાણીના કાર્યક્ષમ ઉપયોગ અને સારવારની જરૂરિયાત પર પણ

પ્રકાશ પાડી જણાવ્યું હતું કે ‘આપણે જે કુલ પાણીનો ઉપયોગ કરીએ છીએ તેમાંથી માત્ર ૪૮ ટકા પાણી પર જ પ્રક્રિયા કરવામાં આવે છે, જ્યારે બાવન ટકા પાણીનો બગાડ થાય છે. વડા પ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીએ આ પડકારને સ્વીકાર્યા પછી નમામિ ગંગે જેવા કાર્યક્રમો શરૂ કર્યા હતા.’ કુંભમેળા દરમિયાન પ્રધાન તરીકે પોતાના કાર્યકાળને યાદ કરતાં મુએએ ધાર્મિક કાર્યક્રમો માટે સ્વચ્છ પાણીના મહત્ત્વની નોંધ લઈ જણાવ્યું હતું કે ‘ગયા કુંભમેળા દરમિયાન હું પ્રધાન હતી અને હવે બીજો કુંભ મેળો નજીક આવી રહ્યો છે ત્યારે હું ફરી પ્રધાન છું.’

યાત્રાળુઓ પવિત્ર સ્નાન માટે ડૂબકી લગાવે છે અને જ્યાં સંતો અને ભક્તો સ્નાન કરે છે ત્યાં પાણી સ્વચ્છ હોવું આવશ્યક છે. સીએસઆર ભંડોળનો ઉપયોગ મંદિરો અને શિક્ષણ માટે કરવામાં આવે છે તેમ આપણે પર્યાવરણ માટે ભંડોળ ઊભું કરવું જોઈએ.’ (પીટીઆઈ)■

નવી મુંબઈમાં હત્યાકેસનો આરોપી ૧૩ વર્ષે પકડાયો

થાણેઃ ઉછીના લીધેલાં નાણાં પાછા ન આપી શકનારા પચાસ વર્ષની શખસની હત્યા કરી ફરાર થઇ ગયેલા આરોપીને ૧૩ વર્ષ બાદ નવી મુંબઈ પોલીસે પકડી પાડ્યો હતો.

નવી મુંબઈ પોલીસની કાઠમ શ્રાન્હે મળેલી માહિતીને આધારે ગુરુવારે નાગપુર જિલ્લામાંથી આરોપી છોટું મરકત યાદવ (૩૬)ને ઝડપી પાડ્યો હતો, જે બિહારનો વતની છે.

પોલીસ અધિકારીના જણાવ્યા અનુસાર રાબાળે એમઆઇડીસી વિસ્તારમાં ઓક્ટોબર, ૨૦૧૨માં છોટું યાદવે ભવનખાન ઉગાન યાદવ (૫૦)ની શશ્વના ઘા ઝીંકી હત્યા કરી હતી. હત્યા બાદ છોટું ફરાર થઇ ગયો હતો. તપાસમાં પોલીસને જાણવા મળ્યું હતું કે છોટું પાસેથી મૃતકે પચીસ હજાર રૂપિયા ઉછીના લીધા હતા અને તે પાછા કરવામાં નિષ્ફળ ગયો હતો. આથી ઉછેરાયેલા છોટુંએ તીક્ષ્ણ હથિયારના ઘા ઝીંકી તેને મોતને ઘાટ ઉતારી દીધો હતો. (પીટીઆઇ)■

ડોંબિવલીના કચ્છી પરિવાર પર દુઃખનો પહાડઃ ટ્રેનમાંથી પડી ગયેલા મહેક ઠક્કરનું થયું મૃત્યુ

મુંબઈઃ ભાંડુપ અને કાંજુર માર્ગ રેલવે સ્ટેશન વચ્ચે ભીડને કારણે ટ્રેનમાંથી પડી જ વાઘી ગંભીર રીતે ઘવાયેલા ડોંબિવલીના ૨૯ વર્ષના કચ્છી યુવક મહેક અરવિંદભાઈ ઠક્કરનું શુક્રવારે મધરાતે સારવાર દરમિયાન હોસ્પિટલમાં મૃત્યુ થતાં પરિવારજનો પર દુખનો પહાડ તૂટી પડ્યો હતો.

ડોંબિવલી પૂર્વના રામનગરમાં શિવ મંદિર રોડ પર માધવાશ્રમ નગર નંબર-૧ ખાતે રહેનારો મહેક ઠક્કર સ્ટુડિયોમાં કામ કરતો હતો. મહેક શુક્રવારે સવારે કાંઠિવલી આવવા માટે થરેથી નીકળ્યો હતો. ડોંબિવલી સ્ટેશન પરથી તેણે ટ્રેન પકડી હતી, પણ ભાંડુપ અને કાંજુર માર્ગ સ્ટેશન વચ્ચે ટ્રેનમાંથી તે પડી ગયો હતો, જેમાં તેને ગંભીર હજા પહોંચી હતી.

મહેકને સારવાર માટે પ્રથમ મુલુંડની ખાનગી હોસ્પિટલમાં લઇ જવાયો હતો અને બાદમાં સાયન હોસ્પિટલમાં ખસેડાયો હતો, જ્યાં મોડી રાતે તેનું મૃત્યુ થયું હતું. મહેકના પિતા અરવિંદભાઈએ કહ્યું હતું કે કાંઠિવલી વિસ્તારમાં આવેલા દેરાસરમાં યાતુર્માસ નિમિત્તે ફોટોગ્રાફી અને વીડિયોગ્રાફીનું કામ મળ્યું હોવાથી મહેક શુક્રવારે સવારે ત્યાં જવા માટે નીકળ્યો હતો. મહેક ટ્રેનમાંથી પડી ગયો હોવાની જાણ અમને રેલવે પોલીસ તરફથી થઇ હતી. મહેક અપરિણીત હતો અને ત્રણ ભાઇમાં સૌથી નાનો હતો. મહેકના મૃતદેહને શનિવારે બપોરે તેમના પરિવારજનોને સોંપવામાં આવ્યો હતો, એમ અરવિંદભાઈના મિત્ર રાકેશભાઈએ જણાવ્યું હતું.

કોસ્ટલ રોડ પ્રોમેનેડને ઉદ્દઘાટનની રાહઃ રહેવાસીઓને ટ્રાફિક વધવાની ચિંતા

મુંબઈઃ કોસ્ટલ રોડ પ્રોમેનેડ તૈયાર છે પરંતુ તેના ઉદ્દઘાટનની તારીખ હજુ નક્કી કરવામાં આવી નથી. દક્ષિણ મુંબઈના દરિયાકાંઠાના રહેવાસીઓ તેમના વિસ્તારમાં આવે છે તેમ આપણે પર્યાવરણ માટે ભંડોળ ઊભું કરવું જોઈએ.’

કે, ‘કોસ્ટલ રોડ પ્રોમેનેડ ખુલતાની સાથે જ પાર્કિંગની સ્થિતિ સ્પષ્ટ થઈ જશે. હાલમાં અમે પાર્કિંગ પર પ્રતિબંધ મૂક્યો છે, જેથી ત્યાં કાર ઉભી ન રહે. અમે આ માટે સાહનબોડ લગાવ્યા છે અને સૂચનાઓ જારી કરી છે. આ નિયમ તોડનારા વાહનોને દંડ કરવામાં આવશે.

બીસીઆરએફ એ ટ્રાફિક અધિકારીઓને બીજી વિનંતી કરી હતી જેમાં કોસ્ટલ રોડ પર કામ માટે ખાલી કરાયેલી જમીન પર પાર્ક કરવાની મંજૂરી આપવા વિનંતી કરવામાં આવી હતી. તેમણે ગુરુવારે સ્થાનિક ધારાસભ્ય મંગલ પ્રભાત લોઢા સમક્ષ આ મોંગણી મૂકી હતી. તેમની વિનંતીને નકારી આપવામાં આવશે નહીં. કુંભારેએ કહ્યું હતું

સંસ્કૃત દેશના ખૂણે ખૂણે પહોંચવી જોઈએઃ ભાગવત

નાગપુરઃ રાષ્ટ્રીય સ્વયંસેવક સંઘ (આરએસએસ)ના અધ્યક્ષ મોહન ભાગવતે શુક્રવારે કહ્યું હતું કે સંસ્કૃત તમામ ભારતીય ભાષાઓની જનની છે અને દૈનિક વ્યવહારનું માધ્યમ બની દેશના ખૂણે ખૂણે પહોંચવી જોઈએ.

સંસ્કૃતની જાળવણી અને પ્રચાર પર જોર આપી ભાગવતે સંસ્કૃતને આપણી લાગણીઓનો વિકાસ કરતી ભાષા લેખાવી ઉમેર્યું કે દરેકે દરેક જણે પ્રાચીન ભાષા

જાણવી જ જોઈએ. નાગપુરની કવિ કુલગુરુ કાલિદાસ સંસ્કૃત યુનિવર્સિટીમાં એક ઉમારતના ઉદ્ઘાટન પ્રસંગે ભાગવતે નોંધ્યું હતું કે સંસ્કૃત ભાષા સમજવી અને એમાં વાતચીત કરવાની આવડત હોવા વચ્ચે તફાવત છે. સંસ્કૃત યુનિવર્સિટીને સરકારી આશ્રય મળશે, પરંતુ લોકોનું પીઠબળ પણ જરૂરી છે.

આરએસએસના વડાએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે ‘આપણે દૈનિક વાતચીતમાં આ ભાષા

દોડું હતું કે બ્રીચ કેન્ડી હોસ્પિટલના ડોક્ટરો અને મુલાકાત લેતા દર્દીઓ દ્વારા પાર્ક કરાયેલી કારને કારણે ત્યાં પાર્કિંગની સમસ્યા ત્યાં કાર ઉભી ન રહે. અમે આ માટે ટ્રાફિકના નવા પ્રવાહ માટે ચિંતિત છે. વરલીથી કોસ્ટલ રોડ પરના પ્રોમેનેડ સુધી પહોંચવા માટે થોડા અંડરપાસ બનાવવાની યોજના છે, તેથી અમને ડર છે કે આ વિસ્તાર મુંબઈ દર્શન પ્રવાસ કાર્યક્રમમાં કાયમી વિરોધતા બનશે.’

પોતાના ભાષણમાં મહારાષ્ટ્રના મુખ્ય પ્રધાન દેવેન્દ્ર ફડણવીસે સંસ્કૃતના સમૃદ્ધ વારસાનો ઉલ્લેખ કરી ભાષાના વિકાસ માટે તેમની સરકાર તરફથી તમામ સમર્થનની ખાતરી આપી હતી. (પીટીઆઈ)■

જુહુના દરિયામાં ડૂબેલા ચુપકનો મૃતદેહ ૧૪ કલાક બાદ મળ્યો

મુંબઈઃ જુહુના દરિયામાં ડૂબેલા ૨૦ વર્ષના યુવકનો મૃતદેહ ૧૪ કલાક બાદ મળી આવ્યો હતો. તેનો મૃતદેહ દરિયા કિનારે ઘસાઇ આવ્યો હતો. મૃતકની ઓળખ વિદ્યેશ મુર્ગેશ દેવેન્દ્રમ્ તરીકે થઇ હતી.

જુહુ વિસ્તારમાં ગોદરેજ ગેટ નજીક સિલ્વર બીચ પર દેવેન્દ્રમ્ અને રાજકુમાર સુબા (૨૨) શુક્રવારે સવારે તરવા માટે દરિયામાં ૨૦૦ મીટર દૂર સુધી ગયા હતા. એ સમયે તેઓ મોજાં સાથે અંદર તણાઇ ગયા હતા.

મહેસૂલ અધિકારી પચાસ હજારની લાંચ લેતાં પકડાયો

મુંબઈઃ અહિલ્યાનગર જિલ્લામાં ખનીજ ઉત્પાદનોની ગેરકાયદે હેરફેર બદલ ગુનો દાખલ કરવાની ધમકી આપીને એક વ્યક્તિ પાસેથી પચાસ હજાર રૂપિયાની લાંચ માગવા બદલ એન્ટિ-કરપ્શન બ્યૂરો (એસીબી)એ મહેસૂલ અધિકારી સહિત બે જણની ધરપકડ કરી હતી. એસીબીના અધિકારીઓએ શુક્રવારે મહેસૂલ અધિકારી સતીષ રમભાજી ધરમ

(૪૦) અને અક્ષય સુભાષ ધોરપે (૨૭)ને લાંચ સ્વીકારતાં પકડી પાડ્યા હતા. ફરિયાદીએ એવો આક્ષેપ કર્યો હતો કે તેણે ઘર બાંધવા માટે જેસીબી અને ટ્રેક્ટરનો ઉપયોગ કરી નદીમાંથી રેતી ઉલેચી હતી.

આરોપી અધિકારી કન્સ્ટ્રક્શન સાઇટ પર આવ્યો હતો અને દાવો કર્યો હતો કે ફરિયાદીએ ખનીજ ઉત્પાદનોની ગેરકાયદે હેરફેર કરી છે. (પીટીઆઇ)■

શિક્ષણને કારણે વિદ્યાર્થીઓ તાણમાં, આત્મહત્યાના કેસ પણ વધ્યા

મુંબઈઃ ભારતમાં ઉચ્ચ શિક્ષણ પ્રવેશ પ્રક્રિયામાં વધતી સ્પર્ધા, અપારદર્શિતા અંગે શંકા, સ્કૂલ અને કોલેજ ફીમાં વધારો અને પ્રવેશ પરીક્ષામાં અનિશ્ચિતતાને કારણે વિદ્યાર્થીઓએ જ નહીં પરંતુ તેમના માતાપિતાએ પણ માનસિક તાણમાંથી પસાર થવું પડે છે. શિક્ષણ અને આરોગ્ય મંત્રાલયના સહયોગથી તાજેતરમાં હાથ ધરવામાં આવેલા સંયુક્ત અભ્યાસાનુસાર, શિક્ષણ સંબંધિત તણાવને કારણે ભારતમાં છેલાં પાંચ વર્ષમાં વાલીઓમાં શિક્ષણ સંબંધિત તણાવને કારણે ડિપ્રેશનનું પ્રમાણ ૨૨ ટકા થી વધીને ૩૩ ટકા થયું છે.

ઇન્ડિયન જર્નલ ઓફ સાયકિયાટ્રીના ૨૦૨૩માં પ્રકાશિત થયેલા એક અભ્યાસાનુસાર ૧૫ થી ૨૪ વર્ષની વયના લગભગ ૩૪ ટકા વિદ્યાર્થીઓ પ્રવેશ પ્રક્રિયા અને શૈક્ષણિક ખર્ચને કારણે સતત માનસિક તણાવમાં હતા. ૨૦૧૯માં આ ટકાવારીમાંથી, ફક્ત ૨૧ ટકા હતી. આ ઉપરાંત શિક્ષણ સંબંધિત કારણોસર આત્મહત્યા કરનારા વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા ૨૦૧૯ માં ૭,૨૪૫ હતી, જે ૨૦૨૩ માં વધીને ૮૦૭૦ થઈ ગઈ હતી.

૨૦૨૪ માં ઇન્ડિયન કાઉન્સિલ ઓફ મેડિકલ રિસર્ચના એહેલાલ મુજબ, પ્રવેશ પરીક્ષામાં નિષ્ફળતા સંબંધિત માનસિક સ્વાસ્થ્ય સમસ્યાઓનો અનુભવ કરતા વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યામાં ૨૫ ટકાનો વધારો થયો છે. માતાપિતાની અપેક્ષાઓ, શૈક્ષણિક લોનનો તણાવ અને સામાજિક તુલના આમાં મુખ્ય ભૂમિકા ભજવે છે. શિક્ષણ માટે લેવામાં આવતી ખાનગી લોન પણ માતાપિતામાં માનસિક તણાવનું એક મુખ્ય કારણ છે. આ નાણાકીય બોજને કારણે, ઘણા માતાપિતા ચિંતા અને હતાશાનો અનુભવ કરી રહ્યા હોવાનું અભ્યાસમાં બહાર આવ્યું છે.

કવર સ્ટોરી વિજય વ્યાસ
feedback@bombaysamachar.com

થોડા ફ્લેશ બેકમાં જઈએ... મહારાષ્ટ્રના માલેગાંવમાં ૨૯ સપ્ટેમ્બર, ૨૦૦૮ના દિવસે ૩ બોમ્બ ધડાકામાં ૭નાં મોત સાથે ૮૦ લોકો ધાયલ થયા હતા... એ જ રીતે, ૧૧ જુલાઈ, ૨૦૦૬ના મુંબઈ લોકલ ટ્રેનના સાત કોચમાં થયેલા શ્રેણીબદ્ધ બોમ્બ વિસ્ફોટોમાં ૧૮૯ લોકો માર્યા ગયા ને ૮૨૪ લોકો ધાયલ થયા હતા.... ભારતમાં બનેલી આતંકવાદની સૌથી મોટી ઘટનાઓમાંની આ એક ઘટના હતી.

ગયા અઠવાડિયે બોમ્બે હાઈકોર્ટે આ કેસમાં તમામ ૧૨ આરોપીને નિર્દોષ છોડી મૂકેલા. ‘મક્રોકા સ્પેશિયલ કોર્ટ’માં ૫ આરોપીને ફાંસી અને ૭ આરોપીને આજીવન કેદની સજા ફરમાવી હતી, પણ હાઈકોર્ટે ફરિયાદ પક્ષના કેટલાક સાક્ષીઓની વિશ્વસનીયતા અને કેટલાક આરોપીની ટેસ્ટ આઈડેન્ટિફિકેશન પેરંડે (TIP) સામે સવાલ કરીને એ તમામ આરોપીને બાઈજન્ટ બરી કરી દીધા. આના માટે તપાસ એજન્સી NIA એ ઢંકણીમાં પાણી લઈને ટૂંબી મરવા જેવો આ ચુકાદો તાજો જ છે ત્યાં માલેગાંવમાં પણ હમણાં એ જ ચુકાદાનું પુનરાવર્તન થયું છે. તેથી NIA અને ન્યાયતંત્રની પણ વિશ્વસનિયતા સામે અનેક ગંભીર સવાલ ઊભા થઈ ગયા છે.

માલેગાંવ કેસની તપાસે ભારતમાં તપાસ એજન્સીઓ સત્યની શોધ નથી કરતી, પણ સત્તામાં બેઠેલાં લોકોને ખુશ કરવા માટે ગમે એને ફિટ કરી દેતાં પણ ખચકાતી નથી એ પણ પ્રજાની નજરે સાબિત થયું છે.

માલેગાંવના એ બોમ્બ ધડાકા જિહાદના નામે નિર્દોષ લોકોનાં લોહી વહેવાવટા આતંકવાદી સંગઠન ‘સિમી’ એ કરાવ્યા હોવાનો દાવો કરાયેલો પણ કેસની મહારાષ્ટ્રની એન્ટિ ટેરરિસ્ટ સ્ક્વોડ (એટીએસ) પાસે તપાસ જતાં જ નવો વળાંક આવ્યો. એ સમયે મહારાષ્ટ્ર એટીએસના વડા તરીકે હેમંત કરકરે હતા. કરકરેએ આ કેસની તપાસમાં ધડાકો કરેલો કે, અમદાવાદમાં જુલાઈ ૨૦૦૮માં થયેલા બોમ્બ ધડાકોનો બદલો લેવા ‘હિન્દુ જાગરણ મંચ’ અને ‘અભિનવ ભારત’ નામનાં બે હિન્દુવાદી સંગઠનોએ આ ધડાકા કરાવ્યા હતા. ATS એ સાચી પ્રજ્ઞા સિંહ ઠાકુર, કર્નલ પ્રસાદ શ્રીકાન્ત પુરોહિત, મેજર રમેશ ઉપાધ્યાય, શ્યામ સાહુ, એસ.એન. કલસાગરા, સમીર કુલકર્ણી તથા દયાનંદ પાંડેને રાતોરાત ઊંચકીને જેલમાં ધકેલી દીધાં હતાં.

ATSનો આરોપ હતો કે, બોમ્બ કર્નલ પ્રસાદ શ્રીકાન્ત પુરોહિતે બનાવ્યા હતા અને એ એક બાઈકમાં ફિટ કરવામાં આવ્યા હતા. આ બાઈક સુરતમાંથી પ્રજ્ઞા ઠાકુરે ખરીદીને મોકલી હતી. એ પછી સાધવી પ્રજ્ઞા તથા બીજા હિન્દુવાદીઓ સામે ‘મક્રોકા ’ (‘મહારાષ્ટ્ર કન્ટ્રોલ એન્ડ ઓગેનાઈઝડ કાર્મ્સ એક્ટ’) સહિતના કાયદા હેઠળ કેસ દોરી દેવાયેલા. ‘મક્રોકા’ હેઠળ કેસ થાય પછી જેલમાંથી બહાર આવવાના રસ્તા બંધ થઈ જતા હોય છે કેમ કે પોલીસ જે પુરાવા રજૂ કરે એ માન્ય રખાતા હોય છે. પોલીસ મારઝૂડ કરીને આરોપીઓ પાસે નિવેદનો લખાવે એ પણ માન્ય ગણાતા હોય છે તેથી સાધવી પ્રજ્ઞા, કર્નલ પુરોહિતને બીજા લોકો બહાર આવશે જ નહીં એવું જ મનાતું હતું. મહારાષ્ટ્ર ATSએ રજૂ કરેલા આક્ષેપોએ આખા દેશને ખળભાવી મૂકેલો કેમ કે ભારતમાં પહેલી વાર આતંકવાદી ઘટનામાં હિંદુવાદીઓની સંડોવણી બહાર આવી હતી. ૨૦૧૧માં આ કેસ નેશનલ ઈન્વેસ્ટિગેશન એજન્સી (NIA)ને સોંપાયો પછી આ એજન્સીએ પણ ATSની તપાસ લાઈન પર આગળ વધીને સાધવી સહિતનાં આરોપીઓને આતંકવાદી ચિતરવાનું ચાલુ રાખ્યું, પણ ૨૦૧૪માં કેન્દ્રમાં સત્તા પરિવર્તન થયું ને ભાજપની સરકાર આવી એ સાથે જ ‘નેશનલ ઈન્વેસ્ટિગેશન એજન્સી’ એ પલટી મારી દીધી. ૨૦૧૬ મેમાં મુંબઈની કોર્ટમાં મૂકેલા આરોપનામામાંથી સાધવી પ્રજ્ઞાનું નામ કાઢી નાખ્યું કેમ કે પ્રજ્ઞા ભાજપનાં સાંસદ બની ગયેલાં. પ્રવીણ ટક્કલકી ઉર્ફે પ્રવીણ મુતાલિક ઉર્ફે પ્રદીપ વી. નાઈક સહિત બીજા ત્રણ નામ પણ કાઢી નખાયાં જ્યારે કર્નલ પ્રસાદ પુરોહિત સહિતના બીજા આરોપીઓ સામે ‘મક્રોકા’ની કલમો દૂર કરીને અનલોકુલ એક્ટિવિટીઝ (પ્રીવેન્શન્સ) એક્ટ હેઠળ આરાપો મૂકાયા. આમ NIAના નવા આરોપનામાના કારણે બધા આરોપીની જેલમાંથી મુક્તિનો માર્ગ મોકળો થઈ ગયો હતો. અહીં સવાલ એ છે કે, આતંકવાદ જેવી ગંભીર ઘટનામાં દેશની બે ટોચની એજન્સીઓની તપાસ અલગ કેમ પડી? મહારાષ્ટ્ર ATS જેમને ખુંબાર આતંકવાદી ગણાવતી હતી એ બધાં છૂટી કઈ રીતે ગયાં? ATS એ તો સાધવી પ્રજ્ઞા, કર્નલ પુરોહિત સહિતના આરોપીઓ દ્વારા માલેગાંવમાં બ્લાસ્ટ કરવા માટેનું કાવતરું કઈ ATS એ તો સાધવી પ્રજ્ઞા, કર્નલ પુરોહિત સહિતના આરોપીઓ દ્વારા માલેગાંવમાં બ્લાસ્ટ કરવા માટેનું કાવતરું કઈ રીતે ઘડાયું અને કઈ રીતે પાર પડાયું તેની સિલસિલાબંધ વિગતો પુરાવા સાથે કોર્ટમાં રજૂ કરેલી. કોર્ટે બધા પુરાવા માન્ય રાખતાં ૨૦૦૮થી ૨૦૧૫ સુધી પુરોહિત, સાધવી પ્રજ્ઞા તથા એના સાથીઓ જેલમાં હતાં. હવે NIA અને કોર્ટ બંને કહે છે કે, એ પુરાવા ખોટા છે તેનો મતલબ એ થયો કે, મહારાષ્ટ્ર ATS દ્વારા જૂઠાણાં ચલાવાયેલાં અને મનઘડંત વાર્તા-સ્ક્રિપ્ટ રજૂ કરીને કોર્ટમાં આરોપનામા તરીકે રજૂ કરી દીધી હતી ! સવાલ એ છે કે, તો પછી NIA સાચી કે પછી મહારાષ્ટ્ર ATS? બીજો સવાલ એ છે કે, કોર્ટે મહારાષ્ટ્ર ATSના ખોટા પુરાવા કઈ રીતે માન્ય રાખ્યા? એટલું જ નહીં, કેન્દ્રમાં ભાજપની સત્તા આવી પછી NIA એ આરોપીઓને જામીન સામે વાંધો ન લીધો તેમાં ૨૦૧૭ સુધીમાં બધા આરોપી બહાર આવી ગયેલા. હવે વધારાનો સવાલ એ પણ છે કે, NIAને આરોપીઓ ખોટા છે એ કહેવામાં પાંચ વર્ષ કેમ લાગી ગયાં? માલેગાંવ કેસ ભારતમાં સિસ્ટમ એવી બેદરકાર અને કઈ હદે ભ્રષ્ટ છે તેનો ક્લાસિક કેસ છે.

‘હિન્દુ ટેરરિઝમ’નું તૂટ બૂમરૅંગ સાબિત થયું... ભારતમાં સમગ્રીતા એક્સપ્રેસ બ્લાસ્ટ, માલેગાંવ બ્લાસ્ટ સહિતની ઘટનાઓના કારણે કોંગ્રેસ શાસનમાં ‘સેફોન ટેરર’ એટલે કે ભગવા આતંકવાદનું તૂટ ઊભું કરવામાં આવ્યું હતું. કોંગ્રેસના નેતા દિવિજયસિંહ આ તૂટના પ્રણેતા હતા. ગુજરાતનાં ૨૦૦૨નાં રમખાણો પછી પત્રકાર પ્રવીણ માલીએ વાપરેલા ‘સેફોન ટેરર’ શબ્દોને પકડી લઈને દિવિજયે ‘હિંદુ ટેરિરિઝમ’ નામે નવો શબ્દ આપ્યો. સમગ્રીતા બ્લાસ્ટના પગલે ૨૦૦૭ના ચૂંટણી પ્રચારમાં એમણે આ શબ્દ રમતો કર્યો પછી મુસ્લિમોને ખુશ કરવા માટે હિંદુઓ પણ આતંકવાદના રવાંડે ચડ્યા છે એ સાબિત કરવા કોંગ્રેસના નેતા મચી પડ્યા હતા. સીબીઆઈ, એનઆઈએ, એટીએસ સહિતની એજન્સીઓએ એમના ઈશારે કામ કરીને આ ગંદા કામમાં યોગદાન આપેલું. આ દેશમાં બનેલી આતંકવાદની ચાર ઘટનાઓ એમણે ‘હિન્દુવાદી ટેરરિઝમ’ના નામે ચડાવી દીધેલી, પણ આ બધા કેસમાં પુરાવાના અભાવે હિંદુવાદીઓ છૂટી ગયા. કોંગ્રેસે રાજકીય ફાયદાને ખાતર શરૂ કરેલો આ ખેલ તેના માટે બૂમરૅંગ સાબિત થયો કેમ કે ભગવા આતંકવાદની બકવાસ વાતોના કારણે હિંદુત્વની લાગણી પ્રબળ બની.

બીજી તરફ , મુંબઈ ટ્રેન બોમ્બ બ્લાસ્ટ કેસમાં ૧૮૯ લોકોનાં મોત થયેલાં ને માલેગાંવના ૭ લોકો માર્યા ગયાં. લગભગ ૨૦૦ નિર્દોષ લોકોનો ભોગ લેનારી આતંકવાદની બે મોટી ઘટનામાં એક પણ વ્યક્તિને સજા નથી થઈ તેનો મતલબ એ થયો કે, આપણું તંત્ર કશું કરતું જ નથી. આપણે આતંકવાદ સામે ઝીરો ટોલરન્સના ફગડા મારીએ છીએ ને ૨૦૦ લોકોના જીવ લેનારી બે ઘટનામાં એક પણ દોષિતને સજા કરાવી શકતા નથી તો એ કયા પ્રકારનું ઝીરો ટોલરન્સ છે?

આઘાત એ જોઈને પણ લાગે છે કે, આ દેશની પ્રજા આ નઘરોળપણા સામે સાવ ચૂપ છે. લોકોએ સરકારને સવાલ કરવો જોઈએ,એજન્સીઓને સવાલ કરવો જોઈએ પણ કોઈ હરફ નથી ઉચ્ચારતું. પાકિસ્તાનમાં આમ થયું ને મુસ્લિમોએ ફલાણું કર્યું તેના મેસેજ હોશી હોશે વાયરલ કરનારી પ્રજા આતંકવાદીઓએ ૨૦૦ લોકોનો જીવ લેનારી ઘટનામાં કોઈને સજા ના થાય તેની સામે ચૂપ રહે તેના કરતાં વધારે માનસિક નપુંસકતા શું હોઈ શકે ?!

અરાઉન્ડ દ વર્લ્ડ

નીલ પાટીલ
Founder, COO & CTO
Veena World
neil@veenaworld.com

મહાભારી દરમિયાન મેં તો ધ અનનોન નામે પોડકાસ્ટ શરૂ કર્યું હતું, જેના 420 એપિસોડમાં વૈષ્ણિક ઉત્સુકતાઓ વિશે જણાવ્યું હતું.તેમાંથી એક અનોખું ‘મોનાલિઝા આપણને હંમેશાં નીરખીને કેમ જુએ છે?’ તે હતું, જ્યાં અમે દા વિન્સીની ‘ક્યુઓ’ ટેકનિક વિશે જણાવ્યું,જે બહુ તમે જ્યાં પણ ઊભા રહો ત્યાં તમારી સામે તે નીરખી રહી હોય તેવું મહેસૂસ કરાયે છે.

આ પેઈન્ટિંગ મને હજુ પણ મોહિત કરે છે. તેની ટેકનિક માટે જ નહીં, પરંતુ તે જે આલેખિત કરે છે તેના માટે.અમે વીણા વર્લ્ડ શરૂ કરી અને 350+ સમર્પિત ટુર મેનેજર રાખ્યા તે પૂર્વે મેં એક ટુરની આગેવાની કરી હતી. મેં અસંખ્ય પ્રવાસી ઓમેગોનાલિઝાને બોવા મ્યુઝિયમ હોલ થકી પસાર થતા, ફોટો ખેંચતા અને ‘કામ થઈ ગયું? બહુ નાનું છે!’ એવા ઉદગાર ઉચ્ચારતા બોયા. આ અપારક કાંઈક ઊંડાણમાં લઈ લય છે: મ્યુઝિયમ સાથે આપણો સંબંધ પુનઃશોધ માટે તૈયાર છે. એક સમયે શાંતિઅને ક્રિયતાનો પવિત્ર હોલ-મ્યુઝિયમ આજે ભારતના, કદખા અને આંતરક્રિયાનું મેદાન બની ગયાં છે. તે હવે ફક્ત બોવાની બાબત નથી.તે મહેસૂસ કરવાની, કશુંક કરવાની અને યાદ રાખવાની બાબત બની ગયાં છે.

તો ચાલો, સ્થિર પ્રદર્શનોથી રોમાંચક વંરલેન્ડ્સ સુધી આ ઉત્કાંતિમાં ટૂંકાવીને લગાવીએ અને મ્યુઝિયમ કઈ રીતેવહાઈ રહ્યાં છીએ તે બાજીએ.

મ્યુઝિયમ કેવાં હતાં તેનો સંક્ષિપ્ત ઇતિહાસ
20મી સદીમાં મ્યુઝિયમો સ્પષ્ટ ફેમ્યુલાનું પાલન કરતાં હતાં: શાંત ઓરડાઓ, કાચની પાછળ કળાકૃતિઓ, સફેદ દીવાલો પર કળાકૃતિઓએ સોજ-ચશીલ ભીંતપર તે બધું સમજાવે છે.

શું આપણે મ્યુઝિયમોને ખોટી રીતે જોઈ રહ્યા છીએ? આપણે કળા, ઇતિહાસ અને સ્મૃતિઓ સાથે જે રીતે સહભાગી થઈએ છીએ તેમાં મૂક કાંતિ નવો આકાર લઈ રહી છે અને તે તમે આગામી વખતેજે રીતે પ્રવાસ કરશો તેમાં બદલાવ લાવી શકે છે.

તે ઇતિહાસનું સંવર્ધન કરવા માટે નિર્માણ કરાયાં હતાં અને જરૂરી રીતે ઉત્સુકતા વધારવા માટે નહીં. મુલાકાતીઓ અંદર બેઈ શકતા,ઓડિયો ગાર્ડ હઈ શકતા, વિવરણ વાંચતા, ફોટો ખેંચતા અને આગળ જતા હા, શૈક્ષણિક, પરંતુ ભાવનાત્મક ભાગ્યે જ હતું. યુવા મુલાકાતીઓ અથવા કળા અને ઇતિહાસથી ઓછા પરિચિત મોટે ભાગે અલગ મહેસૂસ કરતા, તેઓ ચેઇલિસ્ટના ભાગરૂપે ઉત્તાવળમાંબેઈ નાખતા.બેંકે આજે બધું બદલાઈ ગયું છે. નવી ટેકનોલોજીઓ અને વિચારધારામાં બદલાવને લીધે મ્યુઝિયમ સ્વર્ણિમ, ઈન્ટરએક્ટિવ જગ્યા બની ગયાં છે,જ્યાં લોકોને ફક્ત નિરીક્ષણ કરવાને બદલે સહભાગી થવા માટે આમંત્રિત કરવામાં આવે છે.

રોમાંચક અનુભવોનો વધારો
આધુનિક મ્યુઝિયમમાં પ્રવેશ કરો અને તમે પોતાને સંપૂર્ણ અલગ દુનિયામાં હોવાનું મહેસૂસ કરશો,જ્યાં કળા ફક્ત દીવાલો પર નહીં પરંતુ તમારી આસપાસમાં હશે.

ટોકિયોની ટીમલેબ બોર્ડરલેસમાં નકશા અથવા ગાર્ડ નથી. ફક્ત ઈન્ટરએક્ટિવ ડિજિટલ આર્ટ છે, જે તમે આગળ વધો તેમ વહે છે.ફ્લો તમારા પગની નીચે ખીલે છે, હાથેરો 3ઉંમાં તમારી આસપાસ અથડાય છે, દરેક જગ્યા તમારી હાજરીને આધારે ઉત્ક્રાંતિ પામે છે.

અથવા વૈષ્ણિક ટુર કરતાં વાન ઘોઘનાં રોમાંચક પ્રદર્શનનું જ જુઓ. તમે તારાઓથી ભરચક રાત ફક્ત જોતા નથી, પરંતુ તેના થકી ચાલો છે.જમીન પર સૂર્યપ્રખીઓ ઘૂમરાય છે, રંગો તમારી આસપાસ લહેરાય છે. આ ફક્ત ટેકનિકનું વિશ્લેષણ કરવાની બાબત નથી, પરંતુ કલાકારની ભાવનાઓને મહેસૂસ કરવાની વાત છે.

તે પારંપરિક મ્યુઝિયમની અવેજી નથી, તે સાચી છે. તે નવી પેઢી સાથે વાત કરે છે: સેન્સરી-ફર્સ્ટ,

ટાર્મિ-પુરમ અને કનેક્શન-હૅન્ડી.તે ખાસ કરીને બાળકો અને પરિવારો સાથે સુખેળ સાથે છે, જેમને ચક્રમકતા ઓરડાઓ અને ઈન્ટરએક્ટિવ સાઉન્ડ-સ્પેસીસમાં બહુ બોવા મળે છે. બેંકે તે પુખ્તોને પણ મોહિત કરીને આપણે મોટે ભૂલી જતા હોઈએ તે અભયખી બન્યુંત કરે છે. આ મ્યુઝિયમની ‘મસ્તી’ કરવાની બાબત નથી, પરંતુ તે તેમને જીવંત કરવાની બાબત છે.

રમ્બો એભાગ લો: તમને સ્પર્શ કરવા દેતાં મ્યુઝિયમ
સર્વ ઈનોવેશન હાઈ-ટેક પ્રોજેક્શન પર આધાર રાખતા નથી. અમુક વાર ચાવી સહજ હોય છે: લોકોને સ્પર્શ કરવા,રમવા અને ખોજ કરવા દો. સાન ફ્રાન્સિસ્કોમાં ધ એક્સલોરેટોરિયમ તેનો ઉત્તમ દાખલો છે. ઉત્સુકતા પર નિર્મિત તે તમને તમારો પડછાયો ધીજવવા,તમારા હૃદયના ધબકાર માપવા નૃત્ય કરવા અથવા તમારી પોતાની સાધનસામગ્રીઓ નિર્માણ કરવા પ્રોત્સાહિત કરે છે. પ્રતીકાત્મક સંસ્થાઓ પાછળ રહી ગઈ નથી. તે શાંતિથી અને શક્તિશાળી રીતે ઉત્ક્રાંતિ શીખવવાની ધગશ જગાવે છે.

એમ્સ્ટર્ડમમાં માર્ફકોપિયા મ્યુઝિયમ માર્ફકોવ્ન્સ વિશે છે. તેમાં તમે તમારું શરીર સ્કેન કરી શકો છો

અને તમારી પોતાની અદ્રિટીગેચર ઈકોસિસ્ટમને બેઈ શકો છો. તે સ્મતિયાળ, વિચિત્ર અને બહુ યાદગાર છે.

પારંપરિક આર્ટ મ્યુઝિયમો પણ આ ઊર્બ લઈ રહ્યાં છે. ઈન્ટરએક્ટિવ એક્ટિવિટ્સ તમને સ્પેચ કરવા, વોટ આપવા અથવા કો-ક્રિએટ કરવા દે છે. બાળકોના મ્યુઝિયમોમાં લાંબા સમયથી આ હતું પરંતુ હવે સાયન્સ સેન્ટરો અને હિસ્ટરી મ્યુઝિયમો પણ તે વસાવવા લાગ્યાં છે. શા માટે? કારણ કે આપણે બધા કૃતિ થકી સારી રીતે શીખી શકીએ છીએ. નિર્માણ કરવાનું, ફેરવવાનું કે સ્પર્શ કરવાનું હોય સહભાગ ઘેરું,દીર્ઘ ટકાઈ બોડાણ નિર્માણ કરે છે. અને તે આપણને યાદ અપાવે છેકે ઉત્સુકતા બાળપણમાં પૂરી થતી નથી.

પારંપરિક મ્યુઝિયમ શાંતિથી ઉત્ક્રાંતિ પામી રહ્યાં છે
પ્રતીકાત્મક સંસ્થાઓ પાછળ રહી ગઈ નથી. તે શાંતિથી અને શક્તિશાળી રીતે ઉત્ક્રાંતિ થકી રહી છે.

ધ લુવર હવે મોનાલિઝા વીગાર અનુભવ પ્રદાન કરે છે, જ્યાં તમે હેડસેટ થકી પેઈન્ટિંગની દુનિયામાં

પ્રવેશ કરી શકો છો.સેલ્ફીને બદલે તમને પરિસ્પ્રેચ મળે છે: તે કોણ હતી, દા વિન્સીએ તેને કઈ રીતે ચિત્રી અને તે મહત્વપૂર્ણ શા માટે છે.

એમ્સ્ટર્ડમનું સિક્સ મ્યુઝિયમ ડ્રોઈંગ સ્ટેશન્સ અને મોબાઈલ એન્સ સાથે ઊંડો સહભાગ કરવા પ્રોત્સાહિત કરે છે, જે તમને ધીમા પડવા,નજીકથી બોવા અને તમારા વિચારોને સ્પેચ કરવા મદદ કરે છે.

આપણે કરીને તમે રેખમ્યૂન-ડટ અથવા વર્ધિયર સાથે વધુ અંગત રીતે કનેક્ટ થાઓ છો.

ભારતીય મ્યુઝિયમ પણ હવે આ લહેરોમાં બોડાઈ રહ્યાં છે. બેંગલુરુમાં ધ ઈન્ડિયન મ્યુઝિક એક્સપીરિયન્સ મ્યુઝિયમ ભારતના સંગીતમય વારસાને ઈન્ટરએક્ટિવ બનાવવા માટે સાઉન્ડસ્કેન્સ, સ્પર્શી શકતાં વાજીંગો અને ટેકનો ઉપયોગ કરે છે. અમુત્સરમાં પાર્ડિશન મ્યુઝિયમભારતના ભાગલાની ઘેરી માનવી વાર્તા કહેવા માટે કળાકૃતિઓ સાથે મૌખિક ઇતિહાસને સંમિશ્રિત કરે છે.

આ બોલકણી કાંતિ નથી, પરંતુ તે અર્થપૂર્ણ છે. તે ફક્ત નિરીક્ષકમાંથી સહભાગી બનવાની મુલાકાતીઓની ભૂમિકા બદલે છે.

મ્યુઝિયમ જ્યારે તમને મહેસૂસ કરાવે છે
અમુક મ્યુઝિયમ તેની પણ આગળ બંધ છે. તે ફક્ત માહિતી આપતું નથી, પરંતુ આગળ વધવાનું લક્ષ્ય ધરાવે છે.

બર્લિનનું જ્યુઈશ મ્યુઝિયમ આર્કિટેક્ટ ડેનિયલ લિબેસ્કાઈન્ડે તૈયાર કર્યું હતું જે તેનો ઉત્તમ દાખલો છે. તેના દિશાવિહીન કોણઅને મૂક હીલોકાસ્ટ ટાવર ખોટ અને ગેસહાજરી માટે શક્તિશાળી, પ્રત્યક્ષ રૂપકો છે. ખુદ ઈમારત વાર્તાનો હિસ્સો છે.

હિરોશિમામાં ધ પીસ મેમોરિયલ મ્યુઝિયમ પીળેગેલા ઘડિયાળો, બળેલા સ્કૂલ યુનિફોર્મ અને ગંભીર ફોટો થકી ભયાનક વાર્તા કહે છે. તે ફક્ત ઇતિહાસ બતાવતું નથી, પરંતુ તેનું વર્ણન મહેસૂસ કરાવે છે.

વીણા વર્લ્ડ સિંગલ કન્ટ્રી ટૂર્સ ચાલો, બેંગ ભરો, નીકળી પડો!

એક દેશ, આખો એક્ઝોર કરી લ્યો!

વીણા વર્લ્ડની ઓલ-ઈંકલુડિંગ ટૂર્સ સાથે એક વખત એક દેશ એક્સ્પ્લોર કરો. પોપ્યુલર અને ઓફબીટ જગ્યા વીઝીટ કરો. એન્-બોય મેક્સિમમ સાઈટસીઇંગ. બાકી બધું સંભાળવા માટે વીણા વર્લ્ડ નો ટૂર મેનેજર તો સાથમાં છે જ!

બેસ્ટ ઓફ શ્રીલંકા (7D) Sep 10, Oct 1, 22 900000 - 1000000	બેસ્ટ ઓફ સિંગાપોર (4D) Sep 19, Oct 10, 16, 22 1140000 - 1300000	બેસ્ટ ઓફ બાલી (7D) Aug 30, Sep 22, 30 1250000 - 1450000
બેસ્ટ ઓફ જાપાન (7D) Sep 4, 25, Oct 9 2450000 - 2550000	બેસ્ટ ઓફ ઈટાલી (8D) Sep 9, Oct 8 2500000 - 2600000	બેસ્ટ ઓફ સેકેન્ડેનિયા 10D Oct 6 3240000
બેસ્ટ ઓફ એસ્ટ્રેલિયા (9D) Oct 26, Nov 9 3580000 - 3680000	બેસ્ટ ઓફ દુબઈ અબુ ધાબી (7D) Sep 21, 28, Oct 5 1280000 - 1480000	બેસ્ટ ઓફ સાઉથ આફ્રિકા 9 Days - Sep 20, 27 2550000 - 2650000

Email: travel@veenaworld.com
veenaworld.com | Toll-Free: 1800 313 5555 | 1800 22 7979

આજે

શોભિત દેસાઈ

આટલું જ

feedback@bombaysamachar.com

અકબર, ગુણગ્રાહી અકબર એટલે જ તો મહાન અકબર તરીકે ઓળખાયા. આંગળીના વેદે ગણી શકાય એટલા જ દુનિયાના મોટાભાગની આવડતોના મહાન સામર્થ્યો એમના દરબારના નવરત્નોમાં સામેલ છતાંય અકબરે દરેકના સામર્થ્યને પોતે શિખવાનો કદી પ્રયાસ ન કર્યો. ક્યારેય સાંભળ્યું છે કે અકબરે તાનસેન પાસેથી શીખીને માલકોંસ રાગમાં એક ભજન ગાયું? ના... એણે પોતાના રાજ કરવાના સામર્થ્યને બાદ કરતાં બાકીના બધા સામર્થ્યોની ઈજજત કરી અને દરેકને પોતાની ઉસ્તાદી વિકસાવવા બાદશાહના સ્તરનું ચન્દ્રિચિત બળ પૂરું પાડ્યું.

હવે મૂળ વાત પર આવીએ... નક્કી કર્યા મુજબ કાનસેન (અકબર) અને તાનસેન જમુના કિનારે મહાસમર્થ તાનસેનના અતિમહાસમર્થ ગુરુ હરિદાસની ઝૂંપડીની આજુબાજુમાં રાતના બે વાગે ગોકવાઈ જાય છે. નિરવમાં થસનનો રવ પણ ખલેલ ન પહોંચાડે એવી ઉત્સુકતા સાથે બન્ને ઘડીઓ ગણી રહ્યા છે... અને રાતના ત્રણ વાગે સ્વામી હરિદાસના એકતારાનો ટંકાર હવામાનમાં ગુંજે છે એ શ્રણ પુરતો તો આગિયા પોતાનો કારોબાર અટકાવી દે છે, જાણે પ્રકાશની ગતિ ઉપર અવાજની ગતિએ સરસારી ના મેળવી હોય! ગુંજારવની અમલિન પવિત્રતા અકબરની બન્ને પાંપણ બીડી દે છે, એક લહેર જળની બન્ને આંખથી ડાખી જમણી ચિબુક તક વહે છે, મુખ પર અતિપ્રસન્નતાના ભાવાવેશની મુદ્ર શિથિલતા છે. આંખમાં જળ તો રોક્યાં રોકાય નહીં... એટલા આહ્વાદિત થાય છે અકબર, જાણે જીવનમાં ક્યારેય ન થયા હોય. તાર બજતા રહે છે, સુર છેડાતા રહે છે, બંધ આંખોમાં કશુંક પારલૌકિક અજાણ્યું આકારાતું રહે છે ક્યાંય સુધી... સંગીતના શમન

કાનસેન અને તાનસેન (૨)

પછી પણ છે અકબર નિશ્ચેતમાં. તાનસેનના સંબોધનથી તન્મય તંદ્રા ત્યાગીને બન્ને રથ પર પાછા ફરે છે ત્યારે મહેલ સુધીના આખાય પંથ પર અકબર સંપૂર્ણ મૌન, બંધ આંખથી અતિપ્રસન્ન હાવભાવની દરકાર સાથે સંપૂર્ણ મૌન... અકબર, એવી મસ્તીમાં પાદશાહ અકબર કે શબ્દો સુઝે નહીં. જ્યારે મહેલના પગથિયાં ચઢવા માંડ્યા ત્યારે બોલાયુ તાનસેનને. તાનસેન! હું વિચારતો’ તો કે તારો કોઈ મુકાબલો નથી આખી દુનિયામાં... હવે વિચારું છું કે તું ક્યાં! તારી ક્યાં ગણત્રી! તારા ગુરુનો કોઈ મુકાબલો નથી. તારા ગુરુ ગોદડીના લાલ... ખરેખર... સાવ સાધારણમાં જન્મેલું કોઈ અત્યંત અસાધારણ અસ્તિત્વ... કોઈને ખબરેય નથી... અડધી રાતે સંગીત પ્રસારે છે... કોણ સાંભળવાનું...? કોઈને જાણ પણ નહીં થાય અને આવા અદ્ભુત સ્વરસંગીત બજતા રહેશે અને લીન થઈ જશે. તારા ગુરુના આ અલૌકિક સૌંદર્ય, આ પારલૌકિક સંગીતનાં શું રહસ્ય શું ભેદ શું રાગ!!! તું વર્ષો એમની પાસે રહ્યો, મને બોલ... તાનસેને કહ્યું: રાગ સીધો સાદો છે. બે ને બે ચાર જેવડો સીધો સાદો છે ભેદ. હું વગાડું છું એટલે કે જેથી મને કંઈ મળે, અને એ વગાડે છે એટલે કે એમને કંઈ મળી ગયું છે. એ જે મળી ગયું છે ત્યાંથી એમનું સંગીત વહે છે ... માંગ નથી ત્યાં. અનુભવ, આનંદ, સમર્પિતભાવ છે ત્યાં. આનંદ સૌપ્રથમ છે. પછી એ આનંદથી સર્જાતું સંગીત છે. મારું સંગીત તો ભિખારીનું સંગીત છે. આમ તો બજવું છું વીણા, પણ આંખો તો ગણત્રીમાં ઉલ્ઝાયેલી છે કે શું મળશે! હદય તો પૂછ્યા કરે છે આજે પુરસ્કાર શું મળશે? આજે સમ્રાટ શું દેશે? વીણાવાદનથી પ્રસન્ન છે કે નહીં? આપનો ચહેરો જોયા કરું છું નથી જોતોના ડોળ સાથે. નથી હોતો પૂરેપૂરો વીણામાં. બિલકુલ બરાબર કહી છો તમે કે મારી એમની સાથે શું તૂલના... એ હોય છે તો પૂરા હોય છે...

જગતના મહાનતમ વાર્તાકાર ઓશોની અહંકારભંજનની ત્રિવેણીની રજૂઆત પછી આજે ચાલો સમષ્ટિ સાથે સુર માંડીએ... ગાઈએ...

થઈ સુનેરી રંગમાં ચકચુર ગાતાં હોય છે

દરસવારે પંખીઓ ભરપૂર ગાતાં હોય છે

માંડણી સાથે વિધિસર ગાનનો ક્યાં છે સમય

સૂર્ય સામે ઓસ શણભંગુર ગાતાં હોય છે

હોય છે માથા ફરેલાં સાધકો સૂર તાલનાં

વટહુકમ સૌ ફાડી ફેંકી દૂર-ગાતાં હોય છે

નાશ કરવાનીય છે તાકાત કુમળા સૂરમાં

મેઘતાંડવમાં નદીના પૂર ગાતાં હોય છે

શુદ્ધ છે એ મહેફિલોનાં ક્યાં કદી મોહતાજ છે

કાનમાં, અથવા જઈને દૂર ગાતાં હોય છે

એક સરસ છે કલ્પના કે થાય જ્યાં મારો પ્રવેશ

જન્મતો, જન્મનતશીનો, દૂર ગાતાં હોય છે

એમની સરગમનું સ્તર સાવ જ જુદુ હોઈ શકે

હીટલરો, ઔરંગઝેબો ફૂર ગાતાં હોય છે

જે શણે નખલી અંડે છે શિવજીની તારને

એક સાથે આંક દસ સંતુર ગાતાં હોય છે

એમણે મારા સુધી જ્યાં પહોંચતું નક્કી કર્યું

મારા ઘરનાં સૌ ગરીબ ગોપુર ગાતાં હોય છે

શક્ય છે, વિનવો અગર શોભિતને તો માને નહીં

પણ જરા જેવા થયાં ચકચૂર-ગાતાં હોય છે.

આજે આટલુંજ

સોલંકી વોર્ડમાં એક ચક્કર મારીને બહાર આવ્યો ત્યાં સુધીમાં નિર્મલની નોંધણીનું કામ પતી ગયું હતું. એ બાજુમાં મુકેલા બાંકડા પર જઇને બેઠો હતો. અચાનક લિફ્ટની ઘરઘરાટી સંભળાઇ. લિફ્ટમાંથી નર્સ જયમાલા બહાર આવી. જયમાલા અહીંની સિનિયર નર્સ હતી અને હોસ્પિટલના કમ્પાઉન્ડમાં પાછળની બાજુ આવેલા સરકારી ક્વાર્ટરમાં રહેતી હતી. કોરોનાને લીધે શરૂઆતમાં જ એ તેની નાનકડી દીકરીને એની માને ત્યાં મૂકી આવી હતી. કોરોના એના પતિ રમેશની નોકરીને ભરખી ગયો હતો. હતાશા અને નિરાશાથી ઘેરાયેલો રમેશ દારૂનો બંધાણી હતો જ એમાં નોકરી ગુમાવવાના દુઃખે અને પુત્રી અને દારૂના વિયોગે એના સ્વભાવને ચિડિયો કરી નાખ્યો હતો. નાની નાની વાતે એ જયમાલા સાથે ઝઘડતો. બન્ને વચ્ચેના વધતા તણાવની અસર જયમાલાના કામ પર વર્તાતી હતી.

‘સર, ટેસ્ટ કલ સુબહ કરેંગે તો ચલેગા?’ ‘નહીં નહીં, અભી કરના હૈ, કલ સુબહ પુણે લેખ મેં ભેજ દેના હૈ.’ સોલંકી એની ચાલાકી સમજી ગયો. આવતી કાલ પર ટાળવાથી સવારની શિફ્ટમાં આવનારી નર્સે એ કામ કરવું પડે. જયમાલાને સોલંકીની વાત જોહુકમી લાગી. જયમાલાનું માસ્ક પાછળનું વાંકું મોઢું સોલંકીએ જોયું. છેડાયેલી જયમાલા લેખમાં જતી રહી અને સોલંકી લિફ્ટમાં ઉપર ગયો. થોડીવારમાં જયમાલા પર્સનલ ઇક્વિપમેન્ટ કિટ (પીપીઇ) પહેરીને બહાર આવી. એણે નિર્મલને લેપટોપ બેગ અને બેગ સેનિટાઇઝ કરવા સેનિટાઇઝર આપ્યું. પછી એને પોતાની પાછળ આવવાનો ઇશારો કર્યો. જયમાલાએ ગુસ્સામાં સામેના વોર્ડનો દરવાજો ધડ ઇટને ખોલ્યો અને ખૂણામાં આવેલા છેલ્લા ખાલી બેડ તરફ જવા માંડી. નિર્મલ ધીમા પગલે ચાલી રહ્યો હતો. એની નજર બે બેડ વચ્ચેના બે ફૂટના અંતર પર અટકી ગઇ અને એની સામે હોસ્પિટલના આંગણાંમાં કોઇપણ જાતના અંતર વિના એકબીજાની લગોલગ મૂકી રાખેલા મૂતદેહો તરવરવા લાગ્યા. મૃત્યુ અંતર મિટાવી દે છે. નિર્મલે વિચાર્યું.

‘યહ આપકા બેડ હૈ’ એટલું કહીને જયમાલા ઉતાવળે નીકળી ગઇ. નિર્મલ પલંગની કિનાર પર બેસી ગયો. ક્યાંય સુધી એમ જ બેસી રહ્યો. એના શરીર પર પરસેવો થવા માંડ્યો. એણે કપાળ પર હાથ ફેરવ્યો. હથેળી પર ઝાકળની જેમ ચોંટી ગયેલો પરસેવો જોયો. પોતાને આ શું થઇ રહ્યું છે. કંઇ સમજાયું નહીં. એણે આસપાસ નજર દોડાવી. ઉપર જોયું. પંખો બંધ હતો.

એર કન્ડિશન મશીનો હતાં, પણ ચાલુ ન હતાં. એણે પંખાની સ્વીચ ચાલુ કરી. વીજપ્રવાહે પરાણે હડસેલ્યો હોય એમ પંખો હલ્યો...પછી સહેજ ગતિ પકડી. વોર્ડમાં ભમતી દર્દીલી હવાને સ્થાને ઠંડો પવન ફરવા લાગ્યો....નિર્મલના શરીરમાં થોડી ઠંડક પ્રસરી ગઇ, પણ એને ક્યાં ખબર હતી કે એ ટાઢક શણભરની હતી. એની સામે સોલંકી મોટી ઝીપલોક બેગ લઇને ઊભો હતો.

‘તમારો મોબાઇલ, લેપટોપ, બેગ...બધું આમાં નાખી દો. અત્યારે આમાંનું કંઇ કરતા કંઇ કામનું નથી.’ નિર્મલને જેની કલ્પના ન હતી એ બન્યું. બીજું બધું તો ઠીક પણ મોબાઇલ છીનવાઇ જશે? મોબાઇલ વિના કેમ ચાલે? અગાઉ મુંબઇમાં એણે પવિત્રા સાથે વ્યાપાસનામાં

જવાનો વિચાર કરેલો પણ મોબાઇલ વિના, કોઇના સંપર્કમાં રહ્યા વિના, મુંગા મુંગા દિવસો કેમ પસાર કરવા એ વિચારે એ પ્રોગ્રામ પડતો મૂકેલો, પણ પવિત્રાએ પૂરો કર્યો હતો.

‘હું મોબાઇલ મારી સાથે રાખી શકું? ઘરનાઓ સાથે વાત કરવી જરૂરી છે.’

નિર્મલની વાતનો સોલંકી પાસે જવાબ હતો. કોરોના અને ક્વોરન્ટાઇનના ટૂંકા અનુભવે એને તર્કબદ્ધ જવાબ આપતા શીખવી દીધું હતું.

‘તમે એની ચિંતા ની કરો સાહેબ, હોસ્પિટલ રોજ બે વાર તમારા ઘરનાને જાણ કરતી રહે. જરૂર લાગહે તો વાત પણ કરાવી દેહૈ...તમારા કોન્ટેક્ટ નંબર આપી રાખો. હું નોંધાવી દેવા.’

સ્પર્શ નહીં...સંપર્ક નહીં આ તે કેવી જિંદગી. એ વિચારી રહ્યો હતો. એણે પવિત્રાનો મોબાઇલ નંબર આપતાં પૂછ્યું: ‘હું અત્યારે એકવાર ફોન કરી લઉં.?’ નિર્મલના અવાજમાં આજીજ હતી, વિનંતી હતી, લાચારી હતી. સોલંકીએ આંખ ઝપકાવીને હા પાડી.

‘થેન્ક યું.’ નિર્મલે પવિત્રાને ફોન લગાડતા લગાડતા આભારવશ અવાજે કહ્યું.

નિર્મલનો ફોન જોઇને પવિત્રા થડકાટ સાથે બોલી: ‘નિર્મલ શું થયું?’ થોડી સેકન્ડ સામેથી અવાજ નહીં આવતા એની ચિંતા વધી. એણે પૂછ્યું: ‘નિર્મલ, ઇઝ એવરીથિંગ ઓલરાઇટ?’

નિર્મલ એક ઊંડો શ્વાસ લઇને બોલ્યો: ‘મોબાઇલ અહીં જમા થઇ જશે.’ થોડું અટકી ફરી બોલ્યો: ‘તારો નંબર આપી રાખ્યો છે.’

‘અરે, આવા કેવા નિયમ છે સરકારી હોસ્પિટલના?’ હજી કોરોનાની ટેસ્ટ થઇ નથી, બે ત્રણ દિવસ કેટલીની જેમ રાખશે. ત્યાં સુધી મોબાઇલ વિના કેમ ચાલે?’ પવિત્રાનો સિસ્ટમ સામેનો રોખ એકદમ ઉકળી ઊઠ્યો, પણ આ સમય કાંઇપણ બોલવાનો....કાંઇપણ વિચારવાનો કે આકાશ ઠાલવવાનો નહતો.

‘અરછા, મને હોસ્પિટલના નંબર આપી રાખ...’ સમસમીને રહી

.....

સમયે લાંબા સમય સુધી ફોનને ચાર્જિંગમાં ન રાખીએ તો પણ કામ ચાલી જાય છે. વારંવાર બેટરી ઊતરી જાય તો બ્રાઈટનેસને થોડી ઓછી કરીને કામ ચલાવી શકાય છે , પણ ફોનમાં લાંબો સમય સુધી ચાર્જિંગ રાખ્યા બાદ પણ બેટરી ચાર્જ બતાવે પણ એક કે બે કામમાં અડધી બેટરી ખતમ થઈ જાય ત્યારે બેટરી બદલવાનો સમય આવ્યો છે એવું માની શકાય છે. માત્ર બેટરી જ નહીં બીજા ફંક્શન પણ બગડે એના સંકેત સમજવા જેવા છે, કારણ કે જે એલઈ થઈ જાય એ ખોટા ખર્ચા કે ડેટાલોસ કરવાથી બચી જાય છે. ઘણીવાર ફોટો કે વીડિયો જે બિનજરૂરી છે એને ડિલિટ મારવા છતાં મેમરી ફૂલ બતાવે તો સમજવા જેવું છે કે

ગયેલી પવિત્રાએ કહ્યું. નિર્મલે સોલંકીની સામે જોયું. સોલંકી હોસ્પિટલના બન્ને નંબરો કડકડાટ બોલી ગયો. ફોન પત્યા પછી આખ તૂટી પડ્યું હોય એવી આફતનો અનુભવ કરી રહેલી પવિત્રાથી બોલી જવાયું: ‘આ બધું ક્યારે પાર પડશે ખબર નહીં, બધી ટેસ્ટ બરાબર હશે તો બે ત્રણ દિવસમાં રજા મળશે નહીંતર ચૌદ દિવસ.’

‘આપણે બન્નેએ વિરહના ચોદ મહિના તો ગણી ગણીને કાઢ્યા, પણ આ ચોદ દિવસ પસાર કરવા બહુ અઘરા થઇ પડશે.’ પવિત્રાના મોંમાંથી શબ્દો સરી પડ્યા.

ઘણીવાર સંજોગો અને આસજનોને સાચવવાની જવાબદારી માણસને મન મૂકીને રડવા નથી દેતા. પવિત્રાએ ગળે બાંધી રાખેલો ડૂમો એક મોટું ડૂરકું બનીને ફુટ્યો. રડવાનો અવાજ દબાવવા એણે મોં પર હાથ મુક્યો, પણ એક ધ્રૂરકું અંદરના રૂમ સુધી વાત પ્રસરાવી ગયું. પહેલાં મમ્મી, એની પાછળ પાછળ પપ્પા બહાર આવ્યા. થોડીવારમાં કિનુ પણ બહાર આવી. પપ્પાએ પવિત્રાના માથા પર હાથ મૂક્યો. મમ્મીએ એનો હાથ પોતાના હાથમાં લીધો. કિનુ અંદરથી પાણીનો ગ્લાસ લાવી. પવિત્રાએ વહેતા આંસુ રોકવાનો પ્રયાસ કર્યો.....પણ આંસુને ક્યાં કોઇ રોકી શકયું છે. લાગણી શબ્દોની મોહતાજ નથી હોતી. સ્પર્શ અને આંખો ઘણુંબધું કહી આપતા હોય છે. મમ્મી અંદર ગયાં. શ્રીજીનું મંદિર ખોલ્યું. ઘંટડી વગાડીને બોલ્યા: ‘હે પ્રભુ, આ ચિંતા અમારી એકલાંની નથી, તારી પણ છે.’ મમ્મીની પાછળ ત્રણેય હાથ જોડીને ઊભાં હતાં.

નર્સ જયમાલા બિલ્લી પગે નિર્મલનાં પલંગ પાસે જઇને બોલી: ‘ટેસ્ટ કે લિધે ચલો.’ નિર્મલ જયમાલાની પાછળ ચાલવા લાગ્યો ત્યારે બાજુના બેડ પરનો યુવાન નિર્મલને આશ્ચર્યભરી નજરે જોઇ રહ્યો હતો. નિર્મલને વોર્ડમાં લવાયો ત્યારથી એ બધી હિલચાલ જોતો હતો. એ નિર્મલ સાથે વાત કરવાની તૈયારીમાં હતો ત્યાં નર્સ એને લઇ ગઇ. નિર્મલ પાછો આવ્યો ત્યારે એ બેડ પર ઓશિકાને ટેકે આલરીને બેઠો હતો. નિર્મલે એની સામે જોયું કે તરત જ એણે વાત શરૂ કરી.

‘મારો નામ ઇલિયાસ છે. તમારો નામ?’ ગુજરાતી બોલવાનો એનો પ્રયાસ સ્પષ્ટ દેખાતો હતો. છતાં, માસ્ક પાછળથી આવતા એના અવાજમાં ગજબની મીઠાશ હતી. ‘નિર્મલ પરીખ.’ નિર્મલે કહ્યું. ‘તમારી લેપ ટોપ બેગ પરથી મને લાગ્યો કે તમને કોઇ કોપરેટ કંપનીમાંથી સીધા અહીં લવાયા છે.’ ‘હું એક અમેરિકા બેઝડ રોબોટિક કંપનીમાં કામ કરું છું.’

‘મારો ફૂટનો ઘંધો છે. કોર્કઝ માઉંટમાં ઢુકાન છે.’ પછી હસતા હસતા બોલ્યો: ‘કોઇ ફૂટ લઇ ગયો ને કોરોના આપી ગયો. આટલી મોડી રાતે તમને જોઇને તાજજુબ થયો મને.’

‘હું અમેરિકાથી આવું છું. મને પ્લેનમાંથી સીધો....’ નિર્મલની વાત સાંભળીને અત્યાર સુધી ઓશિકાને ટેકે બેઠેલો ઇલિયાસ થોડો આગળ આવી ગયો.

‘યા અલ્લા, ઉધર તો બહુત કેસ હૈ ભાઇ.’ એ પોતાના બેઉ હાથ ઉપર કરીને બોલ્યો: ‘રોઝાના કિતને લોગ ખુદા કી વચાહે હી જાતે હૈ.’ ઇલિયાસની વાતે નિર્મલને વિચારતો કરી દીધો.

‘શું મને અમેરિકામાં કોરોનાનો ચેપ લાગ્યો હશે? કે પ્લેનમાં? અમેરિકામાં તો હું ભાગ્યે જ બહાર નીકળતો હતો. પ્લેનમાં બેઠેલા

સ્માર્ટફોન ખરાબ થાય એ પહેલાં...

ઓળખી લો એનાં કેટલાંક જરૂરી સંકેત

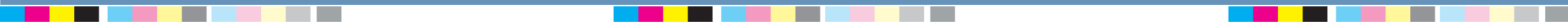
સમયે લાંબા સમય સુધી ફોનને ચાર્જિંગમાં ન રાખીએ તો પણ કામ ચાલી જાય છે. વારંવાર બેટરી ઊતરી જાય તો બ્રાઈટનેસને થોડી ઓછી કરીને કામ ચલાવી શકાય છે , પણ ફોનમાં લાંબો સમય સુધી ચાર્જિંગ રાખ્યા બાદ પણ બેટરી ચાર્જ બતાવે પણ એક કે બે કામમાં અડધી બેટરી ખતમ થઈ જાય ત્યારે બેટરી બદલવાનો સમય આવ્યો છે એવું માની શકાય છે. માત્ર બેટરી જ નહીં બીજા ફંક્શન પણ બગડે એના સંકેત સમજવા જેવા છે, કારણ કે જે એલઈ થઈ જાય એ ખોટા ખર્ચા કે ડેટાલોસ કરવાથી બચી જાય છે. ઘણીવાર ફોટો કે વીડિયો જે બિનજરૂરી છે એને ડિલિટ મારવા છતાં મેમરી ફૂલ બતાવે તો સમજવા જેવું છે કે

ત્યારે ફરજિયાતપણે ફોન બદલવાનો વારો આવે છે . રિપેરિંગવર્કમાં સ્માર્ટફોનની સ્ક્રીન સોથી વધારે ખર્ચાળ હોય છે. આવા સમયે ઘણીવાર તાત્કાલિક ધોરણે ફોન નવો ખરીદવો પડે છે. પ્લેસ્ટોર સિવાયની એપ્લિકેશન ઈન્સ્ટોલ કરતી વખતે સૌથી વધારે ફોનને જોખમ રહે છે.

બ્રાઈટનેસ લો રાખવાથી બેટરી બચે એવું ઘણા યુઝર્સ માનતા હોય છે, પણ ફોન જ્યારે લોક હોય એ સમયે પણ ઈન્ટરનેટ ડેટા અને બેગ્રાઉન્ડમાં બેટરી યુઝેજ થાય છે. આનો વિકલ્પ એ છે કે, બ્રાઈટનેસ આંખને માફક થાય અને અક્ષરો સરળતાથી વાંચી શકાય એટલી રાખવી જોઈએ. ફોનના ચાર્જર સાથે આવેલો ડેટા કેબલ પણ મીડિયા ફાઈલ ટ્રાન્સફર માટે વાપરવામાં આવે છે. આનાથી ડેટા કરષ્ટ થવાના કે ફાઈલ ખૂલવાના કેસને સૌથી વધારે ચાન્સ મળે છે. આવા સમયે અલગથી કેબલ ખરીદવો હિતાવહ હોય છે. વર્ષ ૨૦૧૬ માં ફોનના સ્પીકરને ખરાબ કરી દેતો બ્લુટુથ નામનો ફોન વાઈરસ કેટલાય ફોનને નક્કામા કરી ગયો હતો. આ પાછળની ટેકનિક એવી હતી કે સતત બ્લુટુથ ચાલુ હોય એવા ડિવાઈસમાં વગર પેર કે મેચ થયે તે કનેક્ટ થઈ જાય અને પછી ઈયરફોન કે સ્પીકરને બગાડે. એટલા જરૂર ન હોય ત્યારે ડિવાઈસને ડિસકનેક્ટ કરી બ્લુટુથ બંધ રાખી શકાય છે.

આઉટ ઓફ બોક્સ

ફોન ચોંટવાનું ચાલુ થાય એટલે ફોન ખરાબ થઈ ગયો એવું નથી હોતું ડેટા વધારે પડતી જગ્યા રોકે ત્યારે એ જ તે એપ્લિકેશનને સ્મૂથ કામ કરતી અટકાવે છે એટલા માટે આવું બને છે.

સ્પોટ
લાઈટ

મહેશ્વરી

feedback@
bombaysamachar.com

‘સુગંધનું સરનામું’ અને ‘સરનામા વિનાનું ઘર’ એ બે નાટક રાજેન્દ્ર બુટાલા સાથે કર્યા પછી જાણે બુટાલા મારા માટે નાટકનું સરનામું બની ગયા હોય એવો ઘાટ થયો. બીજું નાટક ‘સરનામા વિનાનું ઘર’ના શો હજી ચાલી રહ્યા હતા અને એને સારો આવકાર મળી રહ્યો હતો ત્યાં બુટાલાનો ફરી ફોન આવ્યો. ‘મહેશ્વરી બહેન, હું એક નવું નાટક કરી રહ્યો છું અને તમારે આમાં પણ કામ કરવાનું છે.’ આ સાંભળી મને આનંદ થયો તો સ્વાભાવિક હતો પણ લાગલગાટ ત્રીજું નાટક? જોકે, એક નિર્માતા મને રિપીટ કરતો હતો એ મારા માટે તો સારા પરફોર્મન્સની પાવતી જ હતી.

નાટકનું નામ હતું ‘અંત વગરની અંતાશ્રી.’ નાટકના રિહર્સલ શરૂ થઈ ગયા. નાટકની થીમ કંઈક આવી હતી: એક યુવતી ગુંડા - મવાલી જેવા યુવકના પ્રેમમાં પડે છે. યુવતીએ પિતાનું છત્ર ગુમાવી દીધું છે અને ઘરમાં માતા અને ભાઈ સાથે રહેતી હોય છે. ઘરનું વાતાવરણ પણ સતત ડહોળાયેલું રહેતું. અચાનક પરિસ્થિતિ બદલાય છે અને કથા વળાંક લે છે. જોકે, આ નાટકને પ્રેક્ષકોએ વધાવી ન લીધું. બુટાલા જેવા ખમતીધર નિર્માતા હોવાથી નાટકે જેમતમે ૫૦ શો બેચી કાઢ્યાં. પછી નાટક બંધ થઈ ગયું.

ત્રીજું નાટક ધાર્યા કરતાં વહેલું બંધ થઈ જવાથી હું અચાનક કામ વિનાની થઈ ગઈ. જોકે, હૈયે આશા હતી કે ફોન રણકશે અને નવા નાટકની ઓફર આવશે. અને ફોન રણક્યો. ‘હેલો, હું અરવિંદ વેકરિયા બોલું છું’ સામે છેડેથી આ વાક્ય સાંભળ્યું ને હું આનંદમાં આવી ગઈ.

પચાસેક વર્ષ રંગભૂમિ પર વિવિધ નાટકોમાં અભિનય અને દિગ્દર્શનથી નાટ્ય રસિકોમાં પ્રસિદ્ધ અને પ્રશંસા મેળવનારા અરવિંદ ભાઈ ‘દાદુ’ સાથે મેં નાટક નહોતું કર્યું પણ એમની સાથે પરિચય હતો. એમની સાથેના અંગત સંબંધ આજ દિન સુધી અકબંધ રહ્યા છે. કાંતિ મડિયા પાસે જેમ હું ઘણું શીખી એમ અરવિંદ ભાઈ પાસે પણ મને ઘણું શીખવા મળ્યું જે મને મારી કરિયરમાં ઉપયોગી સાબિત થયું છે.

બોલ્ડ વિષયનાં નાટકો કરવા માટે જાણીતા અરવિંદ ભાઈ, અમૃત પટેલ, મીરા આચાર્ય અને એમના પુત્ર તન્મય વેકરિયા (જેને આજે અનેક લોકો ‘તારક મહેતા કા ઉલ્ટા ચક્ષા’ ટીવી સિરિયલમાં બાધાભાઈના પાત્રમાં માણી રહ્યા છે) સાથે કોમેડી નાટક ‘સુખને એક ચાન્સ આપો’નું આયોજન કરી રહ્યા હતા. નાટકના ડિરેક્ટર અરવિંદ ભાઈ જ હતા. એમના દિગ્દર્શનમાં કામ કરવાનો એ મારો પહેલો અનુભવ હતો. નાટકના રિહર્સલ દરમિયાન મને એમની કાર્યશૈલીમાં કાંતિ મડિયા જેવી ચીવટ અને સભાનતા જોવા મળ્યા.

નાટકના દરેક પાસા બારીકાઈથી સમજાવે અને પરિણામે પાત્ર ભજવતો કલાકાર એમાં જલદી એતપ્રોત થઈ જતો. મેં આ વાત એમને કહી પણ હતી. જોકે, આ નાટક બહુ ચાલ્યું નહીં. પચાસેક શો પછી બંધ પડી ગયું.

અલગ અલગ નાટકોમાં ક્યારેક કરણ, ક્યારેક કોમેડી તો ક્યારેક ચોંકાવનારી કથાનાં

એમનામાં કાંતિ મડિયા જેવી ચીવટ ને સભાનતા હતા...

કવિ કાન્તનું નાટક નવા નામે ભજવાયું અને...

મણિશંકર રતનજી ભટ્ટ... કવિ કાન્ત તરીકે વધુ પ્રખ્યાત થયા. ‘વસંત વિજય’ તેમજ ‘સાગર અને શશી’ તેમનાં ખ્યાતનામ કાવ્યો છે. જોકે, તેમણે નાટ્યલેખન સુધ્ધાં કર્યું હતું. તેમની કવિ તરીકેની અભૂતપૂર્વ નામનાને લીધે નાટ્ય લેખકને ઓછી પ્રસિદ્ધિ મળી. અંગત જીવનમાં કવિને મહારાજા ભાવસિંહજી સાથે ઘરોબો હતો. મહારાજા ભાવસિંહ એટલે મહારાજા કૃષ્ણકુમારસિંહજીના પિતાશ્રી. ભારતને આઝાદી મળ્યા પછી ભારતને અખંડ રાષ્ટ્ર બનાવવાનું સરદાર પટેલનું સપનું સાકાર કરવા પોતાનું રાજ્ય દેશને અર્પણ કરનારા કૃષ્ણકુમારસિંહજી પ્રથમ રાજવી હતા. ભાવસિંહજી મહારાજની સૂચનાથી જ કવિ કાન્તે ચાર નાટક લખ્યા ‘હતાં. અલબત્ત એમના બે નાટક ‘સલીમશાહ અથવા અશ્રુમતી’ અને ‘દુઃખી સંસાર’માં કવિ ડાહ્યાલાલ શિવરામ સહ લેખક હતા. ‘સલીમશાહ’ નાટકમાં કાન્તે જાતિના વાડાઓ અને તેમની વચ્ચે રહેલા વૈમનસ્ય દૂર કરવા માટે મહેનત કરતી પ્રતાપી પુત્રી અશ્રુમતી અને સલીમશાહના પ્રેમની કરુણ કહાણીનું વર્ણન કર્યું છે. તેમના ‘ગુરુ ગોવિંદસિંહ’ નાટકમાં સ્વદેશીનો સીમાડો છોડી સર્વદેશીપણાને આંખવા જતી હિન્દુ - મુસ્લિમ એકતાની ભાવનાનું નિરૂપણ છે. તેમણે લખેલા ‘રોમન સ્વરાજ્ય’ નાટકમાં રાજાશાહી સામે નાગરિકોના રાજનો એક સાવ નવો અને અસરકારક વિચાર રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો. રાજવી પરિવાર સાથેની નિકટતાએ એમાં ભાગ ભજવ્યો એવું કહેવાયું હતું. રસપ્રદ વાત એ છે કે ‘રોમન સ્વરાજ્ય’ને સારો આવકાર નહોતો મળ્યો પણ આ જ નાટક જ્યારે ‘જાલિમ ટુલિયા’ નામથી ભજવાયું ત્યારે એને સારી પ્રસિદ્ધિ મળી હતી. એક નિષ્ફળ નાટક નજીવા ફેરફાર સાથે જ્યારે નવા નામથી ભજવાય અને સારી સફળતા મળે એવા અનેક ઉદાહરણ ગુજરાતી નાટકોના ઇતિહાસમાં જોવા મળે છે.

મનોરંજનનું મેઘધનુષ્ય

ઉમેશ ત્રિવેદી

feedback@
bombaysamachar.com

સન ૧૯૯૫માં યશ ચોપરા દિગ્દર્શિત એક ફિલ્મ આવી હતી ‘પરંપરા’. તેમાં સુનીલ દત્ત, વિનોદ ખન્ના, આમિર ખાન, સૈફ અલી ખાન, નીલમ, રવિના ટંડન, અર્પિતની ભાવે, અનુપમ ખૈર અને રાખ્યા કૃષ્ણન હતા. આ ફિલ્મને અત્યારે યાદ કરવાનું કારણ એ છે કે આજે ૩૦ વર્ષ પછી પણ આમિર ખાન અને સૈફી અલી ખાન સક્રિય છે.

–અને... આજે ૩૦ વર્ષ પછી આમિરનો પુત્ર જુનૈદ ખાન અને સૈફનો પુત્ર ઇબ્રાહિમ અલી ખાન બોલિવૂડમાં પદાર્પણ કરી ચૂક્યા છે એમાં સૌથી મહત્વની વાત એ છે કે આ બંને ખાનના અભિનયમાં જરાય ભલીવાર દેખાતો નથી. ઇબ્રાહિમનો સૌથી મોટો પ્લસ પોઇન્ટ ગણ્યો તો પ્લસ પોઇન્ટ અથવા માઇનસ પોઇન્ટ એ છે કે એ અદ્દલ એના પિતા સૈફનું યુવા સ્વરૂપ છે.

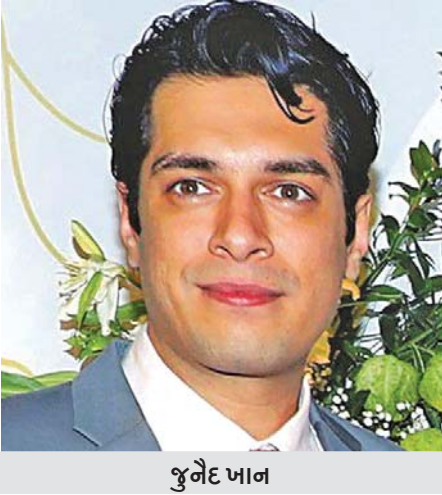
આ બંને ખાન (જુનૈદ-ઇબ્રાહિમ) એ પોતાની કારકિર્દીની શરૂઆત સહાયક દિગ્દર્શક તરીકે કરી છે. આ બન્ને યુવા કલાકારની અત્યારસુધીમાં બે-બે ફિલ્મ રિલીઝ થઇ છે અને બન્નેની કારકિર્દીની શરૂઆત ફ્લોપ ફિલ્મથી જ થઇ છે.

જુનૈદ અને ઇબ્રાહિમ વચ્ચે સામ્યતા એ પણ છે કે જુનૈદની પહેલી ફિલ્મ ‘ઓટીટી’ પર રજૂ થઇ છે: ‘મહારાજ’, જે વિવાદમાં ફસાઇ હતી એટલે થિયેટરમાં રિલીઝ ન થઇ અને અંતે ‘ઓટીટી’ પર રજૂ થઇ. જ્યારે એની બીજી ફિલ્મ ‘લવચ્યપા’ થિયેટરમાં રિલીઝ થઇ તો સાવ પટકાઈ ગઇ.

ઇબ્રાહિમની પહેલી ફિલ્મ ‘નાદાનિયા’ થિયેટરમાં રિલીઝ થઇ, પણ તે ક્યારે આવી અને ક્યારે ચાલી ગઇ એ કોઇને જ ખબર નથી. એની બીજી ફિલ્મમાં પૃથ્વીરાજ સુક્માર અને કાજોલ જેવાં કલાકારો હોવા છતાં એ ફિલ્મ

જુનૈદ પર્સિસ ઇબ્રાહિમ અલી ખાન

બે સિનિયર અદાકાર આમિર ખાન અને સૈફ અલી ખાનના બે નવોદિત નવાબઝાદા એવા જુનૈદ ખાન અને ઇબ્રાહિમ અલી ખાનની ફિલ્મ-કરિયરની રસપ્રદ સરખામણી

જુનૈદ ખાન

ઇબ્રાહિમ અલી ખાન

‘સરજમીન’ સીધી ઓટીટી પર રજૂ થઇ.

ઇબ્રાહિમની પહેલી ફિલ્મ ‘નાદાનિયા’માં ખુશી કપૂર (બોની કપૂર-શ્રીદેવીની પુત્રી અને જહાનવી કપૂરની બહેન) હતી, પણ એ ફિલ્મ સાવ જ ફ્લોપ ગઇ હતી. જુનૈદની બીજી ફિલ્મ ‘લવચ્યપા’માં પણ હીરોઇન ખુશી કપૂર હતી અને એ ફિલ્મને પણ ધોબીપછાડ મળ્યો હતો.

આમ અત્યારે તો આ બંને ‘ખાન’ પુત્રની કારકિર્દી લગભગ સરખી જ ચાલી રહી છે. બંનેએ ફ્લોપ અભિનેતા તરીકે શરૂઆત કરી છે. આ બન્નેને હજી પણ એક-એક ફિલ્મ મળી છે, જે ૨૦૨૬માં રિલીઝ થવાની છે. ઇબ્રાહિમની ફિલ્મ ‘દિલેર’ છે અને જુનૈદની ફિલ્મનું

નામ છે ‘એક દિન’. આ ફિલ્મ જુનૈદ માટે ‘ગેમ ચેન્જર’ સાબિત થવાની શક્યતા છે. આ ફિલ્મ આમિર ખાન અને મન્સુર ખાન નિર્મિત છે અને જુનૈદની સાથે ફિલ્મમાં સાહ, આમિર અને સૈફની ‘પરંપરા’ પછી ‘દિલ ચાહતા હૈ’માં સાથે દેખાયા હતા અને તે અગાઉ ‘બોમ્બે ટેકીઝ’નામની ફિલ્મમાં પણ બન્ને હતા, પણ એક પણ દૃશ્યમાં એ સાથે દેખાયા નહોતા.

જુનૈદ ખાને અભિનય કારકિર્દીની શરૂઆત ખૂબ મોડી કરી છે અને અત્યારે તે ૩૨ વર્ષનો છે, જ્યારે ઇબ્રાહિમે માત્ર ૨૪ વર્ષનો છે.

જોઈએ, બે સિનિયર અદાકારના આ બે નવોદિત નવાબઝાદાની ફિલ્મ- કરિયર કેટલી આગળ ધપે છે...

૩ ઓગસ્ટથી ૯ ઓગસ્ટ સુધી ૯ શો ને અનેક સુપરહિટ ફિલ્મની ભરમાર

OTTનું હોટસ્પોટ

આ સમયગાળામાં ઓટીટી પર ફિલ્મપ્રેમીઓને નિહાળવા માટે અનેક વિવિધતા છે.

‘કયુંકી સાસ ભી કબી બહુ થી’ ૨૯ જુલાઈથી શરૂ થઈ છે એ નિયમિત ચેનલ સ્ટાર પ્લસની સાથે નેટફ્લિક્સ પર પણ રજૂ થઈ રહી છે.

શનિ-રવિના ‘કપિલ શર્મા’ને પણ નેટફ્લિક્સ પર મળી શકારો.

જિયો હોટસ્ટાર પર જ ‘પતિ, પત્ની ઔર પંગા’ બીજી ઓગસ્ટથી શરૂ થઈ રહ્યો છે. જે શનિ-રવિ રજૂ થશે. મનોરંજનની દુનિયાના સાત સેલિબ્રિટી કપલ આ શોમાં દેખારો. આ શોનું સંચાલન સોનાલી બેન્દ્રે અને મુનવ્વર ફાફકી કરવાના છે.

શોબા ચઢ્ઢા, રાજેશ તેલંગ, આદિત્યા શુક્લા, અભિનીત ફેમિલી ડ્રામા ‘બૈકેતી’ ઝી-ફાઈવ પર જોવા મળશે.

જિયો હોટસ્ટાર પર શ્રીલર અંગ્રેજી ફિલ્મ ‘બ્લેક બેગ’ રજૂ થશે, જેમાં કેટ બ્લેન્ચેટ, માર્કકલ ફેસબેન્ડર, ટોમ બર્ક, પિયર્સ બ્રોસનન જેવા હોલિવૂડના સ્ટાર એક સાથે નજર આવશે.

બીજું શું છે નવું?

* મલ્ટીસ્ટાર ફિલ્મ હાઉસફુલ-ફાઈવ-એમઝોન પ્રાઈમ

વીડિયો પર રજૂ થશે.

* નવમી ઓગસ્ટે નેટફ્લિક્સ પર ‘ફિર આઈ હસીન દિલઝબા’ જોવા મળશે, જેમાં તાપસી પન્નુ, વિક્રાંત મેસ્સી, સમી કૌશલ અને જિમ્મી શેરગીલ છે.

* ધ અમ્બેલા એકેડેમી-સીઝન થ્રી : આઠમી ઓગસ્ટે નેટફ્લિક્સ પર આ કોમેડી સીરીઝની ત્રીજી સીઝનની શરૂઆત થઈ રહી છે.

* મંડાલા મર્ડર્સ: નેટફ્લિક્સ પર વાણી કપૂર અભિનિત આ કાઠીમ શ્રીલર સીરિઝ ધૂમ મચાવી રહી છે. આઠ એપિસોડવાળી આ સીરિઝ રજૂ થતાંની સાથે જ

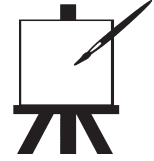
ઓટીટી પર છવાઈ ગઈ છે.

આ ઉપરાંત, જિયો હોટસ્ટાર પર કાજોલ, પૃથ્વીરાજ સુક્મારન અને ઇબ્રાહિમ અલી ખાનની ‘સરજમીન’. અભિનેતા વિનીતકુમાર સિંહની ‘રંગીન’ એમેઝોન પ્રાઈમ વીડયો પર.

જિયો હોટસ્ટાર પર સાઈકલોજીકલ થ્રીલર ફિલ્મ ‘ડીએનએ’ હિન્દી, તમિળ, તેલુગુમાં રજૂ કરવામાં આવશે.

ઝી ફાઈવ પર પંકજ ત્રિપાઠી અભિનિત ‘કક્ક સિંહ’. એમઝોન-એમએક્સ પ્લેયર પર ‘ગુટર ગુ’ની નવી સીઝન.

સંજય દત્ત, મોની રોય, પલક તિવારીની ‘ભૂતની’ ઝી-ફાઈવ પર અને નીરજ પોંડેની શ્રીલર સીરિઝ ‘સ્પેશ્વલ-ઓપ્સ ટુ’ જિયો હોટસ્ટાર પર રજૂ થઈ રહી છે.. ■

કેનવાસ

અભિમન્યુ મોદી

feedback@
bombaysamachar.com

કોથમીરને જાણો છો? અરે, લીલા ઘાણા! નાના પાંદડાવાળી ભાજી...ફીઝના શાકભાજીવાળા ડ્રોઅરમાં ક્યાંક દબાઈને પડી હોય બિચારી. યાદ આવે તો એનો ઉપયોગ થાય બાકી એ સુકાઈ જાય કે ચીમળાઈ જાય એવી એને ફેંકી દેવાની આવે. રસોઈમાં જેની ચપટીક જ જરૂરિયાત છે એવા મીઠાની ડબ્બી ક્યાં રાખી છે એ યાદ હોય, પણ મફતમાં મળતી આ કોથમીર ફીઝમાં છે કે નહીં એ પણ યાદ હોય છે?

ઘરમાં તો રહીએ છીએ આપણે બધા, પણ આ પ્રવર્તમાન ઘરનું વાસ્તુ કર્યું હશે. આ ઘરમાં પહેલી વખત શિક્ષિટ થયા હશે. સામાન બદલ્યો હશે. રંગરોગાન કરાડ્યો હશે. આ જ ઘરમાં સારા કે નરસા પ્રસંગો પસાર થયા હશે. આ ઘર કેટલામાં લીધું ને ક્યારે લીધું ને કેટલા લાખની લોન લીધી કે કેટલા બ્લેકના આપ્યા ને કયા રૂમમાં વધુ ગરમી થાય છે ને મહેમાનોને ઘરનો કયો ખૂણો વધુ ગમે છે આ બધી વાર્તાઓ આપણે આપણાં વર્તુળમાં કરતા રહેતા હોઈએ છીએ. ક્યારેય સામેથી આ ઘર બતાવનાર બ્રોકર કે આ જગ્યા જેણે બતાવી એ મિઝલમેનને એ જ ભાવનાથી યાદ કરીએ છીએ ખરા? આપણાં ઘરની વાર્તામાં એનો રોલ એમણે ભજવેલો ભાગ ભુલાઈ જાય છે. અને યાદ આવે તો એ સપોર્ટિંગ એક્ટર નહીં, પણ એક્સ્ટ્રા કલાકારની ભૂમિકામાં કેમ હોય છે?

ઑકે. લગ્નનો આલ્બમ ખોલી. ઘરમાં કોઈના તો લગ્ન થયા હશે ને? આલ્બમ અથવા તે ડિજિટલ ફોટોઝ જુઓ. ફોટોઝમાં કોણ કોણ દેખાય છે, કોણ આવેલું, કોણ રિસાયેલું, કોણ આયનું ને લીધું, લગ્નના આગલા દિવસે શું લોચો પડેલો, કેટલું મોડું થયેલું એ બધી વાર્તાઓ વાગોળવી કે કહેવી ગમે છે. ફોટોગ્રાફરને યાદ કરો છો ખરા? જો આ સવાલનો જવાબ હા હોય તો દિલ પર હાથ રાખીને જવાબ આપજો

દરેક ઘરના બધા ભાંડરાઓમાંથી જે સૌથી મોટા નથી ને જે સૌથી નાના નથી પણ એ વચ્ચે ઝૂલે છે એની હાલત શું છે? તથી એને કોઈ મોટું ગણતું કે તથી એને કોઈ નાનું ગણતું. મોટી પ્રતિષ્ઠિત જવાબદારી આપવાની વાત આવે તો એ મોટા ભાઈ કે મોટી બહેનને મળી જાય છે ને લાડ લડાવવાની વાત આવે તો એ સૌથી નાની બહેન કે મોટા ભાઈને મળી જાય છે તો વચ્ચેના ભાઈ કે બહેનના ભાગે આવે શું? કામ દોસ્ત, કામ. પંગત વાળી જમણવારમાં તમારે ન મીઠાઈ પીરસવાની આવે કે ન ભજિયા, તમને પકડાવે ચટણીની તપેલી ને પાપડની ડિશ! ધીસ ઇઝ ચોર ્રેસ્ટિની...

આ દુનિયાએ મધ્યની કદર કરી નથી. મધ્યમાં તો કેન્દ્ર હોય એટલે એને કેન્દ્રબિંદુ

પાનો ભજવનારી મહેશ્વરીના એટલે મારા અંગત જીવનમાં એક અત્યંત ચોંકાવી દે એવી ઘટના બની. મારા ઘરમાં જ ધમાલ થઈ. બન્યું એવું કે મારો દીકરો અમારા જ બિલ્ડિંગમાં રહેતી કોઈ મદ્રાસી (એક સમયે સાઉથ ઈન્ડિયન લોકો મુંબઈમાં મદ્રાસી તરીકે જ ઓળખાતા) યુવતીના પ્રેમમાં પડ્યો. પેલી યુવતી પણ મારા દીકરાના પ્રેમમાં પાગલ હતી. આખી વાતની મને જાણ થઈ એટલે મેં એ યુવતીને ઘરે બોલાવી અને સમજાવવાની કોશિશ કરી કે ‘આપણા પરિવારોનો કોઈ મેળ નહીં ખાય. તું મારા દીકરા સાથે પરણવાની વાત ભૂલી જા. તારા મા - બાપ કંઈ માનશે નહીં’. એણે તો મારી વાત એક કાનેથી સાંભળી બીજા કાનેથી કાઢી નાખી.

પરિવારની મંજૂરી નહીં મળે એનો ખ્યાલ આવી જતા બંને ઘરેથી ભાગી ગયા. અને કોઈને જાણ કર્યા વિના તેમણે કોર્ટ મેરેજ કરી લીધા. વાત વાજતેગાજતે યુવતીના ઘરે પહોંચી અને એટલે તરત એના માતા - પિતા મારા ઘરે આવ્યા. ખૂબ ઝઘડો કર્યો, ખરું - ખોટું સંભળાવ્યું. મેં યુપચાપ સાંભળી લીધું, કારણ કે મારે પણ પુત્રીઓ હતી અને આવી પરિસ્થિતિમાં દીકરીની મા પર શું વીતે એ હું સમજી શકતી હતી. હું નાટકમાં દિવસ - રાત વ્યસ્ત રહેતી હોવાથી મને કશી જાણ નહોતી એવું ખોટું પણ તેમની પાસે બોલી. અલબત્ત, આ ખોટું બોલવાનો મને કોઈ અફસોસ નહોતો, કારણ કે કોઈને નુકસાન પહોંચાડ્યા વિના કોઈનું હિત જાળવવાનું હતું. જોકે, આવા પ્રસંગોમાં મોટે ભાગે થતું હોય છે એવું જ થયું. સોડાની બોટલનું ઢાંકણું જ્યારે ઉઘડે ત્યારે ક્ષણિક કેવો જોરદાર ફુવારો છૂટે અને પછી ગણતરીના સમયમાં જ બધું કેમ શાંત પડી જાય એમ યુવતીના માટે પિતાનો રોષ પણ ઠંડો પડી ગયો. જમાઈને સ્વીકૃતિ મળી ગઈ અને મારા ઘરમાં પુત્રવધૂનું આગમન થયું.

અંગત જીવનમાં અણધાર્યું ભજવાયેલું નાટક કેટલાક આંચકા સાથે સુખાંતમાં પરિણમ્યું એનો હાશકારો અનુભવ્યો. અચાનક ઉદભવેલી આ માથાકૂટમાં મારી પાસે કોઈ નાટક નહોતું એ વાત હું થોડા દિવસ માટે જાણે ભૂલી ગઈ હતી. દીકરો - વહુ ઘરમાં કરીકામ થયા અને હું ફરી રંગભૂમિના વિચારોમાં મગ્ન થઈ ગઈ. મારાં છેલ્લાં બે નાટકને પ્રેક્ષકોનો મળેલો મોળો પ્રતિસાદ મને જરા ખટક્યો હતો. અલબત્ત, નાટક હિટ થશે કે ફ્લોપ એ કલાકારના હાથની વાત નથી હોતી, પણ રંગભૂમિની વાત જ એવી હોય છે કે દરેક કલાકાર નાટકને પોતાનું ગણીને કામ કરતો હોય છે. અમારા વખતમાં તો એવું હતું. આજની મને ખબર નથી.

કામ વિનાની બેઠી હતી અને નવા નાટક માટે કોના તરફથી ઓફર આવે છે એ વિચારી રહી હતી ત્યાં ફોન રણક્યો, ‘હેલો હું હોમી વાડિયા બોલું છું’. એક ટીવી સિરિયલ બનાવી રહ્યો છું’ એમાં તમે મારી સાથે કામ કરો એવી ઈચ્છા છે.’

મારા આનંદની કોઈ સીમા ન રહી. નાટકનું વિચારી રહી હતી ત્યાં સિરિયલની ઓફર આવી. નાટકની સરખામણીએ સિરિયલમાં કામ કરવાના પૈસા વધુ મળે અને જો સીરિયલને સફળતા મળે અને એમનું પાત્ર ગમી જાય તો બીજી ઓફરો પણ આવતી થઈ જાય. આનંદનું બીજું એક કારણ એ પણ હતું કે હોમી વાડિયા સાથે કામ કરવાનું હતું. ■

મિડલ ચાઈલ્ડ સિન્ડ્રોમ શું છે?

એનો ભોગ ફક્ત બાળક જ બને એ જરૂરી નથી. બે અંતિમ વચ્ચે રહેતું બિંદુ પણ બને!

કહીને એની સ્થાપના કરી નાખે , પણ નવરાત્રિમાં એક વખત માતાજીની આરતી કરીને એને ફરતે ગરબા રમવાના શરૂ થાય પછી આગામી પાંચ કલાક સુધી કોણ ગરબા તરફ જુએ પણ છે? હવેના પરિવારમાં ત્રણ બાળકો નથી હોતાં. બે જ હોય છે, પણ તો પણ પિતૃસત્તાક સમાજના પરિવારમાં એક હેરઆર્કિ કે ક્રમ હોય જ. આખાય પરિવારમાં પછી ઉંમર વચ્ચે હોય એની હાલત મિડલમેન જેવી થાય - ઘણા સંજોગોમાં એ સ્થાન પર મમ્મીએ રહેતું પડે એવુંય બને. પણ મિડલમેન (કે વુમન) ના નસીબમાં જશની રેખા નથી હોતી, ભાઈ’સાબ. તમે વિચારો - આપણાં મિત્રો હોય એવા બે પ્રેમી ઝઘડતા હોય તો શું એના ઝઘડામાં વચ્ચે પડીને સમાધાન કરવા જવાય? ક્યારેય ન જવાય. કારણ કે એ બંને વચ્ચે તો વહેલા મોડી સંધિ થઈ જશે અને તમે કોરાણે મુકાઈ જશો અને પેલા બે તો કોર્નરમાં બેઠા બેઠા એકબીજાની સમીપ બેસીને ‘ઈલુ..ઈલુ ’ કરતાં હશે ! આ જ તો દુનિયાનો દસ્તુર છે !

એવું જ આ વિશ્વનું છે... તુર્કી યુરોપ અને મિડલ ઇસ્ટ વચ્ચે પીસાનું રહે છે. બ્રાઝિલ વેસ્ટર્ન અમેરિકા અને લેટિન અમેરિકન દેશો વચ્ચે ફસાયેલું છે. યુકેઇન ‘નાટો’ અને રશિયા વચ્ચે ભરાઈ ગયું છે.

–અને આપણે?

જો તમે મધ્યમ વર્ગી હો તો ગરીબોને મળતા લાભની પણ ઈર્ષ્યા આવે ને અમીરોની પણ. ચક્કીમાં પીસાવાનું મધ્યમ વર્ગે જ હોય. આ થિયરી પ્રેક્ટિકલી દેશને પણ લાગુ પડે. ગરીબ દેશ તો પાડોશી દેશની દયા પર જીવતો હોય અને ‘યુનિસેફ’ એને મદદ ને ફંડપેકેટ મોકલી આપે. વિકસિત દેશ પાસે પૈસો ખૂબ હોય એટલે એ રોક જમાવે રાખે ને એ કહે એમ દુનિયાએ કરવાનું. વચ્ચે ભરાયું કોણ? વિકાસશીલ દેશ. જે આમ મોટો દેશ છે પણ આમ સૌથી મોટો નથી. એની સાથે શરતી દોસ્તી કે બિનશરતી દુશ્મની રાખનારા ઘણા હોય. કેમ કે એ મિડલ મેન છે એટલે. આગળ નોંધ્યું એમ મધ્યની કદર નથી. દોરડા ઉપર ચાલતા નટ માટે તાળીઓ ત્યારે જ પડે છે જ્યારે એ એક છેડાથી ચાલીને બીજો છેડો સંપૂર્ણપણે પસાર કરી લે છે. વચ્ચે પહોંચે ને ત્યાં અટકેલું રહે એના માટે તાળીઓ નથી, સન્નાટો હોય છે, આઈ બાત સમજમે...! ■

સર્જકના રમેશ પુરોહિત

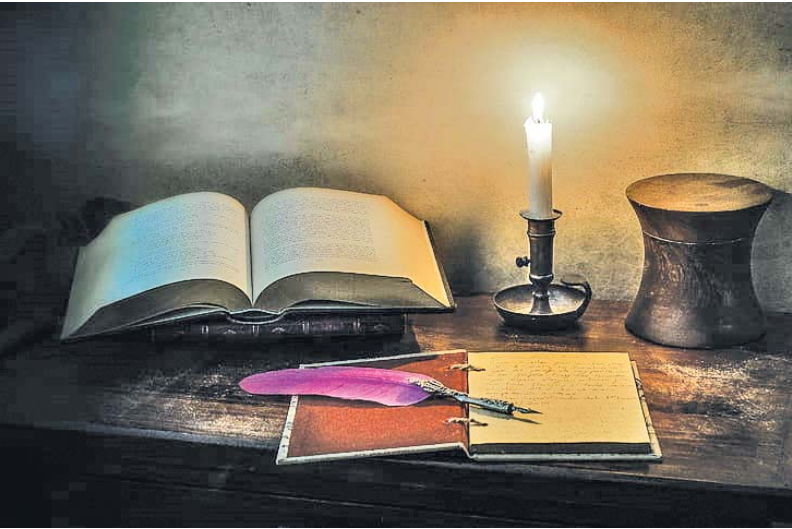
સથવારે

feedback@bombaysamachar.com

મુંબઈમાં રંગભવનની જાહોજલાલી હતી. સાત દિવસની નાટ્ય મહોત્સવની ઉજવણી, મુશાયરા, સામાજિક મિલન સમારંભો અને શાસન પુરુરુદ્ધત કાર્યક્રમો રંગભવનમાં ઉજવવામાં આવતા. ૧૪મી ઑગસ્ટનો ઈન્ડિયન નેશનલ થિયેટરનો મુશાયરો અત્યારે સંભારણું બની ગયો છે. પણ એક જમાનામાં કવિતા પ્રેમીઓ આવા અવસરની કાગને ડોળે રાહ જોતા હતા. આવા મુશાયરામાં દર વર્ષે ભાગ લેતા અને મુશાયરાને જીવંત કરી દેતા એક શાયરની આજ વાત કરવી છે. આ શાયર છે ‘નાઝ’ માંગરોળી.

મુશાયરાની સદારત જેમણે વર્ષો સુધી કરી હતી એ વિદ્વાન મુરબ્બી જ્યોતિન્દ્ર દવે શરૂઆતમાં બે ઓપનિંગ બેટ્સમેન ‘નાઝ’ માંગરોળી અને જયંત શેઠને રજૂ કરતા. એક વખત મુશાયરો અવાજો વચ્ચે સ્થિર થવાની કોશિશમાં હતો ત્યારે નાઝનું નામ બોલાયું. મૂછમાં વ્યંગપૂર્ણ હાસ્ય કર્યા પછી બોલ્યા ‘હવે ડોશીઓ ફેશનેબલ બની છે...’ અને હકડેકું મેદનીમાં હાસ્યનો દેકારો બોલી જાય છે. સામે મરક મરક હસતા ઊભા હોય નાઝ, સ્ટેજ પર બેઠેલા કવિમિત્રો તરફ સૂચક મસ્તીમાં જાણે કહેતા ના હોય, ‘દેખ લો... યે પહેલા છક્કા...’ નાઝભાઈ હઝલના માહેર હતા. પછી રજૂ થાય છે ગઝલનો દોર. શેર રજૂ થાય છે અને શ્રોતાઓ પકડમાં આવી જાય છે. શેર છે:

આવશે દોડીને મળવા તને નદીઓ સામે,
છે શરત એટલી, પહેલાં તું સમંદર થઈ જા.
‘નાઝ શે’ર કે મુક્તક રજૂ કર્યા પછી મુદ્દમાં હસતો ચહેરો જાણે એમનો ટ્રેડમાર્ક! મર્મીઓ જાણી જાય કે આ હાસ્યમાં ભારોભાર વ્યંગ છે. જમાના પર કટાક્ષ જેમ કે:
દેશની વધતી જતી વસતિથી સૌ ગભરાય છે
છોકરા-કંદોલની વાતો બધે ચર્ચાય છે,
આ નવા યુગની કરામત જોઈ લેજો, દોસ્તો –

વાંઝિયાઓ મૂછ ઉપર તાવ દેતા જાય છે.
આ મુક્તક ૧૯૬૧ની સાલમાં રજૂ કર્યું હતું. જમાનાની તાસીર પર જબરદસ્ત વ્યંગ છે. નાઝ માંગરોળી રાજકારણ માણસ, પણ નખશિખ સમાજસેવક. એમનું વ્યક્તિત્વ દેખાગ હતું અને કરુણા સભર લાગણીથી છલોછલ કવિત્વના એ સ્વામી હતા. આઝાદી પછીની રાજકારણની, સમાજની અને ગાંધી મૂલ્યોની અવદશા જોઈને એમનું ઋજુ કવિ હૃદય કહે છે કે :

લઈને દોલતનો સહારો ‘નાઝ’
આ દુનિયા મહર્ણી
એક નકારો પણ બની જાએ છે
સારો એક દિન
‘નાઝ’ ભારતના ભાગલાના અને લોકોની વ્યથા અને વેદનાના સાક્ષી હતા. કવિ હૃદય કલ્પાન્ત કરી ઊઠે છે:
ઉમીદો ને ઉમંગોના સદનમાં
આગ લાગી ગઈ

થયા આઝાદ ને ત્યાં તો વતનમાં
આગ લાગી ગઈ
એમણે પલટાતી પરિસ્થિતિ અને નેતાઓની ખુદલેઆમ લૂંટફાટ જોઈને કવિએ કરેલો કટાક્ષ તો જુઓ :
‘નાઝ’ વણજાર એ મંઝીલ પર
પહોંચે ક્યાંથી?
રાહબર જેનો બની જાય લૂંટારો કોઈ
ઉર્દૂના એક શેરમાં રાહબરને કેવામાં આવ્યું છે કે ખેર! અમને લૂંટારાઓ સામે ફરિયાદ નથી પણ આ તારી રાહબરીનો સવાલ છે – હમં રેહજનો સે ગીલા નહીં યે તેરી રેહબરી કા સવાલ હૈં.
કવિ ગઝલના રંગ ‘તગઝૂઝુલ’ને વિસારે પાડતા નથી. પ્રણયના, પ્રેમના, આવેશના અને ઉન્માદના દિવસોય યાદ કરી લઈને કહે છે:
મહોબ્બતમાં અરે! આ કેવો
અત્યાચાર થાય છે
ખતા આંખો કરે છે ને જિગર

પર વાર થાય છે
ભલા ફૂલોનો રસ પીનાર ભમરો પ્રીત શું જાણે
પતંગાથી જઈ પૂછે કોઈ કેમ પ્યાર થાય છે
મહોબ્બત છે અનોખી મુજ ઈબાદત
પણ નિરાલી છે
પડે છે જ્યાં કદમ એના હું ત્યાં સિજદા કરી લઉં છું.

દિલમાં મળે જો આપના થોડી જગા મને
સમજું બેઉ જગતની મળી ભવ્યતા મને

તમે તો દૂર જઈ બેઠા હૃદયના તારને છેડી
અને અહીંયા અમારા તનબદનમાં આગ લાગી ગઈ.

બૂઝાવું રૂપ-સુરાની તૃષા હું કેમ કરી
પીઉં છું જેમ વધુ તેમ પ્યાસ લાગે છે.

સેંકડો ફૂલનો ભ્રમર પી ગયો રસ ને એ છતાં
કોઈ કમી થઈ નહીં એના હૃદયની પ્યાસમાં

તૌબાની વાત નાસેહા ઘડપણ મહર્ણી વિચારશું
રગ રગ મહર્ણી જવાનીનો બાકી
હજી ખુમાર છે.

લાખ કીધા યત્ન પણ બુદ્ધિનું કંઈ ચાલ્યું નહીં
દિલ પ્રણય-આવેશમાં છેવટ
દીવાનું થઈ ગયું
મિલન પછી વિયોગ, વિરહ અને હિજનો
લાંબો સમય આવતો હોય છે. મિલનના પ્રસંગો જૂજ હોય છે પણ વિરહની વ્યથા થકવી દેતી હોય છે. આ શાયરે પણ જુદાઈના સમયમાં ઠીક ઠીક ખુમારી દાખવી છે અને રોદણાં તો ક્યારેય નહીં જોઈએ વિરહની વ્યથાના ચંદ શેર:

યમકે છે પ્રભાકર દિવસના ને રાતે શશી ને તારાઓ
પણ વિરહી હૃદયને દુનિયામાં અંધકાર નિરંતર લાગે છે

હવે તો દૂર થઈ જશે તમારા દિલની શંકાઓ
લૂંટાવા આજ મહેફિલમાં જવાની લઈને
આવ્યો છું

દિવસો ગયા વિહારના, રાતો ગઈ કરારની
જીવન નીરસ બની ગયું શિક્ષા મળી એ પ્યારની
નાઝ માંગરોળી પરંપરાના માહોલમાં ગઝલ કહેતા થયા એ વાત સાચી પણ એમણે આધુનિક મિજાજ અપનાવીને પરંપરાને પાછળ રાખી દીધી હતી, જેમ કે:
યુગ મહર્ણી વિજ્ઞાનના પણ માનવી લાચાર છે
કાળની એક ચાલ પણ એનાથી
સમજાતી નથી

તારી તલાશમાં પ્રભુ ખોવાઈ એમ હું ગયો
મારી જ છું તપાસમાં આજ હું આસપાસમાં

આકાર વિનાના ઈશ્વરનો આકાર
બનીને રહેવું છે
ઈન્સાનને આજે દુનિયામાં કિરતાર
બનીને રહેવું છે
ગઝલમાં સાકી, સુરા, સનમ, જામ અને સુરાહીની વાતો ન આવે તો શાયરીનો અસલી રંગ બેરંગ લાગે. આપણા આ શાયર જામની અને મયની વાત કરે છે પણ સંયમની પ્યાસ વિસરતા નથી :
પરિવર્તન ચાહક છો તો સૌ ચાલો
સુરાલયમાં
કે ત્યાં પળમાં બધાની જિંદગી
બદલાઈ જાય છે
દુઃખદર્દ જીવનનાં ભૂલી જવા હું ‘નાઝ’ મદિરા પીતો નથી
છલકાવું છું પ્યાલા નયનોના જો ભાર હૃદય

પર લાગે છે.

શાયર છું મુજને ‘નાઝ’ સુરાની નથી જરૂર
પીધા વગર સદા હું રહું છું ખુમારમાં

ના ઝડે મચ્ચતને મુજ પરહરગારો કોઈ પણ મુજ જનાજો લઈ જવાને મયકશો બોલાવજો
જ્યાં સદા હો ધૂમ ધારો મય અને મસ્તી તણી
કોઈ એવા મયકદામાં કબ્ર મુજ ખોદાવજો
ફાતેહા પઢવા અગર આવો તમે મુજ કબ્ર પર
સાથમાં અંગૂરની ચાદર ચઢાવા લાવજો
નાઝભાઈ સમાજના પ્રશ્નોના ઓતપ્રોત હતા. એમની સામાજિક નિરબત તારસ્વરે વ્યક્ત થઈ છે. દીન દુઃખિયાની હાલત જોઈને એમના કવિ હૃદયે જે વ્યથા વ્યક્ત કરી છે તે વાસ્તવિક અને સચોટ છે.
વણજાર અમારી મંઝીલ પર પહોંચે તો પહોંચે કેમ કરી?
હર એક પથિકને ‘નાઝ’ અહીં સરદાર બનીને રહેવું છે.

મેં કાળની સાથે કુદરતના વહેણોને ફરતાં જોયાં છે
કાટાંઓ હસતા દીકા છે ને ફૂલને રડતાં જોયા છે.

કેવો આ ઈન્કિલાબ જગતમાં થયો પ્રભુ તારા ઘેરલા માનવી તુજથી ફરી ગયા

તેં કોઈને અર્પી નિર્ધનતા, તો કોઈને દોલત શા માટે?
તારા જ ઘેરલા માનવમાં આવો રે!
તફાવત શા માટે?

ધનવાન જગતમાં એશ કરે,
કંગાલ જગતના કબ્જ સહે
જર ઘરથી તુજને ઉલ્લેક છે,
કંગાલથી નફરત શા માટે?
શાયર ‘નાઝ’ માંગરોળીનું પ્રધાન શાશ્વત છે અને જે તે સમયના પ્રહરી બનીને એમણે કવિધર્મ બજાવ્યો છે એ ઘટના ખુદ ગૌરવપ્રદ છે.

સુખનો આશુ પટેલ

પાસવર્ડ

feedback@bombaysamachar.com

થોડા દિવસો અગાઉ એક શ્રીમંત મિત્ર ઘણા સમય પછી મળ્યા. ફરિયાદના સૂરમાં એ કહે :

‘મને આખી જિંદગી સુખ મળ્યું જ નહીં. કંઈક ને કંઈક તકલીફો આવતી જ રહે છે. હું મારા મિત્રોને અને મારી આજુબાજુના બીજા લોકોને જોઉં ત્યારે મને એ બધાની ઈર્ષા થાય છે. એ બધા સુખી જીવન વિતાવી રહ્યા છે. મારે તો વીકએન્ડમાં પણ કર્યુંક ને કર્યુંક કામ આવી જ જાય છે. આટલાં વર્ષો ધંધા પાછળ કાઢ્યા. એમ હતું કે મારા દીકરાઓ મોટા થશે પછી જીવન માણીશ, પણ મારા દીકરાઓ મારા ધંધામાં રસ લેવાને બદલે બીજા ધંધા કરે છે. એટલે હું આ ધંધો પણ છોડી શકતો નથી....’

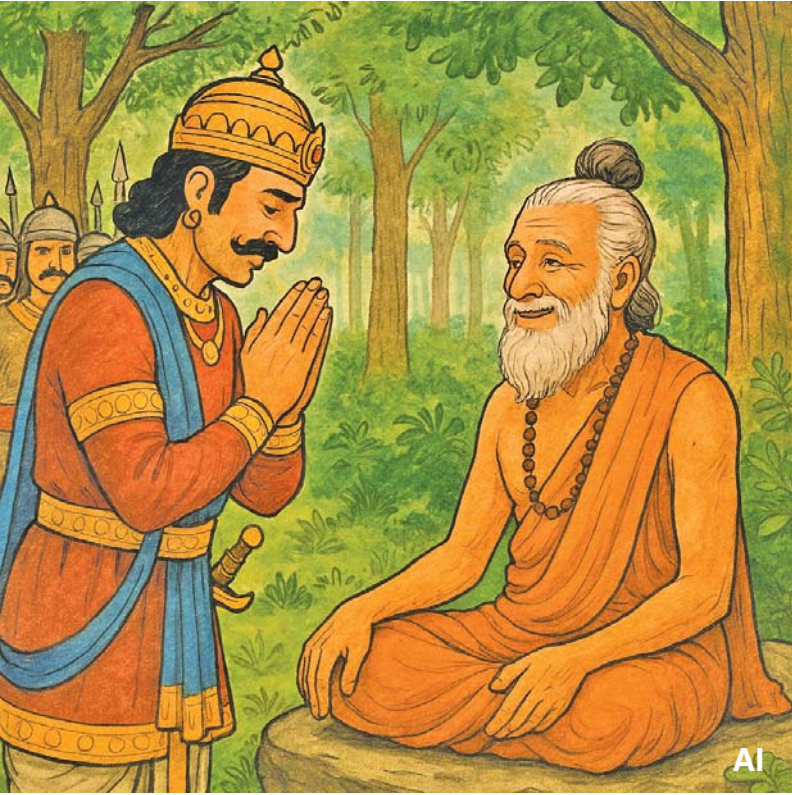
એમણે ઘણી હૈયાવરાળ ઠાલવી. વાસ્તવમાં એ આર્થિક રીતે સમૃદ્ધ છે. દીકરાઓ પણ સાદું કમાય છે, પણ એમણે યુવાનીમાં ઘણો સંઘર્ષ કર્યો હતો એટલે એમના મનમાં આર્થિક અસલામતી ઘર કરી ગઈ છે માટે એ ધંધો છોડીને જીવન માણી શકતા નથી. મજાની વાત એ છે કે એમના મિત્રો એમને સુખી માને છે!

એ મિત્રની વાતો સાંભળીને એક પ્રાચીન કથા યાદ આવી ગઈ. એક રાજા માનસિક અશાંતિ ભોગવી રહ્યો હતો. એ સુખ ઝંખતો હતો. કોઈએ સલાહ આપી કે ‘નગરની બહાર એક સંત આવ્યા છે તે બધાના દુઃખ દૂર કરી આપે છે. તમે પણ એમને મળો. કદાચ તમારી અશાંતિનો ઈલાજ એમની પાસેથી મળી આવે અને સુખની યાવી પણ મળી જાય.’

રાજા પોતાના રસાલા સાથે એ સંતને મળવા પહોંચી ગયો. સંતે એને કહ્યું કે ‘તું કોઈ સુખી માણસનું પહેરણ માગીને પહેરી જો તો તારી બધી જ માનસિક અશાંતિ દૂર થઈ જશે અને તને સુખની અનુભુતિ થશે.’

રાજા પરત મહેલમાં ગયો અને એણે પોતાના માણસોને બધી દિશામાં દોડાવ્યા કે ‘જાઓ, કોઈ સુખી માણસનું પહેરણ લઈ આવો બદલામાં એને જે જોઈતું હોય એ આપી દેજો.’

રાજાના માણસો તો બધી દિશામાં ફરી વળ્યા, પણ એમને કોઈ સુખી માણસ મળ્યો નહીં. કોઈ માણસને જોઈને એવું લાગે કે આ માણસ સુખી હશે, પણ જેવું એને પૂછે કે ‘તું સુખી

છે?’ એ સાથે પેલો માણસ રોદણાં રડવા લાગે. કોઈ સુખી માણસ એમને મળ્યો નહીં, પરંતુ રાજાનો આદેશ હતો એટલે સુખી માણસ તો ગમે ત્યાંથી શોધવો જ પડે

તેરી દોસ્તી, મેરા પ્યાર... ‘ફ્રેન્ડશિપ-ડે’ મુબારક હો!

ઈન્ટરવલ:
ફ્રમ્-મોં સે પ્યાર હોતા જાયેગા,
દોસ્તોં કો આઝમાતે જાઝએ. (મુમાર બારાબંકવી)
એક પોલીસવાળો રાતે ૧૦ વાગે રાઉંડ પર નીકળેલો. વરસાદને લીધે રસ્તાઓ સુમસામ હતા. એણે જોયું કે દૂર બંધ હાઉસર સ્ટોરના અંધારિયા દરવાજા પાસે સળગાવ્યા વિનાની સિગાર મોંમાં લઈને એક માણસ ઊભો હતો. પોલીસવાળાને આવતો જોઈને પેલાએ ગભરાઈને કહ્યું, ‘સર, હું મારા મિત્ર જિમ્મીની રાહ જોઉં છું. તમે માનશો, આજની અમારી મુલાકાત ૨૦ વર્ષ પહેલાં નક્કી થયેલી! હું અને જિમ્મી બે સગા ભાઈની જેમ આ ન્યૂયોર્કમાં ઉછરેલા. હું ગેલર કમાવવા માટે પશ્ચિમ બાજુ ગયો પણ જિમ્મી માટે તો ન્યૂયોર્ક જ એની દુનિયા હતી. આજે હું એની રાહ જોઉં છું’
‘અચ્છા?પણ પછી એ મિત્રના કોઈ સમાચાર?’
‘થોડો સમય તો અમારો પત્રવ્યવહાર ચાલ્યો પણ પછી સંપર્ક તૂટી ગયો, પણ આજે હું હજારો

માઈલ દૂરથી આવ્યો છું ને મને ખાતરી છે કે જિમ્મી જીવતો હશે તો ચોક્કસ આવશે.’ આટલું કહીને પેલાએ દીવાસળીથી સિગાર સળગાવી.
દીવાસળીનાં ઝાંખા પ્રકાશમાં પેલાનો નિસ્તેજ, ચોરસ જડબા ધરાવતો ચહેરો પોલીસ ઓફિસરે જોયો. એની જમણી આંખની ભ્રમર નીચે ઈજાનું નાકનું નિશાન હતું. સુંદર હીરાજડિત ઘડિયાળમાં જોઈને એણે કહ્યું,
‘હવે ૧૦ વાગવામાં ૩ મિનિટની જ વાર છે.’
‘૧૦ વાચે એ નહીં આવે તો?’
‘તો વધુમાં વધુ અડધો કલાક તો રાહ જોઇશ જ!’
પોલીસવાળો પેલાને જોતો રહ્યો ને તરત મોં ફેરવી જતો રહ્યો. વીસેક મિનિટ બાદ એક ઊંચા-તળા માણસે ઝડપથી પેલાની પાસે આવીને પૂછ્યું,‘તું બોબ છે ને?’
‘હા! ને તું જિમ્મી વેલ્સ ને? મને ખાતરી હતી કે તું હયાત હશે તો મને મળવા આવીશ જ.’ બોબે જિમ્મીને ભેટીને કહ્યું,
‘બોબ, પશ્ચિમ બાજુ કેવી રહી લાઇફ?’
‘મેં જીવન પાસે માંચ્યું એના કરતાં ઘણું મળ્યું. પણ જિમ્મી યાર, તું બહુ બદલાયેલો લાગે છે. પહેલાં કરતાં થોડો ઊંચો દેખાય છે...અને તું કરે છે શું?’
‘હું સરકારી નોકરી કરું છું. ચાલ બોબ, આપણી જાણીતી જગ્યાએ જઈને જૂની યાદો વાગોળીએ.’ બેઉ આગળ વધ્યા અને સ્ટેજ પ્રકાશમાં આવતાં વેત જ બંનેએ એકબીજાની સામે જોયું. બોબ તરત થંબી ગયો.
‘ના...તું મારો મિત્ર જિમ્મી વેલ્સ નથી. ૨૦ વર્ષ એટલો ય લાંબો સમયગાળો નથી કે કોણનું રોમન પુરુષ જેવું અણીદાર નાક આમ ચપટું થઈ જાય.’
‘હા,પણ ૨૦ વર્ષ એટલો લાંબો સમય તો છે જ કે એક સારો માણસ ખરાબ થઈ શકે.... છેલ્લી ૧૦ મિનિટથી તારી ધરપકડ કરવામાં આવી છે, ‘સિલ્કી બોબ’! શિકાગો પોલીસે અમને વાપરવેસ સંદેશો મોકલ્યો, પણ આપણે પોલીસ સ્ટેશન જઈએ એ પહેલાં કોઇએ તને ચિઠ્ઠી મોકલાવી છે.’ પોલીસવાળાએ કહ્યું. બોબે ચિઠ્ઠી વાંચી:
પ્રિય બોબ,
હું નક્કી કરેલ મુજબ એ જગ્યાએ સમયસર પહોંચી જ ગયો હતો, પણ જ્યારે તે સિગાર માટે દીવાસળી સળગાવી ત્યારે એ પ્રકાશમાં મેં એવા માણસનો ચહેરો જોયો, જે શિકાગોમાં મોસ્ટ વોન્ટેડ હતો. એક પોલીસ અફસર તરીકે જાતે મારા દોસ્તની ધરપકડ કરતાં જીવ ના ચાલ્યો એટલે એટલે બીજાને મોકલીને એ કામ કરાવ્યું.
તારો જિમ્મી
આ છે વિખ્યાત લેખક ઓ. હેઝ્રીની આ અજરાઅમર વાર્તા, જે દોસ્તીની સૂક્ષ્મતમ સંવેદના બધાં કરી જાય છે. ‘હેપ્પી ફ્રેન્ડશિપ-ડે’

એડ-ટાઇટલ્સ:
આઢમઃ દોસ્તી એટલે?
ઈવઃ જેમાં આવો સવાલ પૂછવો ના પડે.

મોર્નિંગ

મ્યૂસિંગ

રાજ ગોસ્વામી

feedback@bombaysamachar.com

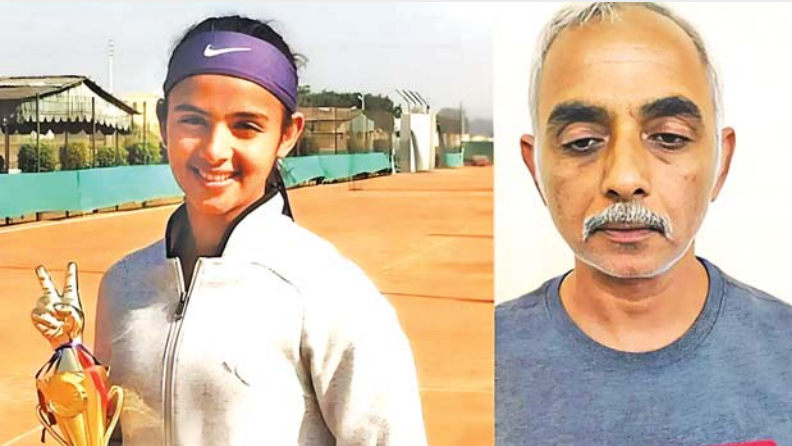
ભારતીય સમાજમાંથી ઘણીવાર એવા એવા સમાચાર આવતા રહે છે, જે આપણને આપણા સભ્ય હોવા પર શંકા પડવા લાગે. આપણે જહારો વર્ષોની ભવ્ય પરંપરાનું ગૌરવ લઈએ છીએ, આપણે ‘સારે જહાં સે અરઘ્ય હિંદોસ્તાન’નાં ગાન ગાઈએ છીએ અને આપણે દુનિયાની સૌથી મોટી વિકસિત લોકશાહીના હાકલા પડકાર કરતા રહીએ છીએ, પણ ક્યારેક આ પ્રગતિ ભ્રામક લાગે તેવું પણ બનતું હોય છે. જે સમાજમાં અને જેની પરંપરામાં સ્ત્રીને શક્તિ માનીને પૂજવામાં આવતી હોય, ત્યાં એક બાપ એની દીકરીને માત્ર એટલા માટે ગોળીઓ મારી દે કારણ કે સમાજના લોકો એને ‘ગિરા હુઆ બાપ’ કહીને મહેણાં મારતા હતા...

તો આવા સમાજને શું કહેવું? શું માતા-પિતા પોતાના બાળકોનો જીવ લઈ શકે? ૨૦૦૮માં, આરૂષિ તલવાર નામની યુવતીની એના જ ઘરમાં હત્યા થઇ ત્યારે આ સવાલ દેશે પૂછ્યો હતો. લોકોને ત્યારે વિશ્વાસ જ નહતો આવ્યો કે એક ડોક્ટર દંપતી, નૂપુર અને રાજેશ તલવાર એમની એકની એક દીકરીને એટલા માટે મારી નાખે, કારણ કે એ ઘરના નોકર સાથે ‘હળીમળી’ ગઈ હતી ? આરૂષિના મૃત્યુના ૧૭ વર્ષ પછી આ જ પ્રશ્ન ફરી ઊભો થયો છે.

દિલ્હી નજીક હરિયાણાના ગુરુગ્રામ સેક્ટરમાં દીપક યાદવ નામના પિતાએ એની ટેનિસ પ્રેમી દીકરી રાધિકાને પાછળથી ત્રણ ગોળીઓ ધરબી દીધી, તેને પારિવારિક મામલો કહીને આપણે આગળ વધી જઈએ તે ઉચિત નથી. આ ઘટના એ સમાજનું પ્રતિબિંબ છે જ્યાં આજે પણ સ્ત્રીના ખબા પર પરિવારની ઈજ્જત ઉજળી રાખવાનો ભાર છે. અને એવું પણ નથી કે આ કોઈ નફરતના ભાવથી થયું છે. એક બાપ એની દીકરીને એટલો બધો પ્રેમ કરતો હતો કે એનાથી સમાજનાં મહેણાં સહન ન થયાં અને એણે મહેણાં મારનારા લોકો તરફ બંદૂક તાકવાને બદલે પોતાની દીકરી પર જ નિશાન સાધ્યું, કારણ કે લોહીનો સંબંધ એ બાપને એ અધિકાર આપતો હતો. અથવા એવું કહો કે ઘર-સમાજની ઈજ્જતનું રક્ષણ કરવા માટે દીકરીનું બલિદાન આપી દેવા બદલ એ જ સમાજ તેને મેડલ આપવાનો હતો!

આ મામલો મીડિયામાં ચચ્યો તે પછી એવા પણ લોકો આગળ આવ્યા હતા, જેમણે જાત-ભાતનાં અન્ય કારણો અને તર્ક આપીને બાપના કૃત્યને ઉચિત ઠેરવ્યું હતું. સાચું કે ખોટું, ગમે તે કારણ હોય, છતાં એક બાપ એની જુવાન જોધ દીકરીને એક નહીં પણ ત્રણ ત્રણ ગોળીઓ કેવી રીતે મારી શકે ? એ કેવી માનસિકતા હશે? એ કેવા સમાજનો દબાવ હશે? ટ્રેજેડી તો જુવો કે જે સમાજ સ્ત્રીઓને ભણવા માટે અને આગળ વધવા માટે પ્રોત્સાહન આપવાની વાત કરે છે એ જ સમાજમાં એક દીકરી નામના મેળવે છે તો લોકોને ખરાબ લાગે છે અને એના બાપને મહેણાં મારે છે. એ નિર્દયી સમાજે એક બાપનું ઘરની બહાર નીકળવાનું કેટલું મુશ્કેલ

રાધિકા હત્યાકાંડ: આપણા ફૂર સમાજે એક બાપની પણ હત્યા કરી છે!

પુત્રી રાધિકાની નિર્મમ હત્યા એના બાપ દીપક યાદવે કરી: સમાજે બાપને આવો નિષ્ફુર બનાવ્યો?

કરી દીધું હશે કે બાપે બંદૂક ઉઠાવવી પડી!

પિતાએ પોલીસમાં કરેલા એકરાર અનુસાર, ‘મારી દીકરી રાષ્ટ્રીય ચેમ્પિયન હતી. ખભાની ઈજા પછી એણે પોતાની એકેડેમી શરૂ કરવાનું નક્કી કર્યું. જ્યારે હું દૂધ લેવા મારા ગામ વઝીરાબાદ જતો ત્યારે લોકો મને કપકો આપતા. લોકો કહેતા : ‘તું કેવો બાપ છે.. તારી દીકરીની કમાણી પર જીવી રહ્યો છે!’ મારું આત્મસન્માન ઘવાતું હતું. મને તે ગમતું નહોતું, એટલે મેં દીકરી રાધિકાને એકેડેમી બંધ કરવાનું કહ્યું હતું, પરંતુ એણે મારી વાત સાંભળી નહીં, તેથી મેં એને ગોળી મારી દીધી....!’

દુનિયામાં કોઈ એટલું મોટું કારણ નથી હોતું કે એક પિતા દીકરીને મારી નાખે. બીજું કંઈ નહીં, પણ માતા-પિતાએ એમનાં સંતાનોને ભાવનાત્મક ટેકો આપવો જોઈએ. જો દીકરીના પૈસે જીવવાનું આકરું લાગતું હોય તો અલગ થઇ જવું જોઈએ અને દીકરીને એની અલગ જિંદગી જીવવા દેવી જોઈએ. હત્યાથી શું મળે? બીજી તરફ, દીકરાની કમાણી ખવાય, ના ખવાય એ ભેદ પણ શું કામ હોવો જોઈએ? દીકરીને દીકરાની સમોવડી ગણતા હોઈએ તો એ પણ ઘરમાં આર્થિક યોગદાન આપે તે આવકાર્થ ન હોય? અને લોહીના સંબંધનું શું? કહેવાય છે કે એક પિતા એના દીકરા કરતાં દીકરી પ્રત્યે વધુ લાગણીશીલ અને પક્ષપાતી હોય છે, પણ અહીં જે પિતાએ સાત વર્ષની ઉંમરથી જેને ટેનિસ શીખવાડ્યું હોય તે એક દિવસ ‘લોકો શું કહેશે?’ના તનાવમાં આવી જઈને એ જ દીકરીનો જીવ લઇ લે તો આપણને પ્રેમ પરથી જ

આ ફેન્ડલી ઈન્ડેક્સ દર્શાવશે ક્યાં રાજ્ય ઈન્વેસ્ટમેન્ટ માટે ઉત્તમ છે?

આમ તો રોકાણકારો તો પોતાની રીતે આ વિશે જાણકારી મેળવતા રહે છે, પણ હવે કેન્દ્ર સરકાર આ દિશામાં માર્ગદર્શન મળી રહે એ હેતુ સાથે રાજ્યોનો એક ઈન્વેસ્ટમેન્ટ ફેન્ડલી ઈન્ડેક્સ લોન્ચ કરી રહ્યું છે

જરૂરી રોકાણ અને સંચાલનમાં સરળતા અને અનુપાલનના આધારે રાજ્યમાં રોકાણ કરવામાં મદદગાર સાબિત થશે. આ ઇન્ડેક્સ રાજ્યોને તેમના કાર્યક્ષેત્રમાં સુધારો કરવા માટે પણ પ્રોત્સાહિત કરશે, જેના પરિણામે સમગ્ર ભારતનું એકંદર રોકાણ વાતાવરણ સુધરશે. ‘નીતિ આયોગે’ તમામ રાજ્યો અને કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોમાંથી ૩૯તા એકઠાં કર્યો છે અને રાજ્યોના રેન્કિંગ પર પહોંચવા માટે પારદર્શક પદ્ધતિનું પાલન કરી આ ઇન્ડેક્સ રજૂ કરાશે.

સમાન વિકાસનું લક્ષ્ય

સરકારનું ધ્યાન એ સુનિશ્ચિત કરવાનું છે કે દેશના રાજ્યોના તમામ પ્રદેશ એક સાથે વિકાસ પામે, ફક્ત થોડા વિસ્તારો કે રાજ્યો જ નહીં. દેશભરમાં એકંદર રોકાણ મિત્રતાપૂર્ણ વાતાવરણ રાષ્ટ્રીય ઉત્પાદન મિશનને નોંધપાત્ર પ્રોત્સાહન આપશે. આમ જોઇએ તો હાલ દક્ષિણ અને પશ્ચિમી રાજ્યો દેશના અન્ય ભાગો કરતાં રોકાણ આકર્ષવામાં, ખાસ કરીને ઓટોમોબાઇલ, ઇલેક્ટ્રોનિક્સ અને મોબાઇલ ફોનના ઉત્પાદનમાં આગળ પડતું સ્થાન ધરાવે છે. ‘ઇકોનોમિક એડવાઇઝરી કાઉન્સિલ’ દ્વારા વડા પ્રધાનને મોકલવામાં આવેલા એક દસ્તાવેજ મુજબ આવો ઇન્ડેક્સ રાજ્યોને તેમના રેન્કિંગમાં સુધારો કરવા માટે પ્રોત્સાહિત કરશે. ૨૦૨૩-૨૪માં પાંચ રાજ્ય કાર્પોરેટ, આંધ્ર પ્રદેશ, તેલંગણા, કેરળ અને તામિલનાડુ સામૂહિક રીતે ભારતના કુલ સ્થાનિક ઉત્પાદનમાં લગભગ ૩૦% હિસ્સો ધરાવે છે. નાણાપ્રધાન નર્મલા સીતારમણે ૨૦૨૫-૨૬ માટેનું બજેટ રજૂ કરતી વખતે સરકાર ૨૦૨૫માં રાજ્યોનો રોકાણ મિત્રતા ઈન્ડેક્સ લોન્ચ કરશે એવી જાહેરાત કરી હતી.

ઈન્વેસ્ટમેન્ટ ફેન્ડ્લી હોવાનાં માપદંડ

રોકાણની અસરકારકતા પર રાજ્યોની કામગીરીને માપવા માટે રોકાણ મિત્રતા ઇન્ડેક્સ માનવશક્તિ, માળખાગત સુવિધાઓ, જમીનની ઉપલબ્ધતા, અનુપાલનને નિર્ણાયક પરિબળો ગણાશે અને એનું વેટિંજ (પ્રભાવ) આ ઇન્ડેક્સમાં હશે. તેના કારણે રોકાણ માટે શ્રેષ્ઠ રાજ્યોને ઓળખવામાં આ ઇન્ડેક્સ મદદરૂપ થશે. ‘નીતિ આયોગ’ એવી અપેક્ષા રાખે છે કે આનાથી ભારતમાં એકંદરે રોકાણ માટેની સાનુકૂળતા વધશે અને રેન્કિંગ સુધારવા માટે જરૂરી પગલાં લેવા માટે રાજ્યોને પ્રોત્સાહન મળશે.

જોખમનાં પરિબળ ક્યાં?

વડા પ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીને સમગ્ર દેશમાં એક સમાન વિકાસ થાય એમાં રસ હોવાથી ૨૦૨૪માં રાજ્યો માટે રોકાણકાર-મૈત્રીપૂર્ણ ચાર્ટર વિકસાવવા એમણે ‘નીતિ આયોગ’ને નિર્દેશ આપ્યા પછી આ જાહેરાત કરવામાં આવી હતી.

એવી અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે કે રાજ્યોની કામગીરી તક અને જોખમના બે પ્રાથમિક પરિમાણના આધારે માપવામાં આવશે. આ સાથે ૩૫%ના વેટિંજ સાથે જોખમના પરિમાણોમાં ડુંદરતી જોખમ, નિયમનકારી જોખમ, નાણાકીય જોખમ અને સંસ્થાકીય અસરકારકતા જેવા પરિબળોનો સમાવેશ થશે. આમ આ ‘ઈન્વેસ્ટમેન્ટ ફેન્ડલી ઈન્ડેક્સ’ દેશના તેમ જ રાજ્યોના વિકાસને માપવામાં અને તેને આધારે વિદેશી તેમ જ સ્થાનિક રોકાણકારો માટે માર્ગદર્શક રૂપ બનશે. રાજ્યોમાં પણ આને કારણે તંદુરસ્ત હરીકાઈ આકાર પામશે એવું કહી શકાય.

શું સરસવનું તેલ ચહેરા પર લગાવી શકાય?

કરચલીઓ અને કાઘ-ઘબ્બાથી રાહત

નિયમિત રીતે ચહેરા પર સરસવનું તેલ લગાવવાથી કરચલીઓ અને કરચલીઓ ઓછી થાય છે. વાસ્તવમાં સરસવા તેલમાં એન્ટી-ઓક્સિડન્ટ અને એન્ટી-એજિંગ ગુણધર્મો હોય છે, જે કરચલીઓ અને ફાઇન લાઇન્સ જેવા અકાળ વૃદ્ધત્વના ચિહ્નોને ઘટાડવામાં મદદરૂપ થઈ શકે છે.

ગેરફાયદા?

કેટલાક લોકોને સરસવનું તેલ લગાવવાથી એલર્જી થઈ શકે છે, જેના કારણે તેઓ બળતરા, દુખાવો, ખંજવાળ અને લાલાશની ફરિયાદ કરી શકે છે.

સરસવનું તેલ થોડું જાડું અને ભારે હોય છે, જેના કારણે તે ત્વચાના છિદ્રોને બંધ કરી શકે છે. આવી સ્થિતિમાં ખીલ અથવા બ્રેકઆઉટ થવાની શક્યતા વધી જાય છે. જો તમે સરસવનું તેલ લગાવ્યા પછી તડકામાં બહાર જાઓ છો, તો સનબર્ન થવાનું જોખમ રહેલું છે. કારણ કે તે સૂર્યના તીવ્ર કિરણોથી ત્વચાને સંપૂર્ણપણે સુરક્ષિત કરવામાં સક્ષમ નથી. આવી સ્થિતિમાં, તડકામાં બહાર નીકળતા પહેલા ચહેરા પર સરસવનું તેલ ન લગાવો. ■

ઈકો-સ્પેશિયલ

જયેશ ચિતલિયા

feedback@bombaysamachar.com

તાજેતરના એક સત્તાવાર અહેવાલ મુજબ વિદેશી રોકાણ આકર્ષવામાં મહારાષ્ટ્ર ગુજરાત કરતાં આગળ છે. જો ગુજરાતના વિકાસના ઢગલાબંધ ગુણો ગવાતા હોય તો તેને રોકાણ માટેનું આકર્ષક ડેસ્ટિનેશન પણ ગણવામાં આવતું હોય તો ગુજરાત પાછળ કેમ? એવો સવાલ થવો જોઈએ.

ખેર, આપણે અહીં માત્ર ગુજરાત અને મહારાષ્ટ્રની તુલના કે ઈર્ષ્યા કરવી નથી, પણ એક રાજ્ય વિકાસના સતત પ્રયાસ કરતું હોય તેમ છતાં પાછળ કેમ રહી જાય એનું મનોમંથન ત્યાંની રાજ્ય સરકારે જરૂર કરવું જોઈએ...

અલબત્ત, દરેક રાજ્યના પોતાના પ્લસ-માઈનસ પોઈન્ટ હોય છે. આ અભ્યાસમાં સહાયરૂપ થાય એવા એક કદમ સ્વરૂપે રાજ્યોનો એક ઈન્વેસ્ટમેન્ટ ફેન્ડલી ઈન્ડેક્સ લોન્ચ થવાનો છે, જેને ટૂંકા નામે ‘IFI’ (ઈન્વેસ્ટમેન્ટ ફેન્ડલી ઈન્ડેક્સ) ઓફ સ્ટેટસ કહે છે. આ ઈન્ડેક્સ જે-તે રાજ્ય આર્થિક વિકાસ, રોકાણ પ્રવાહ અને બિઝનેસ ગ્રોથ બાબતે કેવું અને કેટલું સફળ છે તેનું મુલ્યાંકન દર્શાવશે. આની ગણતરીની એક ચોક્કસ પદ્ધતિ રહેશે, પણ આપણે એ ટેક્નિકલ બાબતમાં કે ગણિતમાં પડયા વિના તેના મુખ્ય કારણ સમજવા જોઈએ. ડિસેમ્બર ૨૦૨૪ સુધીના આંકડાને આધારે જોવાય તો સીધું વિદેશી રોકાણ આકર્ષવામાં મહારાષ્ટ્ર દેશનું અગ્રણી રાજ્ય છે. ત્યારબાદ કર્ણાટક, ગુજરાત, દિલ્હી અને તામિલનાડુ આવે છે. મહારાષ્ટ્રની આ સફળતામાં બહુ મોટો યશ મુંબઈને જાય છે. જેમ શેરબજારના ઈન્ડેક્સ ચોક્કસ સંકેત આપે છે તેમ રાજ્યોનો ‘ઈન્વેસ્ટમેન્ટ ફેન્ડલી ઈન્ડેક્સ’ પણ ચોક્કસ સંકેતો આપશે.

૨૦૩૦ સુધીમાં ક્યાં પહોંચાશે?

ભારત હાલ ૨૦૩૦ સુધીમાં વિશ્વના ત્રીજા વિશાળ અર્થતંત્ર બનવા તરફ આગળ વધી રહ્યું છે ત્યારે સરકારનું આ કદમ મહત્વનું ઈન્ડિકેટર બનશે એમ જણાય છે. ‘એસ એન્ડ પી ગ્લોબલ માર્કેટ ઈન્ટેલિજન્સ’ના અભ્યાસ મુજબ ભારતનો જીડીપી નાણાકીય વરસ ૨૦૩૦-૩૧ સુધીમાં બમણો થઈને સાત લાખ કરોડ ડૉલરને પાર કરી જશે એવો અંદાજ છે. ભારત ઉત્પાદન ક્ષેત્રનું હબ બની રહ્યું છે, જેના પુરાવા રૂપે વરસ ૨૦૨૪-૨૫માં વિદેશી સીધા રોકાણ મામલે તેનો વૃદ્ધિ દર ૧૮ ટકા રહ્યો છે. તેમાં વળી મહારાષ્ટ્ર કુલ સીધા વિદેશી રોકાણમાં અગ્રક્રમે રહ્યું છે...

ઈન્ડેક્સમાં ક્યાં પરિબળો હશે?

રાજ્યોના મિત્રતા ઇન્ડેક્સ રોકાણો આકર્ષવા માટે મહત્વની સંસ્થા ‘નીતિ આયોગ’ આ મિત્રતા ઇન્ડેક્સની પ્રથમ

આવૃત્તિ ઓગસ્ટમાં લોન્ચ કરશે, જે કંપનીઓને કુશળ માનવશક્તિની ઉપલબ્ધતા,

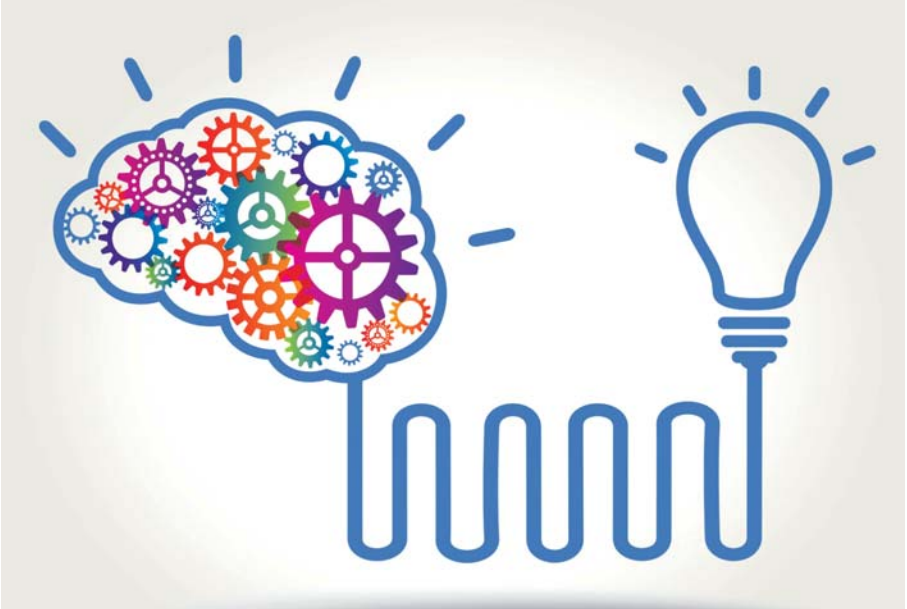

બ્રાન્ડ બનશે બિઝનેસ વધશે

સમીર જોશી

feedback@bombaysamachar.com

બદલાવને પારખીને એનો ગુણાકાર કરો...

ગયા અઠવાડિયે એક જાણીતી ટીવી ચેનલની સિનિયર ટીમ સાથે ચર્ચા ચાલી રહી હતી. ચર્ચા દરમિયાન પૂછવામાં આવ્યું : ‘આજની તારીખે અમારી સ્પર્ધા કોની સાથે છે તે કહી શકો?’

આપણે સહજ ભાવે ધારીએ કે બીજી ટીવી ચેનલો અને તેનાથી આગળ OTT ચેનલ્સ , યુટ્યુબ વગેરે. જવાબ મળ્યો બ્રાન્ડ ડેટાના સહારે, જે ટીવી ચેનલ્સ પર ખર્ચ કરતી હતી તે હવે ઓનલાઇન શોપિંગ સાઈટ અને ક્લિક કોમર્સ પર કરે છે. કારણ સરળ છે, આ ચેનલ્સ પોતાના પ્લેટફોર્મ પર એક કરવાની સામે નિશ્ચિત સેલની ખાતરી આપે છે. આવા સમયે કોઈપણ સમજદાર વ્યક્તિ પોતાનું બજેટ આ પ્લેટફોર્મ પર વધારી દે અને ટીવી પર ઓછુ કરી દે. આજે વાત આવા બદલાવની કરવાની છે, જે આપણે ધારીએ તેના કરતાં અલગ જ અનુભવ કરાવે છે.

સૌપ્રથમ આજે ઇનસાઈટ આધારિત વેચાણની જરૂર છે. પહેલા વેપારીઓ પ્રોડક્ટ વિશેની માહિતી આપી માલ વેચતા હતા. આજે વેબ પર લગભગ બધી માહિતી ઉપલબ્ધ છે તો તમે નવું શું કહેશો જ્યારે ગ્રાહક માલ ખરીદવા આવશે? આવા સમયે ઇનસાઈટ આધારિત વેચાણનો વિચાર કરવો પડશે.

આ ઇન્સાઇટ આધારિત વેચાણ સરળતાથી સમજીએ તો બ્રાન્ડની ખરી તકલીફ શું છે અને તે બ્રાન્ડના ગ્રાહકોની વિશેષ માહિતીઓ મેળવી કઇ રીતે તકલીફનું નિવારણ લાવી શકાય તેની વાતો કરવી. આને ઉઠાહરણ દ્વારા સમજવાનો પ્રયત્ન કરીયે, જેમકે આજે લોકો પાસે સમય નથી. આ સમસ્યા છે. તેનો ઉકેલ રેડી ટુ ઈટના પેકેટ્સ આવ્યા, માઇક્રોવેવ ઓવન આવ્યા વગેરે. આ સમસ્યાના ઉકેલ માટે વિવિધ પ્રોડક્ટ લાવ્યા. બધા કહી રહ્યા છે કે સમય નથી તો તે મુજબના ઉત્પાદનો બનાવો. હવે એક બ્રાન્ડ આવી, જેણે કન્ઝ્યુમરના ડેટાનો વ્યવસ્થિત રીતે અભ્યાસ કર્યો અને ઇનસાઈટ મેળવી તારણો કાઢ્યા કે સમય નથી તે હકીકત છે,પણ આજે કન્ઝ્યુમર ઘરથી દૂર રહે છે તે પછી અભ્યાસાર્થે હોય કે નોકરી ધંધા માટે. બીજુ એને ખાવાનું બનાવતા મોટે ભાગે નથી આવડતું અથવા બનાવવું નથી ગમતું, પણ હકીકત એ છે કે એને ઘરનું ખાવાનું જોઈએ છે. તો આ કંપનીએ રેડી ટુ ઈંટ સાથે સરળતાથી ઈડલી કે મેટુ વડા સીધા તેલમાં નાખી તે જ આકાર અને સ્વાદ મળે તેવાં ઉત્પાદનો લાવ્યા. બસ, કન્ઝ્યુમર પુરા ને માલ વેચવા લાગ્યો.

આમ તમે કઇ રીતે ડેટાનો ઉપયોગ કરી ઇનસાઈટ મેળવો છો જેના દ્વારા કન્ઝ્યુમરને જે જોઈએ છે, તે જાણે છે પણ તે કહી નથી શકતો તેવી વાતો એના જીવનમાં લાવો...

ભરોસો ઉઠી જાય.

સમાજની આ મુસીબત છે. ‘લોકો શું કહેશે’ એવો ભાવ આપણે ધારીએ છીએ તે કરતાં વધુ ફૂર રીતે સ્ત્રીઓનો દુશ્મન બની ગયો છે. સ્ત્રી પોતાની રીતે કામ પસંદ કરી ન શકે, પોતાની રીતે લગ્ન કરી ન શકે, પોતાની રીતે મિત્રો બનાવી ન શકે, ઈચ્છા હોય તે પ્રમાણે કપડાં પહેરી ન શકે, ક્યાંય આવી-જઈ ન શકે... કારણ કે ઘરના લોકોએ એક પ્રશ્ન સતાવતો હોય છે: લોકો શું કહેશે?

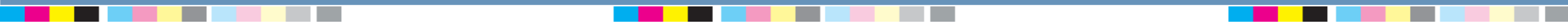
રાધિકાની વોટ્સએપ ચેટમાંથી એ પણ બહાર આવ્યું છે કે ઘણા પ્રતિબંધોનો સામનો કરી રહી હતી. એને બે મહિના માટે વિદેશ જવું પડ્યું હતું, પસંદગી ઓસ્ટ્રેલિયા કે દુબઈ વચ્ચે હતી. રાધિકાએ એના કોચને આ કહ્યું હતું. આનો અર્થ એ થયો કે તમામ સુખ-સુવિધાઓની વચ્ચે પણ એના પર સમાજની વિચારસરણી લાદવામાં આવી હતી. એક ચેટમાં રાધિકા કોચને કહે છે : ‘બસ, થોડું ખુલીને જીવવું છે.’ એણે કોચને વિનંતી કરી હતી કે એકેડેમીમાં થોડાં બાળકોને મોકલે જેથી તેનું કામ ચાલતું રહે.

રાધિકાની હત્યા ઊંડા સામાજિક સવાલો ઊભા કરે છે. આ ઘટના જૂની માનસિકતા અને નવી પેઢીની સ્વતંત્રતા વચ્ચેના સંઘર્ષને ઉજાગર કરે છે. જ્યારે એક દીકરી પોતાની મહેનત સાથે આગળ વધે છે, પોતાના નિર્ણયો જાતે લે છે, ત્યારે એ જ સમાજને, એ જ પરિવારને ખટકવા લાગે, જેને એક સમયે એની સફળતા પર ગર્વ હતો. શું દીકરીની સફળતા અને આઝાદી એટલી મોટી ભૂલ છે કે એને એક બાપે આ રીતે મૃત્યુદંડ આપવો પે?

એક કિસાસશીલ સમાજ ત્યારે જ વિકાસનું લક્ષ્ય હાંસલ કરી શકે, જ્યારે તે બદલાતા સમયનાં નવાં મૂલ્યોને આવકારે અને પરિવર્તનને તેના પ્રગતિશીલ અંતઃકરણ સાથે સંતુલિત કરે. ઘણીવાર નવી પેઢી પરિવર્તનમાં પોતાની જગ્યા કરવા માટે સમયની જરૂરિયાતો અનુસાર અનુકુળ થવાનો પ્રયત્ન કરતી હોય છે, પરંતુ તેની સામે જૂની પેઢીની સંકુચિત માનસિકતા એક દીવાલ બનીને આવી જાય છે.

આવા અવરોધો કેટલીકવાર એટલા કઠોર હોય છે કે એ માનવીય સંવેદનાઓ માટે કોઈ જગ્યા છોડતા નથી અને પોતાની વિવેકબુદ્ધિથી પોતાનું ભવિષ્ય પસંદ કરતા યુવાનોને રોકવા માટે હિંસાનો આશરો લે છે. રાજેશ ખન્નાએ ભલે ‘અમર પ્રેમ’માં શર્મિલાને સલાહ આપી હોય કે ‘કુછ તો લોગ કહેંગે, લોગો કા કામ હૈ કહેના, છોડો બેકાર કી બાતો મેં બીત ન જાયે રેના,’ લોકોની વાતોથી પીછો છોડવો કેટલો અઘરો છે તે રાધિકાના કિસ્સામાં સાબિત થયું છે.

એક પિતાનો અહં કેટલો મોટો હશે કે એની સંવેદનાને કચડી ગયો? એનાથી પણ આગળ, એક સમાજની ઈજ્જત કેટલી મોટી હશે કે બાપને આટલો નિષ્ફુર બનાવી દીધો? ગુરુગ્રામની આ ઘટનામાં માત્ર એક બાપે એની દીકરીની હત્યા નથી કરી, એક સમાજે એક બાપની પણ હત્યા કરી છે. ■

આજની યુવા પેઢી સહિત તમામ જનરેશન લોકોમાં પોતાની મેંદા વગરની ફૂકીઝ, કેક, પેસ્ટ્રી અને ચોકલેટ સહિતની સ્વાદિષ્ટ વાનગીઓનો ચટકો લગાવ્યા બાદ કોર્પોરેટ સેક્ટરમાં ધીમે ધીમે પણ મક્કમ ગતિએ આગળ વધી રહેલા ફૂકી કેક કમ્બલના સ્થાપક ૪૫ વર્ષના યુવા ઑન્ટ્રપ્રેન્યોર શ્વેતા મુત્રેજા-અગ્રવાલને તાજેતરમાં તેમના નવા ઓઘોગિક સાહસ બદલ ઈકોનોમિક્સ ટાઈમ્સ એફ એન્ડ બી લીડરના અવોર્ડથી નવાજવામાં આવ્યા છે.

આજના જમાનામાં તગડી કોમ્પિટિશન વચ્ચે કેક ને ફૂકીઝના ક્ષેત્રમાં કાઠું કાઢી રહેલા બેકિંગ ક્વીને શ્વેતા મુત્રેજા-અગ્રવાલ આજે પોતાના હાથે જ ઘરમાં ખાસ બનાવેલા કિચનમાં ઈંડા વગરની હેલ્થી કેક-ફુકીઝ જેવી બેકરી આઈટમ્સ, ચોકલેટ, પેસ્ટ્રી જેવી અનેક સ્વાદિષ્ટ વાનગીઓ બનાવે છે. તેમની પાસે ખાસ તાલીમ પામેલો નાનો સ્ટાફ પણ છે. શ્વેતાના હાથના બનેલી ફૂડ પ્રોડક્સ ખાવાના શોખીનોને ઘેલા કરી મૂક્યા છે. નાનપણનો ફૂકિંગનો શોખ આજે તેમની માટે એક પેશન બની ગયો છે અને તેમના આ સાહસ તેમની પેશન્સ અને મહેનતને કારણે આજે તેઓએ નાની ઉંમરે મોટું નામ કમાવ્યું છે.

કોવિડ મહામારી દરમ્યાન લોકડાઉનમાં અનેક લોકોના ઉદ્યોગ-ધંધા પડી ભાંગ્યા હતા ત્યારે શ્વેતા મુત્રેજા ફૂકિંગ પ્રત્યેના તેમના પેશનને એક નવી દિશામાં લઈ જવામાં સફળ રહ્યા હતા. કોવિડ મહામારી પહેલા તેઓએ ફૂકિંગ કરતા હતા પણ લોકો સુધી પોતાના ફૂડ પ્રોડક્ટ્સ લઈ જવા માટે તેઓ હજી ચોક્કસ કંઈ વિચારે તે પહેલા જ તેમના એક મિત્રએ તેમના માટે હેલ્થી કેક બનાવવાનો ઓર્ડર આપ્યો હતો. કોવિડના કારણે લોકડાઉન હોવાથી બહાર દુકાનો બધી બંધ રહેતી હોવાને કારણે કેક બહારથી મળે એવી શક્યતા જ નહોતી. એવા સમયે મિત્રએ આપેલો કે કનો ઓર્ડર પફેક્ટ હોવો જોઈએ તે માટે તેઓ માટે પૂરા દિલથી મહેનત કરીને તેમણે ૫૦ બોક્સ બનાવીને આપ્યા અને એ હેલ્થી

યંગ ઑન્ટ્રપ્રેન્યોર અવોર્ડથી નવાજાયેલા શ્વેતા મુત્રેજા-અગ્રવાલની ટેસ્ટી કેક, ચોકલેટ, ફૂકીઝની પેશકશ

કેક લોકોને એટલી બધી ભાવી કે ત્યારપછી કોઈ દિવસ તેમણે પાછળ વળીને જોયું નથી.

ફૂકિંગ ક્ષેત્રમાં આવવા પહેલા શ્વેતા પીઆર પ્રોફેશનમાં હતા. વાર તહેવારે નવા નવા ફૂડ પ્રોડક્ટ્સ સાથે લોકો સુધી પહોંચનારા શ્વેતા દિવાળી હોય કે ગણેશોત્સવ હોય લોકોને નવું આપવામાંથી કોઈ દિવસ પાછળ નહીં હટે. આવતા અકાડિયામાં રક્ષાબંધન છે તે માટે પણ તેઓ પોતાના નવા મેન્યુ સાથે હાજર થઈ ગયા છે. અલગ અલગ પ્રાર્થિત રેન્જમાં ૧,૦૦૦ રૂપિયાથી લઈને ૩,૨૦૦ રૂપિયા સુધીના તેમણે રક્ષાબંધન માટે હેમ્પર રાખ્યાં છે.

સંપૂર્ણ રીતે એગલેસ ખાદ્યપદાર્થ બનાવનારા શ્વેતાના જણાવ્યા પ્રમાણે હાલમાં દુબઈ ચોકલેટનો ટ્રેડ ચાલી રહ્યો છે. કોનાકા ચોકલેટ અને કોનાકા ચીઝકેક માટે તેમના મોટા પ્રમાણમાં ઓર્ડર આવી રહ્યા છે. આ સાથે જ તેઓ હવે ધીમી પણ મક્કમ ગતિએ કોર્પોરેટ સેક્ટરમાં નાના સ્તરે કેટરિંગના ઓર્ડર લેવાનું ચાલુ કર્યું છે. શ્વેતાના જણાવ્યા પ્રમાણે તેમના પપ્પાનું હંમેશાથી સપનું રહ્યું હતું કે તેણે બનાવેલી ડિશનો લોકો આનંદ ઉઠાવે અને તેમનું આ સપનું તેઓ ચોક્કસ એક દિવસ પૂરું કરશે. નાનપણથી જ ફૂકિંગ પ્રત્યે એક અલગ પ્રકારનું આકર્ષણ ધરાવતા શ્વેતા ફૂકીઝ અને કેક, ચોકલેટ સહિતની અનેક બેકરી

આઈટમમાં પોતાની આગવી ઓળખ ધરાવે છે. એ સિવાય કેટો, વિગન અને સુગર ફ્રી, ગ્લુટન ફ્રી અને જૈન બેકિંગ આઈટમ્સ પણ તેઓ બનાવે છે. તેમને આ ફૂકિંગ પ્રત્યેનો શોખ તો ગળથૂંથીમાં જ મળ્યો હતો. શ્વેતાના કહેવા મુજબ નાનપણમાં

પપ્પા, મમ્મી, ફોઈઓ અને ઘરમાં કાકી દ્વારા બનાવવામાં આવતી રસોઈ અને નવા નવા ખાદ્યપદાર્થને જોઈને તેઓ પણ નાનપણથી મલબરી પાઈ બેક, બટર ફૂકીઝ, અલ્મન્ડ રોડ, નોગટ બાસ્કેટ જેવી બેકડ વાનગીઓ બનાવતા શીખી ગયા હતા. પોતાની આ વાનગીઓ શ્વેતા અકબર અલી અને રશ્મી ઉદય સિંહની દુકાનમાં સપ્લાય કરતા હતા.

સતત નવા નવા એક્સપરીમેન્ટ કરનારા શ્વેતાના જણાવ્યા પ્રમાણે નાનપણથી કિચનમાં વૂસી જઈને કંઈ નવું બનાવવાની તેમનામાં પ્રબળ ઈચ્છા રહી હતી. તેમના પપ્પા ઓફિસથી સાંજે ઘરે આવતા અને સીધા રસોડામાં જઈને તેમની માટે જમવાનું બનાવતા અને તેમના હાથમાં જે ટેસ્ટ હતો તે આજે હોટલના જમવામાં પણ નહીં મળશે. તેમના પપ્પાને રસોડામાં રાંધતા જોઈને નાનપણથી તેમને પણ ફૂકિંગ પ્રત્યે શોખ તો જાગ્યો જ હતો પણ પ્રોફેશનલ સ્તરે કંઈ કરવાનો હજી વિચાર્યું તો નહોતું છતાં ૨૦ વર્ષ પહેલા સોફિયા કોલેજ ઓફ પોલિટેક્નિકલ કોલેજમાંથી બેકિંગમાં ડિપ્લોમા કોર્સ કરી નાખ્યો હતો. પછી એગલેસ બેકિંગનો કોર્સ કરવા માટે તેમણે સ્કૂલ ઓફ યુરોપિયનમાં એડમિશન લીધું હતું. ફૂકેતના ધ ફૂકિંગ ક્લાસ પણ તેમણે કર્યા છે.

ફૂકિંગ ફીલ્ડ એક એવું છે જેમાં તમારા ક્લાયન્ટને સતત કંઈ નવું આપતા રહેવું પડે છે. શ્વેતાના જણાવ્યા મુજબ તેમને ટ્રાવેલિંગનો ખૂબ શોખ છે એટલે તેઓ જે દેશમાં જાય ત્યાં જઈને ત્યાંની રેસિપી લઈને

જ આવવી એવો એક નિયમ જ થઈ ગયો છે. શ્રીલંકા ગયા ત્યારે શ્રીલંકન અને ઈટલી ગયા તો ત્યાંથી ઈટાલિયન અને થાઈલેન્ડ ગયા તો ત્યાંની થાઈ વાનગીઓ બનાવતા શીખી ગયા છે.

શ્વેતાના જણાવ્યા મુજબ તેમના પપ્પાની કહેલી વાતને હંમેશા યાદ રાખી છે, જેમાં કોઈ પણ વાનગી બનાવતા સમયે તાજા ઈન્ગ્રેડિયન્ટ્સ વાપરવા. તેનાથી ટેસ્ટ તો રહે છે પણ તે આરોગ્ય માટે પણ હેલ્થી રહે છે. શ્વેતાના જણાવ્યા મુજબ તેઓએ ડાયાબિટીકના દર્દીથી લઈને અન્ય ગંભીર બીમારી ધરાવતા દર્દીઓ માટે પણ ખાદ્યપદાર્થ બનાવ્યા છે. માતા-પિતા પણ તેમના બાળક ને મેંદાના ખાદ્યપદાર્થથી દૂર રાખવાનું પસંદ કરે છે. એટલે જે આ બધી બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને મેંદો નહીં પણ

મિલેટ્સનો ઉપયોગ કરે છે. એટીશીએલ કે મોન્ક ફૂટ જેવા નેચરલ

સ્વિટનર્સનો

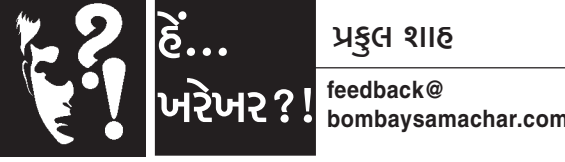
પણ તેઓ ઉપયોગ કરે છે. ખાદ્યપદાર્થ બનાવવામાં તેઓ કોઈ પણ પ્રકારની ગુણવત્તામાં બાંધછોડ કરતા નથી. તેઓ વિગન ફૂડ પણ બનાવે છે, જેમાં તેમની પાસે અલ્મન્ડ મિલ્સ, કોકોનટ મિલ્ક્ની કેકના પણ ઓપ્શન છે.

શ્વેતાના ફૂડ પ્રોડક્ટ્સ મુંબઈગરાની સાથે જ બોલિવૂડમાં પણ અનેક કલાકારોમાં માનીતા છે. શ્વેતાએ અત્યાર સુધી બોલિવૂડમાં અભિષેક બચ્ચન, ઐશ્વર્યા રાય-બચ્ચન, ઈશા દેઓલ, વિદ્યા બાલન, કોંકણા સેન-શર્મા જેવા અનેક સેલેબ્સ માટે ગિફ્ટ હેમ્પર બનાવ્યા છે. હેલ્થ અને હાઈજિનને શ્વેતા પ્રાથમિકતા આપવામાં માને છે. ■

અહીં ઓર્ડર્ આપી શકો છો

ખાવાના શોખીનો તેમને વોટ્સએપ, ફોન નંબર સહિત ઈન્સ્ટાગ્રામ પર ઓર્ડર આપતા હોય છે. શ્વેતાને ૯૮૧૯૮૪૪૦૧૩ નંબર પર વોટ્સએપ પર મેસેજ કરીને ઓર્ડર આપી શકાય છે અથવા kookiecakecrumble પર ઓર્ડર કરી શકાય છે.

હળાહળ ઝેરીલા સાપવાળા ટાપુ પર માનવીને પ્રવેશ નથી!

એકાદ સાપ સપનામાં દેખાય કે સામે આવી જાય તો મોટાભાગના માનવી ઊછળી પડે. ભલે બધા સાપ- નાગ ઝેરીલા ન હોય પણ એની પૂરેપૂરી જાણકારી- સમજ ક્યાં છે આપણને? એવામાં ડગલે ને પગલે દુનિયાના સૌથી ખતરનાક અને ઝેરીલા સાપ હોય ત્યાં કોઈને જવાનું મન થાય ખરું? કદાચ મન થાય તો પણ ત્યાં જવાની મંજૂરી ન મળે.

હા, પર્વટકોને જવાની છૂટ નથી એવા ટાપુ પર. છે ચારેક હજાર અલગ અલગ પ્રજાતિના સાપ. અહીં સમ ખાવા પૂરતો એકેય માનવી કે પશુ પણ દેખાતા નથી. એ સ્થળ બ્રાઝિલનો ટાપુ. મૂળ નામ ઈલ્હા દા ક્યુઈમાંડા ગ્રાંડ પણ ઓળખાય સ્નેક આઈલેન્ડ તરીકે. અહીં દર સ્કવેર મીટર પર એક ઝેરીલો સાપ રહે છે. આ વિશ્વના સૌથી વધુ ઝેરીલા ગોલ્ડન લાંસહેડ વાઈપર સાપનું ઘર ગણાય છે.

સૌથી પહેલા જાણીએ સાપોના ટાપુનો ઈતિહાસ. બ્રાઝિલના પાટનગર સાઓ પાઉલોની દક્ષિણે ૯૦ કિલોમીટરના અંતરે આવેલો આ ટાપુ ૧૦૬ એકરમાં ફેલાયેલો છે. હકીકતમાં સમુદ્રની સપાટી વધી જવાથી આ ટાપુ બ્રાઝિલની મેઈનલેન્ડથી અલગ પડી ગયો હતો. ત્યાર બાદ અહીં રહેતા સાપ ઈવોલ્વ થવા, વિકાસ પામવા માંડ્યા. અહીં સાપ વધતા ગયા પણ એનો શિકાર કરનારા કે પકડનારા કોઈ નહોતા. સાપની વસતિ અને વૈવિધ્ય વધવા માંડ્યા.

આ ટાપુ પર નહોતા માનવી કે નહોતાં નાનાં-મોટાં જાનવર. આટલા બધા પેટ શેનાથી ભરે? એ લોકો પંખીઓનો શિકાર કરવા માંડ્યા. એમાંય મોટાભાગનાં યાયાવર પંખી. પોતાની મોસમમાં દૂરનું વતન છોડીને અહીં આવે અને સાપનો કોળિયો થઈ જાય,

પરંતુ પંખી ખૂબ સજાગ અને ચપળ હોય એટલે ઝડપથી છટકી જાય. કહેવાય છે કે શોધ એ જરૂરિયાતની જનની છે. ઊંડતા પંખીને ઝડપી લેવા ત્યાંના અમુક સાપ ઊડવાય માંડ્યા.

જો કે ટાપુ પર ક્યારેય માનવ વસવાટ નહોતો સાવ એવું નથી. ઈ. સ. ૧૯૦૯થી

૨૦૨૦ વચ્ચે અહીં બનેલી દીવાદાંડીના સંચાલન માટે અમુક માણસો રહેતા હતા. પરંતુ એક દિવસે બારીમાંથી થોકબંધ સાપ તેમના ઘરમાં વૂસી ગયા. આ સાપોના જૂથે કરેલા હુમલામાં લાઈટ હાઉસ કીપર અને એના આખા કુટુંબે જીવ ગુમાવ્યા હતા. વધુ ખાંખાખોળા કરતા માહિતી મળે છે

ક્યારેક કુદરતી સંકેત મળતા હોય છે અને કુદરત જ પરિસ્થિતિઓનું નિર્માણ કરે છે તમે કોઈ એવા રસ્તા પર ચાલી નીકળો જે ખરેખર તમારા માટે જ સર્જાયો હોય છે. મને નર્મદા પરિક્રમા કરવાની ઇચ્છા ત્યારથી હતી જ્યારથી રેવા સાથે જોડાવાના સંજોગ બન્યા. અનાધાસે જ રેવા સાથે જોડાવાનો મોકો મળ્યો અને રેવા જીવનનો ખૂબ જ મહત્વનો હિસ્સો બની ગઈ. દરેક વ્યક્તિ સાથે આવી કોઈ ને કોઈ ઘટના તો બનતી જ હોય છે જેમાં કુદરતનો સંકેત હોય. પરિક્રમા કરવાનો સંકલ્પ પણ આ રીતે જ બન્યો. કોઈ ખાસ નિયમ, માનતા કે જિજ્ઞાસાને પકડીને નહીં પણ બસ મને પરિક્રમા કરવી જ છે એવી તીવ્ર ઈચ્છા થઈ એટલે સમય, ચાતુર્યાસ કે સુરક્ષા જેવા કોઈ પણ કારણને કાને ધર્ધા વિના નીકળી પડ્યા. રેવાનાં કારણે જ શિવનાં વિવિધ શિવાલયોમાં રહેવાનાં કે જોવાનાં સંજોગો ઘડતા ગયા અને આપોઆપ શિવ સાથે વધુ પરિચય કેળવાયો. નઢી કિનારાનો માર્ગ સામાન્ય રીતે અંતરિયાળ ગામડાઓમાંથી પસાર થતો હોય અને ત્યાં પ્રકૃતિ સોળે કળાએ ખીલેલી હોય છે અને પ્રકૃતિનાં સાનિધ્યમાં ગામને છેવાડે શિવજી બિરાજેલા જ હોય અને એ જ તમારો આશરો એટલે અનાધાસે પણ શિવજી સાથે તમારો પરિચય થયા વિના ના રહે. પહેલાના સમયમાં દરેક ગામના ચોરે એક મંદિર હોતું, પાદરમાં એક શિવાલય અને ગામની બહાર એક મઢી. નર્મદા પરિક્રમા પથમાં આવાં અઢગક શિવાલયો, પ્રાચીન શિવ સ્થાનકો વગેરે આવે છે પણ અમુક સ્થાનકો હૃદયને સ્પર્શી ગયાં અને જગ્યા છોડવાનું મન ન થાય એવાં હતાં, એવાં સ્થાનકો વિષે

અહીં ચર્ચા કરીશું.

હાફેચ્વર મહાદેવ - ગુજરાત- મધ્ય પ્રદેશ અને મહારાષ્ટ્ર ત્રણે રાજ્યોમાં વહેતી નર્મદાના ઘાટ પર પહોડોની ઘાટી વચ્ચે અદ્ભુત શિવાલય છે. ગુજરાતમાં છોટા ઉદેપુર

જિલ્લાના કાવંત નજીક આવેલ આ સ્થળ નર્મદાનાં ડુંભક્ષેત્રમાં હોઈ નઢી કિનારે નવું મંદિર બનાવવામાં આવ્યું છે પણ જૂનું મંદિર ક્યારેક ક્યારેક પાણીની સપાટી ઓછી થતા દેખાય છે અથવા તો નાવ લઈને મંદિરને જળમગ્ન જોઈ શકાય છે. છેલ્લે ૨૦૧૮માં હાફેચ્વરની શિવાલય અર્ધું બહાર આવ્યું હતું. મંદિરની ધજા જળસપાટી પર જોઈ શકાય છે. અહીં ભોજન માટે ભંડારો અને યાત્રિકોને રહેવા માટે સુવિધા મંદિર દ્વારા જ કરવામાં આવે છે. ચોતરફ વનરાજી અને નર્મદા નદીના ઊંડા પ્રવાહને માણવો હોય તો આ સ્થળ શ્રેષ્ઠ ક્ષી શકાય.

કોટેશ્વર મહાદેવ - કોટેશ્વર ઘાટ મધ્ય પ્રદેશનાં ધાર જિલ્લામાં નર્મદાનાં ડુંભ ક્ષેત્રમાં આવેલ રમણીય સ્થાનક છે જ્યાં ખૂબ જ વિશાળ પટમાં નર્મદા મુક્તમને વહેતી જોવા મળે છે અને અહીં નર્મદાનો રવ પણ સાંભળવા મળે છે. વિંધ્યાચળ પર્વતમાળાની ગોદમાં વસેલું કોટેશ્વર કુદરતના અસીમ વહાલ વચ્ચે લીલોતરીથી સતત છવાયેલું રહે છે. મહાભારત કાળથી જાણીતું આ શિવાલય મહાદેવની હાજરીનો દિવ્ય અનુભવ કરાવે છે. સામાન્ય રીતે આ મંદિર નર્મદાના ડુંભક્ષેત્રમાં હોઈ ચોમાસા દરમ્યાન જળમગ્ન રહે છે એટલે આસપાસનાં વિશાળ વૃક્ષો પણ પાણીની સપાટીની નીચે ગરકાવ થઇ જાય છે. અહીં દગડું મહારાજની અખંડ રામકૃત વાતાવરણને દિવ્ય બનાવે છે. જૂના કોટેશ્વરથી થોડે દૂર નવું કોટેશ્વર નગર વસાવવામાં આવ્યું છે. અહીંનું નર્મદા જળ એટલું શુદ્ધ છે કે માછલીઓને સ્પર્શ રીતે જોઈ શકાય. શ્રાવણ માસ દરમ્યાન અહીં પાર્થિવ શિવલિંગનું પૂજન વૈદિક મંત્રોચાર સાથે કરવામાં આવે છે. 'રેવા' - આ એક શબ્દ વંચાય કે તરત મનમાં ક્યાંક એનો

મધુર રવ સંભળાય, સ્મૃતિપટમાં વમળો લેતી, પહોડો ફૂટતી, પથ્થરોની શિલાઓ સાથે અફળાતી અને સાવ શાંત અને પહોળા પટમાં જરાક પણ અવાજ વિના વહેતી એવા તમામ અલગ અલગ રૂપો નજર સમક્ષ તરવરવા લાગે. ભાગ્યે જ કોઈ હરો કે જેના મનમાં આ નિર્મળ ધારા નહિં વહેતી હોય. નર્મદા ભારતના દરેક જનોને જાણે અજાણે સ્પર્શે છે અને નિરંતર વહે પણ છે. રેવાની પરિક્રમા દરમ્યાન નિર્જન કોટેશ્વર ઘાટ પર બેસીને સામે કિનારે આવેલ રાજઘાટને નિહાળતાં નિહાળતાં નર્મદાનું લ્હાલપ માણ્યું ત્યારે સહજતાથી સમજાયું કે નર્મદા આ દેશનાં જ પુણ્યશાળી જનોની તપશ્ચર્યા અને સારાં કર્મોનું ફળ છે જે આપણા જેવા ભાગ્યશાળી જનોને સહજ રીતે મળે છે અને એના કિનારે ચાલનારા લોકોના મનમાં પણ એ જ સહજતા અને શ્રેષ્ઠ વ્યક્તિત્વના તમામ ગુણોની સરવાણી એ જ વહેતી કરે છે.

નીલકંઠ મહાદેવ માંડવગઢ - માંડવગઢની ખૂબસૂરતી, અહીંની ભવ્ય બાંધકામની શૈલી અને અહીંનું કુદરતી નયનરમ્ય વાતાવરણ જ અહીંની મુલાકાતને યાદગાર બનાવે છે, માંડવગઢમાં પ્રવેશતા જ ભવ્ય નીલકંઠ મંદિર જાણે તમાકં સ્વાગત કરવા માટે તત્પર હોય છે. ૧૬મી સદીમાં બનેલું નીલકંઠ મહાદેવ મંદિરમાં આવેલા શિવલિંગ પર પથ્થરોમાંથી સતત વહેતી કુદરતી ધારા અભિષેક કરે છે. વિવિધ રાજાઓ, સુલતાન વગેરેઓએ મંદિરમાં વિવિધ શૈલીથી ફેરફાર કરાવ્યો હોય હિન્દુ અને મુસલ સ્થાપત્યની ઝલક આ મંદિરમાં જોવા મળે છે. મંદિરની નજીક પર્વતમાળા પરથી સૂર્યાસ્તનું દ્રશ્ય મનને તૃપ્ત કરે એવું અદ્ભુત દેખાય છે.

સિદ્ધનાથ મહાદેવ, નિમાવર - ભારતીય પુરાતત્ત્વ વિભાગની દેખરેખ હેઠળ આવેલ સિદ્ધનાથ મહાદેવ મંદિર દેવાસ જીલ્લાના નિમાવર ખાતે આવેલ છે. બ્રહ્માજીનાં માનસ પુત્ર દ્વારા સતપુર્ણમાં સ્થાપિત આ મંદિર નર્મદા ઘાટ પર આવેલા હિંદુઓનું મુખ્ય આસ્થા કેન્દ્ર છે. અસંખ્ય દેવી દેવતાઓના કંઠારીને બનેલા શિવોપથી બનેલા આ મંદિર સાથે મહાભારતની કથાઓ પણ જોડાયેલી છે. અહીં પાંડવો દ્વારા અર્જુનનેલુ મંદિર પણ આવેલ છે. દેવોના દેવ મહાદેવનો પ્રથમ શૂંગાર ચિતાની છેલ્લી ભસ્મથી થાય છે. આ શૂંગારને રેવાને તીરે દર્શન કરવાનો લહાવો મળે એ પણ સદીઓ પુરાણ શિવાલયમાં એટલે જાણે શિવ જાતે જ કૃપા વરસાવે છે એવો અનુભવ થાય. વહેલી સવારે અહીં ભસ્મ આરતીનો લ્હાવો અને નર્મદા સ્નાનનો લ્હાવો પણ લાઇ શકાય છે. અહીં વિવિધ આશ્રમો અને સંસ્થાઓ છે જ્યાં રહેવા ખાવાની સુવિધાઓ વિના મૂલ્યે મળી રહે છે.

સહસ્ત્રાધારા, મહેશ્વર - શિવ અને શિવ આત્મજા રેવાના સંસર્ગમાં એના ખળ ખળ વહેતાં નીરને દિવસે મન ભરીને નિહાળ્યું અને રાત્રે મન ભરીને સાંભળ્યું ત્યારે સમગ્ર સૃષ્ટિ જાણે રેવા સામે નતમસ્તક હોય એવી અનુભૂતિ થાય એવું આ સ્થળ એટલે સહસ્ત્રાધારા. અહીં નર્મદાની વાટી અનેક ધારાઓ વચ્ચે શિવ વિરાજમાન છે એટલે રાત્રી દરમિયાન રેવાનાં નીરને સાંભળતા સાંભળતા આકાશના વિશાળ તારોડિયાના ભંડારના દર્શન નરી આંખે કરી શકાય. ધ્રુવડનો સતત ભય પ્રેરતો અવાજ, તમરાઓ અને દેહકાઓનો રાત્રિની નિરવ શાંતિ સાથે તાલ મિલાવવા પ્રયત્ન કરતી સતત કૂખ, પોતાના જ પપરવથી પણ હૃદયના ધબકારાઓની ગતિ પળવારમાં વધી જાય. ■

ઝબાન

સંભાલ કે

હેન્ડ્રી શાસ્ત્રી

feedback@bombaysamachar.com

ગુજરાતની કહેવતોનો ઇતિહાસ સાથે જોડાણનો સિલસિલો આગળ વધારીએ. ઘરની ધોરાજી હાંકવી કહેવત તમારા વાંચવા કે સાંભળવામાં આવી હશે. આ કહેવતમાં જે ધોરાજીનો ઉલ્લેખ છે એ હાલ રાજકોટ જિલ્લાનો વિસ્તાર છે. સુંદર નગર આયોજન ધરાવતું ધોરાજી નગર આઝાદી પૂર્વે ગોંડલ રાજ્યનું વિસ્તાર હતું. જૂના ગોંડલ રાજ્યનું ધોરાજી નગર મૂળ જૂનાગઢના નવાબના અખત્યાર હેઠળ હતું. નવાબ બહાદુરખાન જૂનાગઢના સાતમા નવાબ હતા. ૧૮૮૨થી ૧૮૯૨ એમ ૧૦ વર્ષ તેમણે શાસન કર્યું હતું. ૧૭૩૦માં મોહમ્મદ શેરખાન બાબીએ જૂનાગઢની સ્થાપના કરી હતી અને બહાદુર ખાન એમના વંશજ હતા. નવાબ બહાદુર ખાન સાથે ધોરાજી અને ઉપલેટાના જાગીરદાર તેમજ લક્ષરની ટુકડીના માથાભારે અને બળવાખોર સરદાર વસંતરાય પુરબિયાને ધર્ષણ થયું હતું. પુરબિયા પાસે આરબોની મોટી ફોજ તૈનાત રહેતી હતી. ચતુર પુરબિયા પ્રસંગોપાત બાદશાહને આર્થિક મદદ સુધ્ધાં કરતો હતો. આવી જ કોઈ મદદના બદલામાં પુરબિયાએ નવાબ પાસેથી ધોરાજી ઉપરાંત બીજા ચાર ગામ પણ કુનેહપૂર્વક મેળવી લીધા હતા. ત્યારબાદ રાજ્યમાં આંતરિક ખટપટો થતા વસંતરાય બળવાખોરની મદદે આવ્યા અને તેમનું સમર્થન કર્યું. જોકે, કપરા કાળમાં ગોંડલના કુંભાજી હાલોજી ઠાકોર નવાબની મદદે આવ્યા. કુંભાજીનું આક્રમક વલણ જોઈ પુરબિયા ગભરાયો અને નાસી જઈ ઉપરકોટ

વિસ્તારમાં સંતાઈ ગયો. કુંભાજીએ ત્યાં પણ એની પુંડ પકડી અને તેને તગેડી મૂક્યો. કુંભાજીની કુનેહ અને શૌર્યથી ખુશ થઈ નવાબ બહાદુર ખાનએ તેને શિરપાવ પેટે ધોરાજી સહિત પાંચ ગામ ભેટ આપ્યા. આમ કુંભાજીએ ધોરાજી ઘરની કરી મતલબ કે પોતાની કરી. એ સમયથી ‘ઘરની ધોરાજી’ લોકોક્તિ પ્રચલિત થઈ. જોકે, વર્તમાન સમયમાં આ કહેવત સાવ જુદા અર્થમાં વપરાય છે. ઉપજાવી કાઢેલી વાત કે ડિંગ મારવી એના માટે ઘરની ધોરાજી હાંકવી એમ કહેવાય છે. કોઈ માણસ વ્યક્તિગત સિદ્ધિના બણાંાં ફૂંકતો હોય જે માની ન શકાય એમ હોય ત્યારે ઘરની ધોરાજી હાંકવી રહેવા દે એમ કહી ટપારવામાં આવે છે.

ઘર સંબંધિત અનેક રૂઢિપ્રયોગ અને કહેવત છે. જોકે, એમાં સૌરાષ્ટ્રની ધરતી

પર અવતરેલી કહેવતોનો જોટો જડવો મુશ્કેલ છે. લોકસાહિત્યમાં દુહા સ્વરૂપે વણાઈ ગયેલી કહેવત છે ઘર વખાણીએ બારથી ને બોરડો વખાણીએ છત. સૌરાષ્ટ્રના ખમતીધર રહેવાસીની ડેલીમાં પગ મૂકતા કાષ કોતરણીવાળાં બારણાં અને બારસાખ (ઘરના બારણાનો ભીંત સાથે ચણેલો ઉમરા સાથેનો લાકડાનો ઘેરો ઘાટ, બારણાનું ચોક્કું) ઊડીને આંખે વળગે. બારસાખ માથે ગણપતિખાખા કંડારાયા હોય, ઉપર હીર-ભરતનું તોરણ, ચાકળા અને લટકણિયાં ટાંચ્યાં હોય. થોડું ચીતરકામ પણ હોય. છત પણ એવી કામણગારી હોય કે જોઈને હૈયે ટાઢક થાય. આવા ઘરમાં હસતે મોઢે આવકાર આપતા મીઠાબોલા જણ રહેતા હોય અને એમના અનન્ય આવકારને કારણે ચોમેર એમની પ્રશંસા થતી હોય.

ENGLISH NAME CHANGE

શાંખાના અભયાસ દરમિયાન જે વિવિધ વિષય ભણવામાં આવ્યા હશે એમાં ઇતિહાસની હાજરી તો અચૂક હોવાની જ. આ વિષય તમને બોરિંગ લાગતો હોય, એના પિરિયડમાં બગાસા આવતા હોય તો પણ એની કેટલીક વાત તમારા દિમાગમાં ફિટ બેસી ગઈ હશે એવો દાવો જરૂર કરી શકાય. કેટલીક ઘટનાઓ તેમ જ કેટલીક

શહેરોના નામ સાથે દલબર્ગ’ (જેનો અર્થ શહેર થાય છે) શબ્દ જોડવાની પ્રથા હોવાથી ‘સેન્ટ પીટર’ અને ‘બર્ગ’ મળી નામ સેન્ટ પીટર્સબર્ગ પડી ગયું. Founded by Peter the Great in 1703, the city was named after Saint Peter, Peter the Great's patron saint, and also in a nod to European cities with ""burg"" in their names. The name was a

combination of ""Saint Peter"" and ""burg"" (meaning city). જોકે, ત્યારબાદ નામમાં કેટલાક બદલાવ થયા છે. એને માટે રાજકીય ધરી અને સાંસ્કૃતિક પરિબળો જવાબદાર હતા. ૧૯૧૪માં જર્મન લાગતો શબ્દ ‘બર્ગ’ શબ્દ નામમાંથી હટાવી દેવામાં આવ્યો અને it was renamed Petrograd - પેટ્રોગ્રાડ તરીકે ઓળખાવા લાગ્યું. આ નામાંતરણને હજી દસકો પણ નહોતો થયો ત્યાં ફરી ફેરફાર કરવામાં આવ્યો. સોવિયેત રશિયાના પ્રથમ સમાજવાદી શાસક તેમજ વિશ્વ વિખ્યાત રશિયન ક્રાંતિકારી અને સમાજવાદી વિચારધારાના પ્રણેતા વ્લાદિમીર લેનિનના મૃત્યુ પછી એ શહેરનું નામ લેનિનગ્રાડ પાડવામાં આવ્યું હતું. આ નામ ૬૭ વર્ષ ટક્યું અને ૧૯૯૧માં જનમત લેવામાં આવ્યો અને શહેર ફરી મૂળ નામ સેન્ટ પીટર્સબર્ગ તરીકે ઓળખાવા લાગ્યું.

વલો

કચ્છ

ડૉ. પૂર્વી ગોસ્વામી

feedback@bombaysamachar.com

‘ઓહો કલીક!’ મેં કહ્યું. જોકે આછા અજવાળામાં આ પંખી મને કલીક કરતાં ઘણું અલગ લાગ્યું. ખડમોરનો ચમકતો કાળો અને સફેદ પીછાંનો ભભકાં ઝાંખો પડી ગયેલો લાગ્યો. કલગી પણ અગાઉ હતી તેવી નહોતી રહી. જોકે મને તો કલીક એવો ને એવો વાચાળ અને મજામાં લાગ્યો, આ ખડમોર મને વહાલો થઈ પડેલો જીવ છે. મેં તેના બદલાયેલાં રંગ-રૂપ વિશે તેને કંઈ પૂછ્યું નહીં. હું તેને ઓળખી ગયો એટલે ખડમોર રાજી થઈ ગયો. કહે, ‘હા હું કલીક જ. મને એમ કે તું મને ભૂલી ગયો હોઈશ.’ ‘તને થોડો ભૂલું?’ મેં કહ્યું, ‘પણ તું હજી અહીં કેમ છે? તારા પ્રદેશમાં જતો નથી રહ્યો?’ ‘કેમ તને કંઈ મુશ્કેલી છે? ખડમોરે સીધું જ પૂછ્યું. પછી કહે, ‘જેમ તું હજી અહીં છે તેમ હું પણ અહીં છું.’ મેં કહ્યું, ‘અરે ના. મુશ્કેલી નહીં, પણ મને તો એવી ખબર હતી કે તમે, ખડમોર લોકો આ ઘાસવનમાં ચોમાસા પૂરતાં જ જોવા મળો છો. પછી નથી દેખાતાં.’ ‘શું શું શું? અમે જોવા મળીએ છીએ, નથી જોવા મળતાં, એવું બધું? ખડમોર કેડેકેડે સ્વર કાઢીને ખૂબ હસ્યો અને બોલ્યો, ‘તમે માણસોયે ખરા છોવ. અને સાહેબ તૈય મને ‘જોવા મળો છો’ કહીને જોવાની ચીજ બનાવી દીધો?’ ‘ના, એમ નહીં...’ હું કહેવા ગયો ત્યાં વચ્ચે ખડમોર કહે, ‘તમારે બધાને બસ કર્ડનું કંઈ જોવું હોય છે. કોઈકને ધોરાડ જોવું છે, કોઈને સુરખાબ જોવાં છે. કોઈકને ફાલ્કન, ઈગલ હેણ્ણોત્તરાં, વરુ કે સિંહ, વાઘ. બસ બધું જોવું છે. જ્યાં જુવો ત્યાં ‘હાલો જોવા, હાલો જોવા.’ કંઈ જોવા ન મળે તો. કહેશો બીજા રણ બતાવો.’ કહીને ખડમોરે તેની ડોક ખાસ પ્રકારે નચાવીને આગળ ‘હું તો બધે ફરું છું બધે, આ જંગલોમાં કાંઈ નહોતું ત્યાં હવે ઉપર ચડીને જોવાય એવાં, જેને ‘વોય-ટાવર’ કહે છે તે બનાવ્યા છે. એના ઉપર ચડીને બેસવાનું અને ‘આ જીવ વરસાદમાં, પેલો જીવ શિયાળે, પેલો ઉનાળે, પેલો જીવ આમ પેલો તેમ. બસ અમારી તો એવી જ વાતો ચાલે.’ તાજેતરમાં કવિ-લેખક ધ્રુવ ભટ્ટ લિખિત ‘તિલોર...

કચ્છ ધરા પર પાંગરતું બેજોડ જૈવ વૈવિધ્ય...

લુપ્તયોગનું કલ્પવિધાન’ નામે પ્રકાશિત નવલકથાનો સંવાદ પ્રસંગ તેમ આગળ માણ્યો. પક્ષી સાથે સંવાદથી તો લાગે જાણે નજર સમક્ષ દ્રશ્ય ખડું હોય. આડકતરા ઈશારા, પરોક્ષ આંખો ઉઘાડતા જરૂરી- ભાવમય સંદેશા. કચ્છમાં વસતી જત કોમના માલધારીઓ અને ઊંટ સાથેનું તેમનું સહજીવન પ્રસંગો રજૂ કરી મનને મોહી લેનારા છે. એની પણ વાંકા અંગવાળાનો મુઢો મગજમાં છે એટલે વાત તો કરશું જ ક્યારેક. અભણના મુખેથી વિભાજનની વેદના, સમજદાર કહેવાતી રમીના પાત્ર દ્વારા કચ્છી બાઈયુંની ખમીરી હોય કે પશુ-પંખીઓએ કરેલા સંવાદ; બધું જ એટલું સરસ રીતે પીરસાયું છે કે વારી જવાય!

પુસ્તકના ઉઘાડથી અંત એકદમ હદયસ્પર્શી છે. લેખક પક્ષી સાથે વાતચીત કરતા પૂછે છે, તારું નામ શું? ‘તિલોર’ તેણે કહ્યું. નિશાળમાં ભણતી વખતે મેં કોઈ શબ્દકોશમાં ટિલોર શબ્દ વાંચ્યો હતો. ‘તમે બીજું બોલ્યા તે હશે. અમે તમારા જેટલું સરસ રીતે બોલી નથી શકતા.’ પેલાએ કહ્યું, અને ઉમેર્યું, ‘અને તિલોર પણ મારા એકલાનું નામ નથી. તમારી યાદી પ્રમાણે તો અમે અમારો આખો વંશ તિલોર કહેવાઈએ.’ અને અંત પણ નામ પૂછવાથી જ થાય છે. અંતિમ વાર્તાલાપ છે, ‘મારી વાર્તામાંથી બન્ને ગુરાયીનો બહુ ઓછું સમજી હશે તે મને ખબર હતી તોપણ હું આનંદભર્યા શબ્દો ઉચ્ચાર્ય ગયો. અંતે મેં ફરી કહ્યું,

રાષ્ટ્ર ભાષા ઢિલ્લૂ-ઢિલ્લિકા-દહલીજ-દિલ્લી

દેશના અનેક નગર તેમજ શહેરના નામ પાછળ રોચક ઇતિહાસ જોડાયેલો છે જે ની સાથે ભાષાની ખાસિયત પણ જોડાઈ છે. આજે આપણે દેશની રાજધાની દિલ્હીના મજેદાર ઇતિહાસથી વાકેફ થઈએ. મહાભારતમાં પાંડવોની રાજધાની તરીકે ઇન્દ્રપ્રસ્થનો ઉલ્લેખ આવે છે. પાંડવોએ ખાંડવપ્રસ્થ નામના જંગલનો પૂરો સફાયો કરી ઇન્દ્રપ્રસ્થ શહેર વસાવ્યું હોવાની રજૂઆત ‘મહાભારત’માં કરવામાં આવી છે. આ ઇન્દ્રપ્રસ્થ એટલે આજના દિલ્હી શહેરનો પ્રાચીન અવતાર. પ્રાચીન કાલ મેં દિલ્લી કા નામ ઇંદ્રપ્રસ્થ હુઆ કરતા થા. ઇતિહાસકારોં કે મુતાવિકે ઈસ્વીસન પૂર્વે ૮૦૦ મેં કર્નોજ કે ગૌતમ વંશ કે રાજા ઢિલ્લુ ને ઈસ શહર પર કબ્જા કર લિયા થા. તબ ડસને ‘ઇન્દ્રપ્રસ્થ’ કા નામ બદલકર ‘ઢીલ્લુ’ કર દિયા થા. વહીં મધ્યકાલીન યુગ ઈસ્વીસન ૧૦૫૨ મેં તોમર વંશ કે રાજા અનંઘપાલ દ્વિતીય કો દિલ્લી કી સ્થાપના કે લિે આ જાના જાતા હૈ. ડનકે શાસનકાલ મેં દિલ્લી ‘ઢિલ્લિકા’ કે નામ સે જાની જાતી થી. અન્ય ઢીલ્હુ, ઢિલ્લિકા અને દિલ્હી ઉપરાંત પણ દિલ્હીની કથા પ્રચલિત છે.અન્ય ઇતિહાસકારોનું માનવું છે કે દિલ્હી શબ્દ ફારસી શબ્દ ‘દહલીજ’ કે ‘દેહલી’થી અવતર્યો છે. આ બંને શબ્દનો અર્થ પ્રવેશદ્વાર થાય છે. એ સમય કાળમાં આ જગ્યા ગંગા નદીના કિનારે આવેલા ગામના ગેટ તરીકે ઓળખાતું હતું. એ કારણસર એનું નામ દિલ્હી પડ્યું હતું.

સચ્ચી કરવીર-કોલ્લગિરી-કોલ્હાપુર

ઈટાલિયન લકઝરી ફેશન બ્રાન્ડના કારણે હાલ કોલ્હાપુરી ચપ્પલ ખાસ્સા ચર્ચામાં છે. કોઈ શહેરના નામ સાથે પગરખાં જોડાયા હોય એનું આ વિલક્ષણ ઉદાહરણ છે. અલબત્ત, કોલ્હાપુર કોલ્હાપુરી ચપ્પલ ઉપરાંત મહાલક્ષ્મી મંદિર (અંબાબાઈ મંદિર), કુસ્તીના ખેલ તેમજ મિસળ અને ગોળ માટે સુદૃઢાં પ્રસિદ્ધ છે. આ શહેરના નામ પાછળની કથા પણ મિસળ જેવી મસાલેદાર છે. કોલ્હાપુર યા સ્થલ નામાઘા ‘કરવીર’ મ્હળૂનહી ઉલ્લેખ સાપઢકતો. મહાલક્ષ્મીને આપલ્યા શુભદાયક કરાનીં યા નારીલા પ્રલયકાઢ્યાચ્ચા સંકટાત્નુ સુરક્ષિત ઉચલેલે મ્હળૂન ત્વાંસ ‘કરવીર’ અસે સાર્થપણે સંબોધલે જાતે. ઇતિહાસના પાનાં ઉથલાવવાથી કોલ્હાપુરનો ઉલ્લેખ ‘કરવીર’ તરીકે પણ જોવા મળે છે. મહાલક્ષ્મી દેવીએ પોતાના શુભ હસ્તે આ નગરીને પ્રલય કાળના સંકટમાંથી સુરક્ષિત રીતે બહાર કાઢ્યું એટલે એનું નામ ‘કરવીર’ પડ્યું હતું એવું કહેવાય છે. આ વ્યુત્પત્તિ બ્રિટિશ પુરાતત્ત્વ ખાતાએ પણ સૂચિત કરી છે. એ પહેલા આ શહેર કોલ્લાપુર, કોલ્લપુર, કોલ્લગિરી, કોલ્લાદિગિરીપટ્ટણ જેવા વિવિધ નામે પણ પ્રચલિત હતું. પ્રાકૃત ભાષામાં કોલ્લ એટલે ખીણ અને ખીણનો પ્રદેશ એટલે કોલ્લાપુર અને પછી કોલ્હાપુર એવી સંભાવનાનો પણ સ્વીકાર કરવામાં આવ્યો છે. અલબત્ત, આના કોઈ લેખિત પુરાવા ન હોવાથી મહાલક્ષ્મી દેવીના નામ સાથે જોડાયેલી કથા જનતાએ સ્વીકારી લીધી છે.

ઊડતી વાત

ભરત વૈષ્ણવ

feedback@bombaysamachar.com

રાધારાણીએ કેટલા ડૉલરમાં પોપટ પાખ્યો...?

‘આ બાસમતી ચોખાની કોથળી બે હાથે પકડો અને આ બરણીમાં નાખો.’ રાધારાણીએ હુકમ કર્યો. આપણે ગોરઘન તરીકે ઘરવાળીનો પડ્યો બોલનો તો અમલ કરવાનો હોય, પરંતુ જે બોલ બોલાયા ન હોય તેનો પણ અમલ કરવાનો હોય એવી પણ ઘરવાળીની અપેક્ષા હોય. ‘ભલે.’ એમ કહી બાસમતી ચોખાની બાર રતલની બેગને એક ખૂણેથી ઉંદર કાગળ કાતરે તેમ કાતરથી કાપી. પછી બેગ ઊંચી કરી. ચોખાની બેગ ઊંચી કરેલ એટલે નીચે મુકેલ બરણી દેખાતી ન હતી. ‘તેલ જુવો તેલની ધાર જુવો..’ એવું કહેવામાં આવે છે, પરંતુ ‘ચોખા ભરવાની બરણી જુવો અને ચોખાની ધાર જુઓ’ એવું ક્યા કહ્યું છે? પરિણામે ચોખાએ બળવો કર્યો. બરણીમાં ગણીને સાડા ત્રણ ચોખા પડ્યા અને બાકીના બહાર પડ્યા. ચોખા વેરાયા કિચનમાં.....એમાં રાધા રાણીનો પિતો ગયો. ‘ભૈસાબ, તમને તો કોઇ કામ સોંપાય એવું નથી. કોઇ કામમાં બુધવારો બળ્યો ન હોય. મને ક્યાં કમત સૂઝી કે તમને પાડા વાળવાનું કહ્યું. તમે તો મારું કામ વધાર્યું. તમને મૂંઠા રાજુડા સાથે ઉલાળવા અને વાઘડા ચૂસવા સિવાય કશો વેતો પડતો નથી.’ રાધારાણીએ રંધા વગર અમને છોલી નાંખ્યા. ભલાઈનો જમાનો જ રહ્યો નથી. એક તો કામમાં મદદ કરવાની અને ઉપરથી ડંડા ખાવાના. આ ક્યાંનો ન્યાય? ‘જો રાધુ, હવે હદ થાય છે. તને ખબર છે તે મને આવા કામ કરવાની ફાવટ નથી અને ડોમેસ્ટિક કામમાં મને રસ પણ નથી, છતાં તું જાણી જોઇને મને હેરાન કરવા હોળી સળગાવે છે.’ મેં પણ કંઢાય તેટલી દઢા કાઢી. ‘ગિરધરલાલ, તમે ઘસીને ગુમડે ચોપડવાના કામમાં આવો એવા નથી. હું તમને વતાવવા માગતી જ ન હતી. તમારું ડાનું જોવા માગતી નથી. પણ હું શું કરું?’ આટલું કહી રાધારાણી મુસળધાર રડ્યા. હું બધવાઇ ગયો. આ સિંહણે એકાએક બકરી અવતાર કેમ ધારણ કર્યો હશે? ‘રાધુ, શું થયું? તું આમ પોદળા જેવી ઢીલી પડે એ મને ન ગમે?’ મેં લાગણીથી કહ્યું. ગળે લાગડી. મેં એના આંસુ લૂંછ્યા. એને પાણીનો ગ્લાસ આપ્યો. ‘ગિરધરલાલ, મારી આંગળી જુઓ. પૂરી કહાની સમજ મે આ જાણેંગી.’ આમ કહી રાધારાણીએ જમણા હાથની વચલી આંગળી દેખાડી. આંગળી ફૂટબોલ તો નહીં પરંતુ, ગોલ્ફ રમતના સફેદ બોલ જેવી સૂઝીને લાલ થઈ ગઇ હતી. આંગળી ચેરા રંગની થયેલી. આંગળીની ચામડી તડતડી ગઇ હતી. આજુબાજુ પીળા રંગનું પડું ભરાયું હતું. ‘આટલું બધું થયું છે તો કહેવાય કે નહીં?’ મેં પ્રેમથી રાધારાણીને ઠપકો આપ્યો. ‘આંગળી મારું લોહી પી ગઇ છે. મારો જીવ લઇને જપશે.’ દર્દથી કણસતા રાધારાણીએ કહ્યું. ‘પણ કેમ કરતા આંગળી પકાવી?’ અમે ચિંતા જતાવી. ‘મેં ગેસ ચાલુ કર્યો અને ગેસની ફ્લેમ વચ્ચે આંગળી મૂકી. આંગળી પાકી ગઇ.’ કોઇ વાનગીની રેસીપી કહેતી હોય તેમ રાધારાણીએ દર્દથી કણસતાં મજાક કરી. હકીકતમાં રાધારાણી રોટલી શેકતા ઇલેક્ટ્રિક ચૂલાની ગરમ કોઇલને અડી ગયેલાં એમાં આંગળીના નખનું નેયું પાક્યું. ‘હવે શું કરીશું?’ મેં પૂછ્યું. કેમ કે, અમે ઇન્ડિયા નહીં પણ અમેરિકામાં હતા.ભારતમાં અસલી અને ગોલાછાપ ડોક્ટરો અહીં રાતે મળી આવે. ઇન્ડિયાથી આવતી વખતે તમામ દવા ડોક્ટરોની ઓરિજિનલ પ્રિસ્ક્રિપ્શન સાથે લઇ આવેલા, પરંતુ બર્નોલ કે એન્ટિબાયોટિક દવા લઇને નહીં આવેલા. ‘તમને ડોક્ટરોની એપોઇન્ટમેન્ટ તો ત્રણ ચાર મહિના સુધી મળશે નહીં. અહીં હરવું ફરવું સારું છે. પરંતુ, માંદા પડવું એ મરવા જેવું છે. મેડિકલેમ ન હોય તો સારવાર કરવી એ ચંદનનાં લાકડે બળવા જેવું મોંઘું છે.’ અમારા યજમાન સ્પંદને કહ્યું . ‘ત્યાં લગી તો આંગળી કે હાથ કાપવાની નોબત આવશે.’ અમે દહેશત વ્યક્ત કરી. રાધારાણી ટૂંઠી થાય તો કેવી લાગે એની કલ્પનામાં મલકાયા. રાધારાણીએ અમને પકડી પાડ્યા. ‘દેડકીનો જીવ જાય છે અને વરુને હસવું આવે છે.’ કહેવત ઉલ્ટાવીને અમને ખખડાવી નાખ્યા. ‘આપણને મલમ અને એન્ટિબાયોટિક ટેબ્લેટ કે કેપ્સ્યુલ ન મળે?’ મેં યજમાન સ્પંદનને પૂછ્યું ‘અહીં પ્રિસ્ક્રિપ્શન વગર ઓવર ધી કાઉન્ટર પ્રકારની દવા કે ટેબ્લેટ મેડિકલ સ્ટોર કે ઇવન મોલમાં મળે, પરંતુ ગળી શકાય તેવી ટેબ્લેટ કે ટીકડી પ્રિસ્ક્રિપ્શન વગર ન મળે.’ સ્પંદને માહિતી આપી. અમે ઇન્ડિયા વીડિયો કોલ કરી ડોક્ટરને ટેલિમેડિસીનની જેમ કન્સલ્ટ કર્યાં. અમે લીધેલી કંઇ દવા ચાલે તે પૂછ્યું. રાધારાણીએ આંગળી પર હળદર લગાવવાના ઉપચારમાં સફેદ ચાદર પીળી કરી નાંખી. ગોળ અને હળદરને ગરમ કરી એટલે ખડખડાવીને કપડાંના પાટા પર લગાવી આંગળી પર પાટો બાંધવાના ડોશી ઉપચારમાં આંગળીનો સોજો ડબલ થયો. આંકડાના પાનનો લેપ, કાળી જીરીનો મલમ. જેટલા મોં એટલા ઉપચાર. ભારતમાં હોત તો ભૂવા પાસે રોજણાની જેમ દોરો કરાવ્યો. તમામ ઉપચારની એક જ અસર થઇ કે આંગળી ફૂલવા માંડી. ‘તમારે ડોક્ટરને દેખાડ્યું હોય તો અર્જન્ટ કન્સલટન્સી સેન્ટર સિવાય કાંઇ વિકલ્પ નથી. તમે કહેતા હો તો ઓનલાઇન એપોઇન્ટમેન્ટ માટે ટ્રાય કરું. કદાચ મેળ પડી જાય.’ સ્પંદને કહ્યું. અમારે હા પાડવા સિવાય કોઇ વિકલ્પ જ ક્યાં હતો ? ‘કોનસેન્ટ્રામાં એપોઇન્ટમેન્ટ મળી છે.’ એક દિવસ સ્પંદને ગોળના ગાડા જેવી માહિતી આપી. અમે ત્યાં પહોંચ્યા. ગણીને ચાર દર્દી હતા. અમે સાંજે સાડા સાતે પહોંચેલા. સેનેટરવાળાએ ચારસો ડૉલરનો ચાંદલો કરાવ્યો. સવા બે કલાકે અમારો વારો આવ્યો. આટલા સમયમાં ભારતમાં ક્વોલીફાઇડ કે ગોલાછાપ દર્દી વરસની ચાલીસ પચાસ હજારની ઓપીડી પતાવી નાખે અને દર્દીના ખિસ્સાનું ખિસ્સાકાતરૂની જેમ કરી નાંખે. દર્દી સાથે એક જ વ્યક્તિ જઇ શકે. આપણે દર્દી સાથે સગાના ઘાડા ડોક્ટરની ચેમ્બરમાં બેઠક જાય તે દિવસો યાદ આવ્યા. અમને અંગ્રેજી પીતા ન આવડે તો બોલતા ક્યાંથી આવડે? પરિણામે સ્પંદન અમારી રાધારાણી સાથે ડોક્ટરની ચેમ્બરમાં ગયો. ‘ચાલો, કામ પતી ગયું.’ સ્પંદને કહ્યું. બંને જણ એક કલાક પછી ડોક્ટરની ચેમ્બરમાંથી બહાર આવ્યા. ડોક્ટર તો સાંજે છ વાગ્યે સેન્ટરમાંથી ચાલતી પડે. ડોક્ટર ગયા પછી ઇન્ટર્ન ફ્રિઝિશિયન કે નર્સ સારવારનો ખેલ પાડે. કોઇ નર્સ જનરલ એનેસ્થિયા આપી સૂઝીને દઢો થયેલ આંગળી પર ચેકો મારી રૂબિંગ કરેલ. ઓપન્ટમેન્ટ,બેન્ડએડ અને દવા લખી આપેલ. રાધારાણીએ આંગળી પંદર દિવસ તુલસીદાસ ચંદન ઘસે તેમ મલમ ઘસ્યો. ટીકડા પાખા. અંતે આંગળી ગોલ્ફબોલમાંથી ઓરિજિનલ સ્વરૂપમાં આવી. એટલા દિવસ અમે શું કર્યું? પાઉં અને બ્રેડના ડૂયા મોઢામાં ઠુંસે રાખ્યા. દાળભાત ખીચડી, કિનોવા, ઓટસ ઓરે રાખ્યા. ત્યારે બધું નોર્મલ થયું. રાધારાણીની વચલી આંગળીએ પાળેલ પોપટ પંદર દિવસમાં પાંચ હજાર ડૉલરમાં પડ્યો. એટલા રૂપિયામાં તો કેટલા બધા સાચા પોપટ પાળી શકાય. આમ આવું વિચારીને અમારે રડવું કે હસવું તેની જ ખબર પડતી નથી. વાંચકો, તમે તો જણાવજો પ્લીલીલીલીછઝ.....

અમેરિકામાં રોજગાર વૃદ્ધિ મંદ પડતાં સપ્તાહના અંતે વૈશ્વિક સોનું બે ટકા ઉછળ્યું

રૂપિયો નબળો પડવાથી સોનાની આયાત પડતર વધતાં અપેક્ષિત માગ વૃદ્ધિ રૂંધાઈ

૨.૭ અબજ ડોલર વધી

ગત સપ્તાહ દરમિયાન અમેરિકાના જાહેર થયેલા આર્થિક ડેટાઓ એકંદરે સારા આવ્યા હોવાથી વિશ્વ બજારમાં સોનામાં સલામતી માટેની માગ નબળી પડવાની સાથે ડોલર ઈન્ડેક્સમાં મજબૂત વલણ જોવા મળ્યું હોવાથી ગત ગુરુવાર સુધી સોનાના ભાવમાં નરમાઈનું વલણ રહ્યું હતું. જોકે, સપ્તાહના અંતે શુક્રવારે અમેરિકાના રોજગારીના ડેટા બજારની અપેક્ષા કરતાં નબળા આવ્યા હોવાથી વર્ષ ૨૦૨૫માં ફેડરલ રિઝર્વ ઓછામાં ઓછા બે વખત વ્યાજદરમાં કાપ મૂકે તેવો આશાવાદ અને અમેરિકી પ્રમુખ ડોનલ્ડ ટ્રમ્પ ટેરિફ અંગેની વધુ જાહેરાતો કરે તેવી શક્યતાને ધ્યાનમાં લેતા ન્યૂ યોર્ક મર્કન્ટાઈલ એક્સચેન્જના કોમેક્સ વિભાગ પર સોનાના ભાવમાં બે ટકા જેટલો ઉછાળો આવી ગયો હતો અને પુનઃ ભાવ ઔસદીઠ ૩૩૨૫.૫ ડોલરની સપાટી પાર કરી ગયા હતા. જોકે, વિતેલા સપ્તાહ ટેરિફની અનિશ્ચિતતાઓ વચ્ચે સ્થાનિક ફોરેક્સ માર્કેટમાં ડોલર સામે રૂપિયામાં ઓલ ફોલ ડાઉનનું વલણ જળવાઈ રહેતાં સપ્તાહ દરમિયાન રૂપિયો ૬૬ પૈસા ગબડી ગયો હોવાથી સોનાની આયાત પડતર વધવાથી વિશ્વ બજારની સરખામણીમાં ભાવઘટાડો ૧૦ ગ્રામદીઠ રૂ. ૧૯૩ સુધી મર્યાદિત રહ્યો હોવાનું સૂત્રોએ જણાવ્યું હતું.

ઈન્ડિયા બુલિયન એન્ડ જ્વેલર્સ એસોસિયેશનની આંકડાકીય માહિતી અનુસાર ગત સપ્તાહના આરંભે વેરારહિત ધોરણે હાજરમાં ૯૯૯૯૯૯ સ્ટાન્ડર્ડ સોનાના ભાવ આગલા સપ્તાહના અંતના ૧૦ ગ્રામદીઠ રૂ. ૯૮૮,૪૪૬ના બંધ સામે નરમાઈના અન્ડરટોને રૂ. ૯૮૮,૩૭૫ના મથાળે નીચામાં રૂ. ૯૭૯,૯૭૧ અને ઉપરમાં રૂ. ૯૯૯,૦૧૭ની રેન્જમાં રહ્યા બાદ અંતે આગલા બંધ સામે સાધારણ રૂ. ૧૯૩ના ઘટાડા સાથે રૂ. ૯૮૮,૨૫૩ના મથાળે બંધ રહ્યા હતા.

ઈ-નામ પ્લેટફોર્મ હેઠળ પાંચ નાણાકીય વર્ષમાં ₹ ૩.૨૧ લાખ કરોડના વેપાર

નવી દિલ્હી: ઈલેક્ટ્રોનિક નેશનલ એગ્રિકલ્ચરલ માર્કેટ (ઈ-નામ) પ્લેટફોર્મ હેઠળ છેલ્લાં પાંચ નાણાકીય વર્ષમાં રૂ. ૩.૨૧ લાખ કરોડના મૂલ્યના વેપાર થયા હોવાનું તાજેતરમાં સરકારે જણાવ્યું છે. ગત શુક્રવારે રાજ્યસભામાં એક પ્રશ્નનો લેખિતમાં ઉત્તર આપતાં રાજ્યકક્ષાના કૃષિ પ્રધાન રામનાથ કાદુરે જણાવ્યું હતું કે ગત પહેલી એપ્રિલ, ૨૦૨૦થી ૩૧મી માર્ચ, ૨૦૨૫

સ્થાનિકમાં વિશ્વ બજાર પાછળ સોનાના ભાવમાં સાધારણ નરમાઈનું વલણ રહ્યું હોવાથી આગલા સપ્તાહની સરખામણીમાં ગ્રાહકોની ચહેલાપહેલ સારી માત્રામાં જોવા મળી હોવાનું પૂના સ્થિત એક જવેલરે જણાવતાં ઉમેર્યું હતું કે ગ્રાહકો ભાવના વલણ અંગે વધુ પૂછપરછ કરી રહ્યા હતા અને ખરીદી થોડી માત્રામાં કરતા હોવાનું તેમણે ઉમેર્યું હતું.

વધુમાં ગત સપ્તાહે વિશ્વ બજાર પાછળ સોનાના ભાવમાં કરેક્શન જોવા મળ્યું હતું, પરંતુ રૂપિયાની નરમાઈને કારણે ભાવમાં અપેક્ષિત ઓછો ઘટાડો થવાથી જવેલરોની છૂટીછવાઈ માગ નીકળી હતી. આમ રિટેલ સ્તરની અને જવેલરોની ખપપૂરતી માગનો ટેકો મળતાં સ્થાનિકમાં ડીલરો સોનાના ભાવ

કો મોડિટી રમેશ ગોહિલ

જે આગલા સપ્તાહે વૈશ્વિક ભાવની સરખામણીમાં ઔસદીઠ ૧૫ ડોલર આસપાસના ડિસ્કાઉન્ટમાં ઓફર કરતાં હતા તેની સામે ગત સપ્તાહે ઔસદીઠ સાત ડોલર આસપાસના ડિસ્કાઉન્ટમાં ઓફર કરી રહ્યાના અહેવાલ હતા. તાજેતરમાં સોનાના ભાવમાં થયેલા વધારાની માગ પર માકી અસર પડવાથી કેલેન્ડર વર્ષ ૨૦૨૫માં ભારતની સોનાની માગ ઘટીને પાંચ વર્ષની નીચી સપાટીએ રહેવાની શક્યતા વર્લ્ડ ગોલ્ડ કાઉન્સિલે એક અહેવાલમાં વ્યક્ત કરી છે. એકંદરે વિશ્વ બજારમાં ગત ગુરુવાર સુધી સોનાના ભાવ બેતરફી વધઘટે અચડાતા રહ્યા હોવાથી સાપ્તાહિક ધોરણે સાધારણ ૦.૫ ટકાનો સુધારો જોવા મળ્યો હતો, જ્યારે ચાંદીમાં નફાડૂપી વેચવાલીનું દબાણ રહેતાં ભાવમાં ત્રણ ટકા જેટલો કડાકો બોલાયો હતો. વાસ્તવમાં અમેરિકી પ્રમુખ ડોનલ્ડ

ટ્રમ્પની નવા આક્રમક ટેરિફની જાહેરાત સાથે ડોલર ઈન્ડેક્સમાં મજબૂત વલણ રહેતાં સોનાના ભાવ દબાણ હેઠળ આવ્યા હતા. નોંધનીય બાબત એ છે કે અમેરિકા સાથે ટ્રેડ ડીલ ન થઈ હોય તેવા દેશોથી થતી આયાત સામે ૧૦ ટકા બેઝ ટેરિફ ઉપરાંત ૪૧ ટકા ટેરિફ સુધીની જાહેરાત કરી હતી. આ ઉપરાંત તૃતિય દેશો મારફતે થતી શંકાસ્પદ આયાત સામે વધુ ૪૦ ટકા લેવી લાદવાની જાહેરાત કરી હોવાથી વૈશ્વિક વેપારોમાં અનિશ્ચિતતા સર્જવાની ભીતિ સપાટી પર આવી હતી. આ સિવાય ૬૯લેન્ડર વર્ષ ૨૦૨૫માં ભારતથી સોનાની માગ ઘટીને પાંચ વર્ષની નીચી સપાટીએ રહેવાની ભીતિ ઊભી થઈ હતી, જ્યારે બેરોજગારી ભયરૂં મેળવનારાઓની સંખ્યામાં નોંધપાત્ર ઘટાડો થયો હતો. તેમ જ ગત ૨૯-૩૦ જુલાઈના રોજ ચોજાયેલી અમેરિકી ફેડરલ રિઝર્વની નીતિવિષયક બેઠકના અંતે ફેડરલના અધ્યક્ષ જેરોમ

પોવેલે અપેક્ષાનુસાર વ્યાજદર યથાવત્ રાખવાની સાથે નવાં ટેરિફની અર્થતંત્ર પર થનારી સંભવિત અસરને ધ્યાનમાં લીધા વિના વ્યાજદરમાં કાપ મૂકવાનો નિર્ણય લેવામાં નહીં આવે તેવી સ્પષ્ટતા પણ કરી હતી. વર્તમાન સ્થિતિને ધ્યાનમાં લેતા આગામી સપ્તાહ દરમિયાન વિશ્વ બજારમાં સોનાના ભાવ ઔસદીઠ ૩૨૮૦થી ૩૪૨૦ ડોલરની રેન્જમાં રહે તેવી અને સ્થાનિકમાં સોનાના ઓનલાઈન વાયદામાં ભાવ ૧૦ ગ્રામદીઠ રૂ. ૯૪,૩૦૦થી ૯૯,૮૦૦ની રેન્જમાં રહે તેવી શક્યતા એસએમસી ઈન્વેસ્ટમેન્ટ એન્ડ એડ્વાઈઝર્સના વિશ્લેષકે વ્યક્ત કરવાની સાથે ભાવમાં ભારે ચંચળતાનું વલણ જોવા મળશે, એમ જણાવ્યું હતું. દરમિયાન ગત સપ્તાહના અંતે અમેરિકાના પૅ રોલ ડેટા બજારની અપેક્ષા કરતાં નબળા આવ્યા બાદ ફેડરલ દ્વારા રેટકટ અંગેનો આશાવાદ વધવાથી તેમ જ ટ્રમ્પની ટેરિફની જાહેરાતો સાથે વેપારની અનિશ્ચિતતા સપાટી પર આવતાં ન્યૂ યોર્ક

મર્કન્ટાઈલ એક્સચેન્જ ખાતે હાજરમાં સોનાના ભાવ આગલા બંધ સામે ૧.૮ ટકા ઉછળીને ગત ૨૫ જુલાઈ પછીની ઊંચી ઔસદીઠ ૩૩૭૭.૬૬ ડોલરની સપાટીએ અને વાયદામાં ભાવ ૧.૫ ટકા વધીને ૩૩૯૯.૮ ડોલર આસપાસના મથાળે રહ્યા હતા. પ્રાપ્ત આંકડાકીય માહિતી અનુસાર ગત જુલાઈ મહિનામાં નોન ફાર્મ પેરોલમાં અપેક્ષા કરતાં વધુ ૭૩,૦૦૦ રોજગાર વૃદ્ધિ થઈ હોવાનું બ્યુરો ઓફ લેબર સ્ટેટેસ્ટિક્સનાં લેબર ડિપાર્ટમેન્ટે જણાવતાં પુનઃ બજારમાં ફેડરલ રિઝર્વ દ્વારા વર્ષ ૨૦૨૫માં બે વખત વ્યાજદરમાં કાપ મૂકવાનો આશાવાદ નિર્માણ થયો હોવાથી સોનામાં બાઉન્સબેક જોવા મળ્યું હોવાનું ટીડી સિક્યોરિટીઝના વિશ્લેષક બાઈ મેલેકે જણાવ્યું હતું. નોંધનીય બાબત એ છે કે નીચા વ્યાજદર, આર્થિક અને ભૂરાજકીય અનિશ્ચિતતાના સમય દરમિયાન સોનામાં રોકાણકારોની સલામતી માટે ની માગ રહેતી હોય છે. ■

નવી દિલ્હી: ઈલેક્ટ્રોનિક નેશનલ એગ્રિકલ્ચરલ માર્કેટ (ઈ-નામ) પ્લેટફોર્મ હેઠળ છેલ્લાં પાંચ નાણાકીય વર્ષમાં રૂ. ૩.૨૧ લાખ કરોડના મૂલ્યના વેપાર થયા હોવાનું તાજેતરમાં સરકારે જણાવ્યું છે. ગત શુક્રવારે રાજ્યસભામાં એક પ્રશ્નનો લેખિતમાં ઉત્તર આપતાં રાજ્યકક્ષાના કૃષિ પ્રધાન રામનાથ કાદુરે જણાવ્યું હતું કે ગત પહેલી એપ્રિલ, ૨૦૨૦થી ૩૧મી માર્ચ, ૨૦૨૫

વાસ્તવમાં કુષિ માર્કેટિંગ એ રાજ્યનો વિષય છે. આથી રાજ્યો માટે જરૂરી છે કે તેઓ તેની ન્યાયીક પરિમિતિ હેઠળ વેપારના લાઈસન્સ માટેના ધોરણો હળવા કરે જેથી આંતરરાજ્ય વેપારને પ્રોત્સાહન મળે, એમ જણાવતાં તેમણે ઉમેર્યું હતું કે અમુક રાજ્યોએ લાઈસન્સના ધોરણો હળવા કરીને ઈ-નામ અંતર્ગત રજિસ્ટર્ડ થયેલા ખરીદદારોને મંડીમાં નિર્ધારિત લોટ નું ખિડ કરવા માટે મંજૂરી આપી

છે. વધુમાં તેમણે જણાવ્યું હતું કે ઈ-નામ પોર્ટલ પર લગભગ ૧૫૨૨ મંડીઓ ઓનબોર્ડ છે, જેમાં ગત ૩૦મી જૂન સુધી ૨,૬૭,૭૧૯ ટ્રેડરો, ૪૫૧૮ ફાર્મર પ્રોડ્યુસર્સ ઓર્ગેનાઈઝેશન (એફપીઓ), ૧,૧૬,૦૪૨ કમિશન એજન્ટ અને ૧,૭૯,૪૧,૧૬૧ ડેપૂટી રજિસ્ટર્ડ થયા છે. જોકે, આંતરરાજ્ય કૃષિ વેપારને પ્રોત્સાહન આપવા સરકારે ઘણાં પગલાં લીધા છે. ખાસ કરીને

એફપીઓ ટ્રેડિંગ મોડ્યુલ અમલી કરવામાં આવ્યું છે જેમાં તેઓને કલેક્શન સેન્ટરથી સીધા વેપાર કરવા માટે મંજૂરી આપવામાં આવી છે જેમાં તેઓને એપીએમસીથી ઉત્પન્નના ટ્રાન્સપોર્ટેશનની જરૂર નથી પડતી. વધુમાં પ્લેટફોર્મને વિસ્તૃત કરવા માટે ઈ-નામ ર.૦ને ઈન્ટિગ્રેટેડ વેબ્યુ એડડ સર્વિસના વિકાસ માટે મંજૂરી આપવામાં આવી હોવાનું તેમણે ઉમેર્યું હતું. ■

નાકા ડિલિવરી ધોરણે ખાંડમાં પીછેહઠ (વાણિજ્ય પ્રતિનિધિ તરફથી) નવી મુંબઈ: મહારાષ્ટ્રની ખાંડ મિલો પર ગઈકાલે સ્મોલ ગ્રેડની ખાંડમાં સ્થાનિક તેમ જ દેશવારોની માગ જળવાઈ રહેતાં ટેન્ડરોમાં વેપાર ફિવન્ટલે રૂ. ૩૮૯૦થી ૩૯૪૪૦માં થયા હોવાના અહેવાલ હતા. જોકે, આજે સ્થાનિક જથ્થાબંધ ખાંડ બજારમાં સપ્તાહના અંતે સ્ટોકિસ્ટોની નવી લેવાલીનો અભાવ અને રિટેલ સ્તરની માગ ખપપૂરતી રહેતાં હાજર ભાવમાં ટેકલું વલણ રહ્યું હતું, પરંતુ નાકા ડિલિવરી ધોરણે ઔદ્યોગિક વપરાશકારો તથા સ્થાનિક ડીલરોની લેવાલી છૂટીછવાઈ રહેતાં ભાવમાં વધ્યા મથાળેથી ફિવન્ટલે રૂ. ૧૦નો ઘટાડો આવ્યો હતો. બજારમાં સાધનોના જણાવ્યાનુસાર આજે અંદાજે ૨થી ૨૮ ટૂકની આવક સામે સ્ટોકિસ્ટો તથા રિટેલ સ્તરની છૂટીછવાઈ માગ જળવાઈ રહેતાં ઉપાડ લગભગ ૨૬થી ૨૭ ટૂકનો રહ્યો હતો. તેમ જ માગને ટેકે સ્મોલ ગ્રેડની ખાંડના વેપાર ફિવન્ટલે રૂ. ૪૦૨૦થી ૪૧૦૨માં અને મિડિયમ ગ્રેડની ખાંડના વેપાર ફિવન્ટલે રૂ. ૪૦૬૨થી ૪૧૬૨માં ગુણવત્તાનુસાર ટેકેલા ધોરણે થયા હતા. જોકે, આજે નાકા ડિલિવરી ધોરણે ઔદ્યોગિક વપરાશકારો તથા સ્થાનિક ડીલરોની લેવાલી છૂટીછવાઈ રહેતાં બન્ને ગ્રેડની ખાંડના ભાવમાં ફિવન્ટલે રૂ. ૧૦નો ઘટાડો આવ્યો હતો, જેમાં સ્મોલ ગ્રેડની ખાંડના વેપાર ફિવન્ટલે રૂ. ૩૯૬૦થી ૪૦૨૦માં અને મિડિયમ ગ્રેડની ખાંડના વેપાર ફિવન્ટલે રૂ. ૪૦૧૦થી ૪૦૭૦માં થયા હોવાનું સૂત્રોએ જણાવ્યું હતું. ■

જવેલરીની માગ ઘટતાં સોનાની માગ પાંચ વર્ષના તળિયે પહોંચનાી શક્યતા: વર્લ્ડ ગોલ્ડ કાઉન્સિલ

મુંબઈ: વર્ષ ૨૦૨૫માં જવેલરીના ભાવ ઊંચી સપાટીએ રહેતાં વર્ષ દરમિયાન દેશની સોનાની વપરાશી માગ પાંચ વર્ષના તળિયે રહેશે. જોકે, અમુક અંશે રોકાણલક્ષી માગનો ટેકો મળવાની શક્યતા વર્લ્ડ ગોલ્ડ કાઉન્સિલે એક અહેવાલમાં વ્યક્ત કરી છે. સોનાના વૈશ્વિક અગ્રણી વપરાશકાર દેશોમાં બીજો ક્રમાંક ધરાવતા દેશ ભારતની વર્ષ ૨૦૨૫માં સોનાની માગ વર્ષ ૨૦૨૦ પછીની સૌથી નીચી અને વર્ષ ૨૦૨૪ની ૩૦૦.૮ ટન સામે ઘટીને ૬૦૦થી ૭૦૦ ટન આસપાસની સપાટીએ રહે તેવી શક્યતા વર્લ્ડ ગોલ્ડ કાઉન્સિલના ભારત ખાતેના ચીફ એક્ઝિક્યુટીવ ઓફિસર સચિન જૈને વ્યક્ત કરતા ઉમેર્યું હતું કે જો ભાવમાં ફિચરતા આવે તો માગ ૭૦૦ ટન સુધી પહોંચી શકે તેમ છે, પરંતુ ભૂરાજકીય પરિબળોને કારણે ભાવમાં ૧૦થી ૧૫ ટકાનો વધારો થાય તો માગ

નીચલી સપાટીએ પહોંચી શકે છે. નોંધનીય બાબત એ છે કે સ્થાનિકમાં ગત જૂન મહિનામાં સોનાના ભાવ વધીને ૧૦ ગ્રામદીઠ રૂ. ૧,૦૧,૦૭૮ની સપાટીએ પહોંચ્યા હતા. આમ વર્ષ ૨૦૨૫માં અત્યાર સુધીમાં સોનાના ભાવમાં ૨૮ ટકાનો ઉછાળો આવી ગયો છે, જ્યારે ગત વર્ષ ૨૦૨૪માં ૨૧ ટકા ભાવ વધી આવ્યા હતા. કાઉન્સિલની આંકડાકીય માહિતી અનુસાર ગત એપ્રિલથી જૂન સુધીના ત્રિમાસિકગાળામાં ખાસ કરીને જવેલરીની માગમાં ૧૭ ટકાના ઘટાડા અને રોકાણલક્ષી માગમાં સાત ટકાના વધારા સાથે દેશની સોનાની વપરાશી માગ ગત સાલના સમાનગાળાની સરખામણીમાં ૧૦ ટકા ઘટીને ૧૭૪.૯ ટનની સપાટીએ રહી હતી. તેમ જ સપ્ટેમ્બર અંતના ત્રિમાસિકગાળામાં પણ માગ ગત સાલના સમાનગાળાના ૨૪૮.૩ ટનની સરખામણીમાં

ઓછી રહેવાની શક્યતા જૈને વ્યક્ત કરતાં જણાવ્યું હતું કે ગત સાલ સરકારે આયાત જકાતમાં ઘટાડો કર્યો હોવાથી સોનાની ખરીદીમાં વૃદ્ધિ જોવા મળી હતી. અન્ય અસ્કયામતોની સરખામણીમાં સોનામાં કામગીરી સારી જોવા મળી રહી છે, ખાસ કરીને હાજર સોનામાં તેમ જ એક્સચેન્જ ટ્રેડેડ ફંડોમાં રોકાણલક્ષી માગ રહેતી હોવાનું તેમણે જણાવતા ઉમેર્યું હતું કે ભારતમાં ડિજિટાઈઝેશન વધુ પ્રચલિત થઈ રહ્યું હોવાથી એક્સચેન્જ ટ્રેડેડ ફંડોમાં સારી વૃદ્ધિ જોવા મળી રહી છે. ગત જૂન મહિનામાં ભારતમાં સોનાના એક્સચેન્જ ટ્રેડેડ ફંડોમાં આંતરપ્રવાહ દસ ગણો વધીને પાંચ મહિનાની દોચે ૨૦.૮૧ અબજ ડોલરની સપાટીએ રહ્યો હોવાનું એસોસિયેશન ઓફ મ્યુચ્યુઅલ ફંડ્સ ઈન ઈન્ડિયાની આંકડાકીય માહિતી પરથી જાણવા મળ્યું છે. ■

૮૩૭ના મથાળે રહ્યા હતા. આ સિવાય ઔદ્યોગિક વપરાશકારોની લેવાલીને ટેકે કોપર યુટેન્સિલ્સ સ્કેપના ભાવ કિલોદીઠ રૂ. બે વધીને રૂ. ૭૬૨ અને કોપર આર્મિચર તથા એલ્યુમિનિયમ યુટેન્સિલ્સ સ્કેપના ભાવ કિલોદીઠ રૂ. એક વધીને અનુક્રમે રૂ. ૮૨૫ અને રૂ. ૨૧૬ના મથાળે રહ્યા હતા. જોકે, આજે માત્ર કોપર વાયરબાર અને એલ્યુમિનિયમ ઈન્ગોટ્સમાં સ્ટોકિસ્ટોની છૂટીછવાઈ વેચવાલીના દબાણ સામે સાર્વાત્રિક સ્તરેથી માગ નિરસ રહેતાં ભાવ અનુક્રમે કિલોદીઠ રૂ. ત્રણ ઘટીને રૂ. ૯૦૭ અને રૂ. એક ઘટીને રૂ. ૨૫૫ના મથાળે રહ્યા હતા. આ સિવાય આજે છૂટીછવાઈ માગને ટેકે ગ્રાસ શીટ કન્ટેન્સ, ઝિન્ક સ્લેબ અને લીડ ઈન્ગોટ્સના ભાવ અનુક્રમે કિલોદીઠ રૂ. ૬૦૦, રૂ. ૨૬૫ અને રૂ. ૧૮૨ના મથાળે ટેકેલા રહ્યાના અહેવાલ હતા. ■

પાંખાં કામકાજો વચ્ચે ધાતુમાં મિશ્ર વલણ

(વાણિજ્ય પ્રતિનિધિ તરફથી)

મુંબઈ: સ્થાનિક જથ્થાબંધ ધાતુ બજારમાં આજે સપ્તાહના અંતે વૈશ્વિક અહેવાલોની ગેરહાજરી વચ્ચે એકંદરે કામકાજો પાંખાં રહ્યાં હોવાથી સ્ટોકિસ્ટોની લે-વેચ તથા માગ અનુસાર ભાવમાં મિશ્ર વલણ રહ્યું હતું. જોકે, આજે ટીન, નિકલ અને ગ્રાસ યુટેન્સિલ્સ સ્કેપમાં સ્ટોકિસ્ટોની માગને ટેકે ભાવમાં અનુક્રમે કિલોદીઠ રૂ. ૨૫, રૂ. સાત અને રૂ. પાંચનો સુધારો આવ્યો હતો. તેમ જ વપરાશકાર ઉદ્યોગની લેવાલીને ટેકે કોપર વાયરબાર સિવાયની અન્ય વેરાઈટીઓ અને એલ્યુમિનિયમ યુટેન્સિલ્સ સ્કેપમાં કિલોદીઠ રૂ. એકથી ત્રણનો સુધારો આવ્યો હતો, જ્યારે નિરસ માગે કોપર વાયરબાર અને એલ્યુમિનિયમ ઈન્ગોટ્સમાં અનુક્રમે કિલોદીઠ રૂ. ૩ અને રૂ. એક ઘટી આવ્યા હતા.

બજારમાં સાધનોના જણાવ્યાનુસાર આજે સ્થાનિકમાં સ્ટોકિસ્ટોની લેવાલી ઉપરાંત વપરાશકાર ઉદ્યોગ તથા સ્થાનિક ડીલરોની લેવાલીને ટેકે ટીનના ભાવ કિલોદીઠ રૂ. ૨૫ વધીને રૂ. ૨૯૫૬, નિકલના ભાવ કિલોદીઠ રૂ. સાત વધીને રૂ. ૧૩૩૨, ગ્રાસ યુટેન્સિલ્સ સ્કેપના ભાવ કિલોદીઠ રૂ. પાંચ વધીને રૂ. ૫૬૦ અને કોપર સ્કેપ હેવીના ભાવ કિલોદીઠ રૂ. ત્રણ વધીને રૂ.

પરચીસ ટકા અમેરિકી ટેરિફ છતાં ભારતની ચોખાની નિકાસ જળવાશે

કોલકાતા: અમેરિકાએ ભારતીય ચોખા સહિતનાં ગૂંચૂર પર પરચીસ ટકા લાદેલી ટેરિફ એ કામચલાઉ ધોરણે અંતરાય સર્જશે, પરંતુ તેને કારણે ક્ષેત્ર પર મોટી માત્રામાં માકી અસર નહીં પડે, એમ ચોખાના નિકાસકાર સંગઠને આજે જણાવ્યું હતું. અમેરિકામાં થતી આયાતનાં નવાં ટેરિફનો અમલ પહેલી ઓગસ્ટથી થનાર છે જેમાં ચોખા પરની જ્યૂટીનો પણ સમાવેશ છે. ગત નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૪માં દેશની ચોખાની કુલ ૫૨.૪ લાખ ટનની નિકાસ પૈકી અમેરિકા ખાતે ચોખાની નિકાસ ૨.૩૪ લાખ ટનની સપાટીએ રહી હતી આમ એકંદરે અમેરિકા ખાતેની નિકાસનો હિસ્સો બહુ ઓછો છે. અમેરિકા દ્વારા લાદવામાં આવેલી આ ટેરિફ એ કામચલાઉ અંતરાય છે. વ્યૂહાત્મક ચોજના, વિકેન્દ્રિકરણ અને થોડી બાંધછોડ

સાથે અમેરિકી બજારમાં આપણો હિસ્સો વધારી શકીએ તેમ છીએ, એમ ઈન્ડિયન રાઈસ એક્સપોર્ટર્સ ફેડરેશન (આઈઆરઈએફ)નાં રાષ્ટ્રીય પ્રમુખ પ્રેમ ગર્ગે જણાવ્યું હતું. નોંધનીય બાબત એ છે કે અમેરિકી પ્રમુખ ડોનલ્ડ ટ્રમ્પે ભારતથી આયાત થતાં તમામ માલ પર આગામી પહેલી ઓગસ્ટથી પરચીસ ટકા ટેરિફનો અમલ કરવા ઉપરાંત રણિયાથી ફૂડતેલ અને મિલિટરી ઈક્વિપમેન્ટની ખરીદી પેટેનાં દંડ સ્વરૂપે જે નિર્ધારિત કરવામાં આવે તે લાદવામાં આવશે. ગર્ગે જણાવ્યું હતું કે ભારતીય બાસમતી ચોખા માટે અમેરિકા મુખ્ય બજાર નથી, પરંતુ પશ્ચિમ એશિયાની બજાર મહત્વની છે. તેમણે નવી જ્યૂટી છતાં ભારતે સ્પર્ધાત્મકતા પર ભાર મૂકતા જણાવ્યું હતું કે ભારત પર લાદવામાં

આવેલી ટેરિફ ચીન, વિયેટનામ, પાકિસ્તાન અને થાઈલેન્ડની સરખામણીમાં ઓછી છે. તે જ પ્રમાણેના પ્રત્યાઘાત આપતા રાઈસવીલા જૂથનાં ચીફ એક્ઝિક્યુટીવ ઓફિસર સુરજ અગરવાલે જણાવ્યું હતું કે પરચીસ ટકા ટેરિફને કારણે આગામી ટૂંકા સમયગાળા દરમિયાન ચોખાની નિકાસ થોડી ધીમી પડશે, પરંતુ ભારતને સ્પર્ધાત્મકતાનો લાભ મળશે અને અમેરિકી બજારમાં વર્ષ ૨૫ થી ૩ લાખ ટનની નિકાસ જળવાયેલી રહેશે. હાલમાં ચીન ૩૪ ટકા, વિયેટનામ ૪૬ ટકા અને થાઈલેન્ડ ૩૬ ટકા ટેરિફનો સામનો કરી રહ્યું છે તેની સરખામણીમાં ભારત પર લાદવામાં આવેલી ટેરિફ ઓછી છે જે ભારતને લાંબાગાળે સ્પર્ધાત્મકતાનો લાભ આપશે, એમ તેમણે ઉમેર્યું હતું. ■

મુંબઈ: ગત ૨૫ જુલાઈના રોજ પૂરા થયેલા સપ્તાહે દેશની વિદેશી હૂંડિયામણાની અનામત ૨.૭૦૩ અબજ ડોલર વધીને ૬૯૮.૧૯૨ અબજ ડોલરની સપાટીએ રહી હોવાનું રિઝર્વ બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયાએ સાપ્તાહિક આંકડાકીય માહિતીમાં જણાવ્યું હતું. જોકે, આ પૂર્વેનાં સપ્તાહે અનામત ૧.૧૮૩ અબજ ડોલરના ઘટાડા સાથે ૬૯૫.૪૮૯ અબજ ડોલરની સપાટીએ રહી હતી. રિઝર્વ બેન્કની આંકડાકીય માહિતી અનુસાર સમીક્ષા હેઠળના સપ્તાહમાં કુલ અનામતોમાં બહોળો હિસ્સો ધરાવતી વિદેશી ચલણી અસ્કયામતો ૧.૩૧૬ અબજ ડોલર વધીને ૫૮૮.૯૨૬ અબજ ડોલરની સપાટીએ રહી હતી. અત્રે

ઉલ્લેખનીય બાબત એ છે કે સપ્તાહ દરમિયાન ડોલર ઉપરાંત યુરો, પાઉન્ડ અને યેન જેવાં અન્ય મુખ્ય ચલણો સામે સપ્તાહ દરમિયાન થયેલી વધઘટને ધ્યાનમાં લેવામાં આવતી હોય છે.

વધુમાં સપ્તાહ દરમિયાન દેશની સોનાની અનામત ૧.૨૦૬ અબજ ડોલર વધીને ૮૫.૭૦૪ અબજ ડોલરના સ્તરે, ઈન્ટરનેશનલ મોનેટરી ફંડ સાથેના સ્પેશિયલ ડ્રોઈંગ રાઈટ્સ ૧૨.૬ કરોડ ડોલર વધીને ૧૮.૮૦૯ અબજ ડોલર અને ઈન્ટરનેશનલ મોનેટરી ફંડ સાથેની અનામત પણ ૫.૫ કરોડ ડોલર વધીને ૪.૭૫૩ અબજ ડોલરની સપાટીએ રહી હોવાનું યાદીમાં ઉમેર્યું હતું. ■

સરકારે યુરોપિયન યુનિયન ખાતે ૫૮૪૧ ટન ખાંડની નિકાસ મંજૂર કરી

નવી દિલ્હી: ગત શુક્રવારે મોડી સાંજે સરકારે ટેરિફ રેટ ક્વોટા (ટીઆરક્યુ) હેઠળ યુરોપિયન યુનિયન ખાતે ૫૮૪૧ ટન ખાંડની નિકાસને નોટીફાઈ અથવા તો મંજૂરી આપી હતી.

નોંધનીય બાબત એ છે કે ટીઆરક્યુ હેઠળ ચોક્કસ નિર્ધારિત કરવામાં આવેલી માત્રા સુધીની નિકાસ પર પ્રમાણમાં ટેરિફના દર નીચા રાખવામાં આવતા હોય છે અને નિર્ધારિત માત્રા અથવા તો ક્વોટાની માત્રા પૂરી થયા બાદ થતી નિકાસ પર ટેરિફનાં ઊંચા દર લાગતા હોય છે. આ સરકારે વર્તમાન ખાંડ મોસમ ૨૦૨૫-૨૬ (ઓક્ટોબર-૨૫થી સપ્ટેમ્બર-૨૬) માટે ભારતથી યુરોપિયન યુનિયન ખાતે ટીઆરક્યુ હેઠળ ૫૮૪૧ ટન ખાંડની નિકાસને મંજૂરી આપી હોવાનું જિરેકરર જનરલ ઓફ ફોરેન ટ્રેડે એક જાહેર નોટિસમાં જણાવ્યું છે.

વધુમાં નોટિસમાં જણાવ્યું હતું કે યુરોપિયન યુનિયન ખાતે પ્રેક્કરન્શિયલ નિકાસ માટે જો જરૂર

